

Sondre Østgård

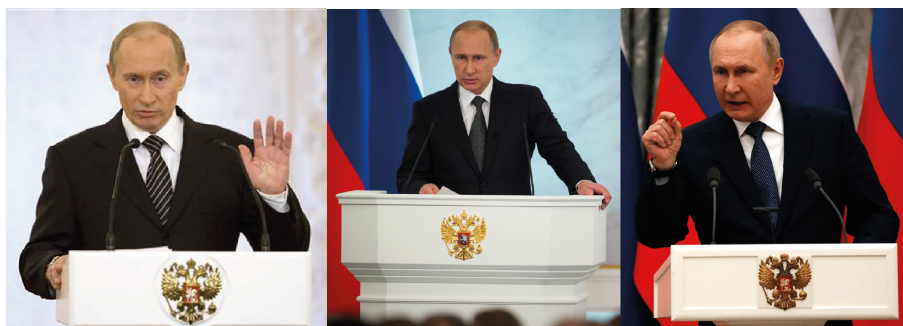
Russland og Vestens Call and Response

En analyse av Russlands legitimering og Vestens respons på Russlands invasjon av Georgia i 2008, Ukraina i 2014 og Ukraina i 2022

Masteroppgave i Statsvitenskap

Veileder: Jo Jakobsen

August 2023

Vladimir Putin i 2008, 2014, og 2022

Sondre Østgård

Russland og Vestens Call and Response

En analyse av Russlands legitimering og Vestens respons på Russlands invasjon av Georgia i 2008, Ukraina i 2014 og Ukraina i 2022

Masteroppgave i Statsvitenskap
Veileder: Jo Jakobsen
August 2023

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for sosiologi og statsvitenskap

Kunnskap for en bedre verden

Forord

Temaet for denne oppgaven var noe jeg ble interessert i å se nærmere på, mens jeg skrev min Bachelor-oppgave om Russlands invasjon av Georgia i 2008. Særlig interessant var hvor tett opp mot USA og NATOs legitimering av sin krigføring rundt tusenårsskiftet Russland la seg når de legitimerte sin invasjon av Georgia. Enda mer interessant var hvor likt handlingsforløpet for invasjonen av Georgia i 2008 var med invasjonen av Krim og intervensjonen i Donbass i 2014. Slik jeg så det, ville man kunne forutse presist hva som ville skje i Ukraina i 2014, hvis man var kjent med hva som skjedde i Georgia i 2008. Dog ble ingen tiltak som potensielt kunne forebygget invasjonen i 2014 gjort. Kunne dette komme av at folk flest her i Vesten ikke vet hva som skjedde i Georgia i 2008? Dette gjorde at jeg fikk lyst til å skrive masteroppgave om disse konfliktene og hvor like de egentlig var. Kanskje vil denne kunnskapen hjelpe til med å oppdage kommende russiske invasjoner før de faktisk inntreffer.

Ikke lenge etter at jeg leverte min masterkontrakt den 10. januar 2022, dukket det opp et nytt case som var relevant å ta med i min komparative analyse: Russlands fullskalainvasjon av Ukraina i 2022. Dette var noe overveldende, men med litt ekstra tid til å jobbe med oppgaven, fikk jeg innarbeidet dette nye caset i min analyse. Dermed sitter jeg igjen med en masteroppgave som er noe mer tidsaktuell enn jeg hadde forutsett i januar 2022.

Tusen takk til min veileder Jo Jakobsen, Frida, og Den norske staten for all støtte.

Sammendrag:

I denne teksten har jeg gjennomført en grundig gjennomgang av Russlands legitimering av invasjon av Georgia i 2008, Ukraina i 2014, og Ukraina i 2022, samt Vestens (her avgrenset til FN, NATO, og USA), for å undersøke hvordan Russlands legitimering av deres krigføring påvirker Vestens respons. Jeg har valgt å undersøke om bruk av en legitimeringsstrategi som samsvarer med Nicholas Fotions teori om at bruk av retorikk fra den såkalte «nye rettfærdig krig-tradisjonen», som baserer seg på USA og NATOs krigføring i Kosovo og Irak, fører til en mildere respons i det internasjonale samfunnet, og om bruken av Russlands interne legitimeringsstrategi, som sosialkonstruktivister som blant andre Julie Wilhelmsen har identifisert, fører til en kraftigere respons i Vesten. Jeg har funnet at bruken av retorikk basert på «den nye rettfærdig krig-tradisjonen» førte i 2008 til en mildere respons i Vesten, men at denne legitimeringsstrategiens effekt senere redusert. Jeg har også funnet at bruken av Russlands interne legitimeringsstrategi fører en kraftigere respons i Vesten.

Abstract:

In this text I have thoroughly reviewed Russia's legitimization of their invasion of Georgia in 2008, Ukraine in 2014, and Ukraine in 2014, and as well as the Western response (limited to the UN, NATO, and the USA) in order to examine how Russia's legitimization affects the Western response. I have chosen to investigate whether the use of a legitimation strategy that corresponds to Nicholas Fotion's theory about the use of rhetoric from the so-called "new just war tradition", which is based on the US and NATO's warfare in Kosovo and Iraq, leads to a milder response in the international community, and whether the use of Russia's internal legitimation strategy, as social constructivists such as Julie Wilhelmsen have identified, leads to a stronger response in the West. I have found that the use of rhetoric based on "the new just war tradition" led in 2008 to a milder response in the West, but that this legitimization strategy's effect later decreased. I have also found the use of Russia's internal legitimization strategy leads to a stronger response in the West.

Innholdsfortegnelse

Kapittel 1: Innledning	1
1.1 Problemstilling.....	1
1.2 Litteraturgjennomgang	3
1.3 Historien.....	5
Kapittel 2: Teori.....	8
2.1 Konstruktivisme.....	8
2.2 Legitimering.....	9
2.3 Rettferdig krig.....	11
2.3.1 Jus ad bellum i tradisjonell rettferdig krig-teori	13
2.3.2 Jus ad bellum i ny rettferdig krig-teori	15
2.4 Utenrikspolitiske verktøy for respons på krigføring	18
Kapittel 3: Metode	21
3.1 Prosess-sporing.....	21
3.2 Komparativ metode	22
3.3 Operasjonalisering.....	24
3.3.1 Legitimeringsstrategier	24
3.3.2 Vestlig respons.....	26
Kapittel 4: Analyse av konfliktene	28
4.1 Georgia, 2008	28
4.1.1 Handlingsforløp.....	28
4.1.2 Russlands legitimering.....	34
4.1.3 Vestlig respons.....	43
4.1.4 Oppsummering	48
4.2 Ukraina, 2014	51
4.2.1 Handlingsforløp.....	51
4.2.2 Russlands legitimering.....	56
4.2.3 Vestlig respons.....	62
4.2.4 Oppsummering	68
4.3 Ukraina, 2022	71
4.3.1 Handlingsforløp.....	71
4.3.2 Russlands legitimering.....	73
4.3.3 Vestlig respons.....	81
4.3.4 Oppsummering	86
Kapitel 5: Konklusjon	88
Referanser.....	90

Figur 1: Russlands invasjon av Georgia, 2008	28
Figur 2: Regioner i Ukraina med russiskstøttede opprør.....	51
Figur 3: Områder i Ukraina okkupert av Russland per 17. mars 2022.....	71

Kapittel 1: Innledning

1.1 Problemstilling

I det internasjonale systemet finnes det en rekke normer og regler som det er viktig for statene å følge. Folkeretten, i dag frontet av De forente nasjoner (FN), men også gjennom andre konvensjoner som for eksempel Genèvekonvensjonene, er formaliseringer av disse reglene og normene, som sikter å holde det berømmelige anarkiet som råder i det internasjonale systemet i sjakk, og skape stabilitet og forutsigbarhet (Nye & Welch, 2014, s. 208). Reglene og normene viser statene hva som er ønsket og uønsket adferd, og blir de ikke fulgt kan en stat bli stemplet som en «upålitelig lovbrøyer», noe som vil gjøre internasjonalt samarbeid vanskelig (Grung, 2016, s. 234; Grung & Malnes, 2011, s. 344). Særlig normene som omhandler krig er svært viktige å følge i dette systemet, siden faren for krig er det anarkiske internasjonale systemets aller største svakhet. Derfor er det svært viktig for en aggressor å legitimere sin krigføring som en rettferdig krig, noe som har en lang tradisjon flere tusen år tilbake i tid, til den gang da både folkeretten og et internasjonalt system slik vi kjenner det i dag knapt eksisterte (Fotion, 2007, s. 9).

I løpet av de siste 15 årene har Russland vært involvert i tre kriger: Georgiakrigen i 2008, invasjonen av Ukraina i 2014, og den nye fullskala-invasjonen av Ukraina i 2022. Hver av disse krigene har fått reaksjoner i forskjellige grader i Vesten (Freedman, 2014; Popjanevski, 2015; Clapp, 2022; Heier, 2023; Østerud, 2023). Dette på tross av at disse krigene hadde svært like handlingsforløp (i hvert fall fra starten av), og hadde nesten presist de samme bruddene på folkeretten. Noe Russland gjorde forskjellig i de tre angrepskrigene de har vært i siden 2008, var hvordan de legitimerte sin egen krigføring (Iasiello, 2017,) noe jeg skal redegjøre for og drøfte, for hver av de tre konfliktene. Spørsmålet jeg søker å finne svaret på i denne teksten er: Hvordan har Russlands legitimeringsstrategier i Georgia-krigen i 2008, invasjonen av Krim i Ukraina i 2014, og fullskalakrigen mot Ukraina i 2022 påvirket hvordan Vesten har reagert på konfliktene? For å svare på dette skal jeg analysere den offentlige retorikken fra det russiske statsapparatet, og særlig de russiske presidentene Vladimir Putin og Dmitrij Medvedev, for hver av de tre konfliktene, for så å se på hvordan disse kan ha påvirket

responsen i det internasjonale samfunnet, som i denne oppgaven blir definert og innskrenket til FN, NATO og USA. Jeg skal hovedsakelig se på resolusjoner, fordømmelser, og sanksjoner vedtatt av USA og i De forente nasjoners Generalforsamling, Sikkerhetsrådet, samt andre organer, og uttalelser og referater fra NATO-ledelsen. Særlig etter Russlands invasjon av Ukraina i 2022 er også våpenstøtte fra vestlige land en svært relevant faktor. Mitt valg om å ta med FN som en vestlig aktør er basert på realismeperspektivet på FN som sier at organisasjonen gjenspeiler de vestlige aktørenes vilje, som samlet er de sterkeste aktørene i FN (Mearsheimer, 1994.)

Analysen baserer seg mye på et konstruktivistisk perspektiv, som i nyere tider har blitt et populært verktøy for å analysere Russlands handlinger (Wilhelmsen, 2023, s. 132). Sosialkonstruktivismen legger til rette for at Russland ikke bare legitimerer sin krigføring for det internasjonale samfunnet, men også for sitt eget folk. Til tross for dette vil også andre internasjonale aktører registrere og respondere på denne interne legitimeringen (Wilhelmsen, 2023, s. 132). Jeg skal også bruke Nicholas Fotions teori om at rettfærdig krigstradisjonen radikalt endret seg rundt tusenårsskiftet, særlig etter NATOs bombing av Kosovo i 1999 og USAs invasjon av Irak i 2003, og at Vesten i større grad vil akseptere en legitimeringsstrategi som bruker prinsipper fra den nye rettfærdig krig-teorien, enn om de skulle ha brukt prinsipper fra den tradisjonelle rettfærdig krig-tradisjonen. Derfor skal jeg se på om det er noen forskjell på hvordan Vesten responderer når Russland argumenterer ut ifra prinsipper fra den tradisjonelle rettfærdig krig-tradisjonen, og når de bruker argumenter fra Fotions teoretiserte «nye rettfærdig krig-teori» (Fotion, 2007).

Metoden jeg skal bruke for å svare på dette er en kombinasjon av prosess-sporingsanalyse og komparativ metode basert på John Stuart Mills *theory of differences*. Jeg skal altså gjennomføre en prosess-sporingsanalyse av de tre angrepskrigene Russland har deltatt i fra og med år 2008, og for å så sette opp funnene fra de tre casene opp mot hverandre og å undersøke om det finnes et *mønster* i hvordan Vesten responderer på Russlands krigføring ut ifra hvilke prinsipper som ligger til grunn i retorikken de bruker for å legitimere krigene.

Russlands intervensjon i Syria på vegne av Assad-regimet i 2015 er også et interessant case i denne sammenhengen, men siden oppgavens komparative del baserer seg i bunn og grunn på John Stuart Mills *theory of differences*, vil jeg sammenligne tre likere caser, der likheten mellom krigen i Georgia, Ukraina 2014 og Ukraina 2022 er at de er direkte angrepskriger og

ikke indirekte intervensjoner, i tillegg til geografiske faktorer som at de har Russland som nabo og ligger i samme region: Svartehavsregionen.

Formålet med denne oppgaven er ikke å svare på hvorvidt Russlands legitimering av sin krigføring stemmer overens med folkeretten, eller om den i det hele tatt stemmer overens med virkeligheten. Heller er formålet å se på om Russlands bruk av forskjellige legitimeringsstrategier spiller inn på hvordan Vesten responderer på krigføringen om de bruker prinsippene fra den gamle rettferdige krig-tradisjonen, eller de nye rettferdige krig-teoriene fra rundt årtusenskiftet for å legitimere sin krigføring. Formålet er heller ikke å bevise at hvordan Russlands legitimering av sin krigføring ene og alene bestemmer hvor kraftig Vesten responderer på krigføringen. Jeg skal altså finne ut av om faktoren *Russlands legitimeringsstrategi* har en kausal effekt på utfallet *Vestens respons*.

Det kan selvfølgelig være andre variabler som bestemmer hvor kraftig Vesten responderer på Russlands krigføring. Andre variabler kan tenkelig være geografi, altså hvor konflikten finner sted; hvor blodig krigen er; og hvor mange ganger Russland har startet en angrepskrig før.

1.2 Litteraturgjennomgang

Mye er skrevet om den lange Ukrainakrigen fra 2014 og til i dag. Ikke like mye er skrevet om krigen i Georgia, særlig ikke på norsk. Om Georgiakrigen er det også skrevet en del om Russlands legitimering, for eksempel i boken *The Guns of August 2008* fra 2015 redigert av Svante E. Cornell og S. Fredrick Starr. Mye av skriveingen om Russlands legitimering av invasjonen av Georgia handler om hvordan de bruker FN, NATO og USAs nye prinsipper om hva som er en rettferdig krig og ikke, som særlig utviklet seg etter NATOs bombing av Kosovo, og USAs invasjon av Irak. Om krigen i Ukraina fra 2014 er det også skrevet en del om Russlands legitimering, da mest med fokus på Putins retorikk om sivilisasjonskrasj med Vesten (Snyder, 2022; Østerud, 2023). Kanskje er det skrevet mest om krigen i Ukraina i 2014 som respons på NATOs utvidelse mot øst, men dette er ikke et hovedfokus i Russlands egen legitimering av sin krigføring. Om krigen i Ukraina fra 2022 er det skrevet mye om Russlands retorikk, blant annet om «denazifisering» av Ukraina, og Ukraina som en historisk ikke-eksisterende nasjon (Watling & Reynolds, 2022; Snyder, 2022; Waage, 2023; Wilhelmsen, 2023; Kumankov, 2023).

Det har blitt skrevet mye om Russlands forhåpninger om at FN og Folkeretten skulle føre til at også USA skulle bli bundet til å følge et sett regler, som da igjen skulle føre til at det internasjonale systemet ville utvikle seg til et en multipolar verdensorden. Dette håpet svinnet etter NATOs intervensjon i Kosovo i 1999, og forsvant helt etter USAs invasjon av Irak i 2003 (Wilhelmsen, 2014, Wilhelmsen, 2021). Etter dette skal Russland ha begynt å være mer selektiv på hvilke deler av Folkeretten de følger, og hvordan de skal tolkes. Russland står særlig på prinsippene om statenes suverenitet og ikke-innblanding (Wilhelmsen, 2014; Robinson & Antonov, 2021).

Om Russlands legitimering av invasjonen av Georgia i 2008 har det blitt skrevet mye om hvordan de brukte mange av de samme argumentene som USA brukte for å legitimere sin invasjon av Irak i 2003, og opprettelsen av den selvstendige republikken Kosovo (Felgenhauer, 2015; Goble, 2015; Illarionov, 2015; Popjanevski, 2015; Smith, 2015).

Sammenligninger av Russlands legitimering av Georgiakrigen og Ukrainakrigen fra 2014, har vist at Russland radikalt endret sin legitimeringsstrategi etter å ha tatt sine erfaringer fra Georgiakrigen til etterretning (Iasiello, 2017). Til tross for dette, og hvor like konfliktene egentlig var, fikk Ukrainakrigen fra 2014 en tilsynelatende sterkere respons fra Vesten, men ikke sterk nok til få stopp på konflikten (Freedman, 2014).

I boken *The Duty of Care* fra 2019 ble Russlands legitimering av invasjonen av Georgia i 2008 og invasjonen av Ukraina i 2014 gjennomgått for å finne at Russland misbrakte retorikk om at de var pliktige til å beskytte sin «befolkning» i de russiske diasporaene i Georgia og Ukraina som påskudd for invasjon (Holm, 2019).

Det har blitt gjort analyser av Putins legitimering av sin krigføring fra 2014 i et konstruktivistisk perspektiv, som sier at Putin utviklet en strategi som går ut på å utløse en «beleiringsmentalitetsmekanisme» (Østbø, 2017; Wilhelmsen, 2023). Denne mekanismen fungerer ved at Putin fremstiller en konflikt som at Russland er under angrep fra Vesten, noe som øker hans popularitet innad i landet. Russlands legitimeringsstrategi for invasjonen i 2014 skal ha vært en blanding av nasjonalistiske paroler og R2P-retorikk (Wilhelmsen, 2021).

Det har også blitt skrevet om at Vestens respons på Russlands krigføring, var mye sterkere etter fullskalainvasjonen av Ukraina i 2022, enn hybridkrigføringen i Ukraina fra 2014 (Clapp, 2022; Heier, 2023; Østerud, 2023; Wilhelmsen, 2023).

USAs respons på utenrikspolitiske kriser har blitt mye analysert. Blant annet har det blitt funnet at USA responderer kraftigere når en presidents popularitet var høy, og når den var fallende; når det er nedgangstider i USAs økonomi; og i tredje kvartal i årene det er presidentvalg (Wang, 1996). Disse studiene er gjort med data fra før Sovjetunionens fall, som kan bety at funnene er utdaterte (Wang, 1996).

Russlands legitimering av invasjonene av Ukraina i 2022 har også fått mye oppmerksomhet, og det er skrevet mye om hvordan Putin gjentatte ganger har forsøkt gjennom retorikk å mobilisere den russiske befolkningen mot en ekstern fiende, for å kue sine motstandere innad i landet (Watling & Reynolds, 2022; Waage, 2023; Wilhelmsen, 2023; Kumankov, 2023). Putins interne legitimeringsstrategi har blitt gjennomgått som viser at den har basert seg på moralsk språk som skulle fremstille Putin som en sterk og karismatisk leder; fremstille krigen som en rekonstruksjon av krigen mot de tyske nazistene under andre verdenskrig, eller Den store fedrelandskrigen som russerne kaller den; og som en kamp for å ta hevn mot «det onde» Vesten, etter å ha blitt ydmyket etter Sovjetunionens oppløsning (Kumankov, 2023). Putins legitimeringsstrategi for invasjonen i Ukraina i 2022, skal ha vært en suksess internt i Russland (Kumankov, 2023).

Nytt for denne oppgaven er en fullstendig og systematisk gjennomgang av Russlands legitimeringsstrategier i de tre invasjonskrigene fra 2008 og til i dag, samt en fullstendig gjennomgang av Vestens respons på dette. Oppgaven skal også sette alt dette opp mot hverandre for å undersøke om det finnes en kausal sammenheng mellom hvilke legitimeringsstrategi Russland bruker i sin krigføring og hvordan Vesten responderer, som ikke har blitt gjort før.

1.3 Historien

Da de allierte styrkene og Sovjetunionens armégruppe Den første ukrainske front møttes ved Elben i Tyskland, ble den nye bipolare verdensordenen svært nære ved å bli realisert. Alt territoriet Sovjetunionen måtte kjempe seg igjennom for å komme seg til Elbe forble under Sovjetisk kontroll, enten direkte eller gjennom marionettregimer som del av Warszawapakten. Denne todelingen av Europa førte til stormaktrivaliseringen mellom USA,

med Vesten, og Sovjetunionen med Østblokken. Den kalde krigen ble en realitet. Frem til Sovjetunionens kollaps i 1989-1991, ble russerne anskuet som Vestens største fiende. Da Sovjetunionen kollapset hersket kaos i den russiske administrasjonen (Goltz, 2015, s. 19-20) og Russland mistet store deler av sine territorier til flere nasjoner som nå ville ha sin fulle selvstendighet, blant annet Georgia og Ukraina.

Russland var et svekket land etter Sovjetunionens kollaps og påfølgende finanskriser på slutten av 1990-tallet. Fortsatt hadde de overtaket i sin interessesfære, men rundt år 2000 begynte de å forandre seg. I 1999 ekspanderer NATO østover til de gamle Warszawapakt-landene Polen, Tsjekia og Ungarn. I 2004 ekspanderte NATO videre østover inn til de baltiske landene, Slovakia, Slovenia, Romania og Bulgaria (Palmer et al., 2014, s. 1062). I 2003 skjer det også en fargerevolusjon i Georgia, nemlig Rose-revolusjonen der den tidligere sovjetiske utenriksministeren Eduard Sjevardnadse ble styrtet som Georgias president, og den vestligvennlige advokaten Mikheil Saakasjvili ble innsatt som ny president i januar 2004 (Nilsson, 2015, s. 85-90).

Roserevolusjonen i Georgia i 2003 markerte første gangen en stat fra Russland indre interessesfære, definert ut ifra Samveldet av uavhengige stater, sa klart ifra at de heller ville være en del av den vestlige demokratiske verden. Fem år senere, etter en rekke hendelser særlig rundt den autonome regionen Sør-Ossetia, invaderte Russland Georgia. De vinner en overlegen seier, og skjenker utbrytterrepublikkene Abkhasia og Sør-Ossetia «selvstendighet» som russiske marionettstater. Denne krigen ble fordømt i FNs sikkerhetsråd, men fikk lite mediedekning av vestlige medier, også hjulpet av at åpningsseremonien til OL i Beijing ble sendt samtidig som invasjonen ble igangsatt, og den mediafremstillingen som var ble til å begynne med dominert av russiske kilder (UNSC, 2015b; Cornell & Starr, 2015, s. 3-4; Popjanevski, 2015, s. 160).

Nøyaktig ti år etter Roserevolusjonen i Georgia, starter Euromajdan-demonstrasjonene i Ukrainas hovedstad Kyiv som førte til at den Russlandorienterte ukrainske presidenten Viktor Janukovitsj ble styrtet i 2014. Disse demonstrasjonene brøt ut som følge av at Janukovitsj ikke ville signere en assosieringsavtale med EU, som nesten var i boks, for å heller vende seg lengre mot Russland (Snyder, 2022, s. 25). I motsetning til Roserevolusjonen gikk ikke disse demonstrasjonene like fredelig for seg, og flere demonstranter ble drept. Dette kan tenkes å være en følge av det pro-russiske regimets observasjoner av konsekvensene av

Roserevolusjonen i Georgia. Etter dette ble russiske soldater uten insignia sendt til Krimhalvøya for å annektere den. Kamper brøt ut i Øst-Ukraina mellom pro-russiske grupperinger med støtte fra Russland, og det ukrainske militæret samt andre pro-ukrainske grupperinger. Det hele var en svært uoversiktlig situasjon, noe som var tiltenkt fra Russland sin side (Østerud, 2023, s. 56). Den vestlige responsen på denne krigen kom kanskje litt sent, og kom i form av fordømmelser og sanksjoner mot Russland. Krigen ble til å begynne med godt dekket i vestlig media, men i løpet av de åtte årene før 2022 ble denne medieomtalen nesten svunnen.

Etter nesten åtte år med kontinuerlig krig i Øst-Ukraina ble det på høsten i 2021 varslet fra USA om at Russland hadde planer om å gjennomføre en fullskala invasjon av Ukraina. Den 21. februar 2022 ble de øst-ukrainske utbrytterrepublikkene Donetsk og Lugansk offisielt anerkjent som uavhengige i Russland, og russiske styrker ble flyttet inn i republikkene, og dermed inn på ukrainsk territorium. To dager senere invaderte Russland Ukraina på full skala. Artilleri og jagerfly bombet landet, mens en militærkolonne sakte men sikkert nærmet seg hovedstaden Kyiv. Store deler av Ukraina ble okkupert av Russland, men etter hvert ble det mer og mer tydelig at alt ikke var helt i orden med det russiske militæret. Russernes gamle utstyr og mangel på forsyninger førte til at ukrainerne klarte å kjempe imot det russiske militæret. Det tok ikke lang tid før den vestlige verden samlet seg om å gi støtte til Ukraina i et omfang uten sidestykke. I skrivende stund pågår fortsatt denne storskalakrigen og heller nå, takket være vestlig støtte, i Ukrainas favør.

Kapittel 2: Teori

I denne delen skal jeg gjøre rede for teorier om sosialkonstruktivisme, legitimering av utenrikspolitiske handlinger, rettferdig krig og hvordan den har endret seg, og utenrikspolitiske verktøy for å respondere på utenrikspolitiske kriser.

2.1 Konstruktivisme

I min problemstilling, hvordan Russlands legitimeringsstrategi for sin krigføring påvirker Vestens respons på krigføring, ligger det en implikasjon om at Russlands legitimeringsstrategi i det hele tatt har noen innvirkning på Vestens respons. Fra et realistisk perspektiv kan man argumentere for at Vesten uansett vil reagere hardt mot Russlands mellomstatlige krigføring helt uavhengig av hvordan de vil legitimere den, siden Vesten alltid vil ha en interesse av at Russland, som igjen har blitt en motpol til Vesten, ikke utvider sin innflytelsessfære. Også fra et idealistisk ståsted kan man argumentere for at Vestens respons alltid vil være like hard, siden mellomstatlig krig på papiret er forbudt gjennom folkeretten (Fixdal & Malnes, 2011, 352).

Hvordan kan man da svare på hvorfor det tilsynelatende eksisterer en variasjon på hvor kraftig vesten responderer på Russlands mellomstatlige krigføring? Dette kan kanskje konstruktivistene svare på. Alexander Wendt og Peter J. Katzenstein argumenterer i det grunnleggende konstruktivistiske verket *Culture of National Security* (1996) for at det finnes enda en dimensjon i det internasjonale systemet som til da hadde blitt tatt lite i betraktning i analyser av internasjonale relasjoner: den verdenspolitiske kulturen (Katzenstein, 1996, s. 34). Dette betyr blant annet at i tillegg til internasjonale lover og traktater, spiller også mønstre av vennlighet og fiendtlighet inn på hvordan stater handler mellom hverandre (Katzenstein, 1996, s. 34). Katzenstein og Wendt bruker USAs handlingsmønster ovenfor sine to naboer Canada og Cuba som en illustrasjon på dette, der USA har et vennlig handlingsmønster mot Canada og et fiendtlig handlingsmønster mot Cuba (Katzenstein, 1996, s.34). Disse mønstrene oppstår både av historiske, politiske og kulturelle årsaker. Fiendtligheten mot Cuba kommer blant annet av den kommunistiske revolusjonen på Cuba, og den tilhørende Cuba-krisen. Vennligheten mot Canada kommer blant annet av felles språk,

likt styresett, og like kulturelle referanser, alt til tross for at USA og Canada har vært i direkte krig med hverandre flere ganger. Alexander Wendt hevdet også at om USA og Sovjetunionen hadde bestemt seg for at de ikke lenger var fiender, ville den kalde krigen ha tatt slutt (Wendt, 1992, s. 397). I denne teksten er det to slike vennlighets- og fiendtlighetsmønstre som er relevante: Vestens vennlighet mot USA og Vestens fiendtlighet mot Russland. Årsaken til at dette er relevant er fordi Vesten tilsynelatende, til en viss grad, har tillatt at USA bøye krigføringens spilleregler for hva som er tillatt når det kommer til krig og grunner til å gå til krig etter invasjonen i Irak i 2003, mens Russland fortsatt blir definert som en langvarig fiende og blir dømt ut ifra om de følger USAs nye spilleregler for rettferdig krig eller ikke. Ifølge konstruktivistene kan disse spillereglene, eller normene, bli bevisst bøyd og manipulert av enkelte aktører i det internasjonale systemet (Kower & Legro, 1996). Det er mulig at dette kan ha vært tilfellet da Russland har legitimerte sin krig fra 2008 og til i dag, ved å vri og vende på det som tilsynelatende har vært sedvaner, og deretter normer, for krigføring i det internasjonale systemet.

I den seneste tiden har sosialkonstruktivisme gitt et nylig populært perspektiv på Russlands politikk, siden dette perspektivet tar for seg den russiske statens samspill internt mellom sine organer, og utad i det internasjonale systemet (Wilhelmsen, 2023, s. 132). Disse samspillene studerer man gjennom å analysere «den russiske ledelsen og andre sentrale aktørers fremstillinger av Russland, hva Russland skal være, hvilken rolle landet skal spille i verden, og hvem som er landets partnere og motstandere» (Wilhelmsen, 2023, s. 132).

2.2 Legitimering

I samsvar med sosialkonstruktivismen er legitimering av ens handlinger som en politisk aktør svært viktig, både for hvordan intrastatlige organer oppfatter og reagerer på ens handlinger, samt hvordan internasjonale aktører oppfatter og reagerer på dem. Krigføring blir legitimert for verdenssamfunnet, for å opprettholde sin posisjon som en seriøs, rasjonell aktør som kan stoles på, samt for de intrastatlige organene for å skape inntrykk av at regimet fortjener å vedvare (Wilhelmsen, 2023, s. 134). God legitimering av ens krigføring kan også føre til at ens erstatningsansvar (*liability*) etter krigen vil reduseres (McMahan, 2008). For eksempel legitimerte Russland sin krigføring i Tsjetsjenia ved å hevde at dette var en krig mot terrorister.

Dette falt i god jord hos det russiske folket og de russiske «maktetatene», og legitimerte også Putins regime som dugbart. I tillegg førte dette til at Putin kunne stramme grepet om Kremles maktvertikal, for å styrke sin posisjon (Wilhelmsen, 2023, s. 133).

Legitimering er i seg selv en sosial handling med formål å rettferdiggjøre en handling (Reyes, 2011, s. 782). Legitimering skjer gjennom argumenter med formål å forklare handlinger, ideer, tanker, og erklæringer, også relaterte til krig. Legitimering prøver som regel å rettferdiggjøre spesifikke mål, og søker å oppnå støtte og godkjenning fra de legitimeringen er rettet mot (Reyes, 2011, s. 782). Legitimeringsprosesser går som regel ut på å fremstille en handling som det «passende» eller «rette» å gjøre. Hva som er «passende» og «rett» påvirkes også av sosiokulturelle faktorer, som impliserer at dette kan være forskjellig i forskjellige deler av verden (Reyes, 2011, s. 782). Ifølge sosialkonstruktivismen kan ikke den som prøver å legitimere en handling bestemme hvem som responderer legitimeringen, eller hvilken respons en vil få (Wilhelmsen, 2023, s. 132). Til tross for dette kan aktører bruke forskjellige legitimeringsstrategier for det interne publikummet, landets befolkning, og det eksterne publikummet, det internasjonale samfunnet. Dette har vært tilfellet i Russland da Russland har legitimert sin krigføring i Ukraina (Wilhelmsen, 2023).

Som oftest kan legitimeringsstrategier plasseres i en, eller flere, av fem kategorier: legitimering gjennom å spille på følelser, legitimering gjennom å fremstille en hypotetisk fremtid, legitimering gjennom rasjonalisering, legitimering gjennom påtatte ekspertrroller, og legitimering gjennom påstått altruisme (Reyes, 2022, s. 784-788).

Legitimering kan gjøres gjennom propaganda via medier, gjennom direkte uttalelser fra statsledere og såkalte «spinndoktorer» (Fox & Welch, 2012, s. 1). Vanlige legitimeringsstrategier er blant annet: å fremstille en situasjon som en krisesituasjon der man må handle for å forhindre katastrofe, for eksempel ved å sammenligne situasjonen med tiden før Nazityskland invaderte Polen; å argumentere for at man går til angrep for å bekjempe terror; og at det er behov for å utføre en «redningsaksjon» for en gruppe mennesker, for eksempel for å unngå folkemord (Walzer, 2004). Når en aktør skal legitimere en krig vil det som oftest legitimeres ut ifra Folkerettens lover for å bevare den internasjonale freden og menneskerettigheter, eller rettferdig krig-teori, som sammenfaller på mye, men ikke alt. I nyere tider skal argumentering med prinsipper fra rettferdig krig-teori ha blitt normen for legitimering (Walzer, 2004).

Russland brukt forskjellige legitimeringsstrategier for sitt interne publikum, altså det russiske folket, og det eksterne publikummet, altså det internasjonale samfunnet. Legitimeringsstrategiene for det interne publikummet skal hovedsakelig ha gått ut på å utløse en «beleiringsmentalitetsmekanisme», som går ut på hausse opp en ekstern trussel for å skape enhet innad i landet (Wilhelmsen, 2023, s. 134). Etter de store protestene mot Putin i Moskva i 2012, ble denne eksterne trusselen fra Vesten gjort om til en mer permanent og eksistensiell trussel. Putin begynte å bruke en mer moralsk retorikk og spilte mer på den russiske nasjonalismen, den russiske identitet, og fremstilte forholdet til Vesten som en «kulturkamp» (Waage, 2023, s. 76; Wilhelmsen, 2023, s. 134; Kumankov, 2023, s. 21). Kulturkrigen sto mellom Russland med sine tradisjonelle verdier, og det «hyperliberale og dekadente» Vesten (Wilhelmsen, 2023, s. 134). Dette innebar å fremstille Vesten som både homofile, noe russiske høyreekstremister ikke synes noe om, og nazister, noe russerne heller ikke liker etter andre verdenskrig (Snyder, 2022; Kumankov, 2023).

2.3 Rettferdig krig

En viktig del av min analyse er folkeretten og rettferdig krig-tradisjonen, siden det er dette som legger hele rammeverket for hvordan stater responderer på andre staters krigføring. Den moderne folkeretten kan spores tilbake til Freden i Westfalen, etter Tredveårskrigen. Altså er den like gammel som det moderne internasjonale systemet som oppsto i Europa etter denne krigen. Folkeretten er et forsøk på å sette opp regler på hvordan stater skal kunne handle i det anarkiske internasjonale systemet, der det ikke finnes en overmakt (Johansen & Staib, 2009, s. 25). Hovedfokuset i denne oppgaven vil ikke være de stipulerte lovene i folkeretten, men heller normene som kommer fra rettferdig krig-tradisjonen. Dette begrunnes med at folkeretten ikke alltid samsvarer med normene som finnes i det internasjonale systemet, eller hva som ansees som etisk rett (Fixdal & Malnes, 2011, s. 352).

Rettferdig krig-tradisjonen kan sees på som en del av folkeretten som omhandler krig, men er egentlig en mye eldre tradisjon. Faktisk var det ideer fra rettferdig krig-tradisjonen som var grunnlaget for at politiske tenkere i tidlig moderne tid, som Francisco de Victoria, Francisco Suarez, Emerich de Vattel, og Hugo Grotius begynte å skrive om konseptet folkerett (Fixdal & Malnes, 2011, s. 352). Enda lengre tilbake snakket kinesiske filosofer som Konfucius, greske

filosofer som Platon og Aristoteles, og indiske filosofer mye om rettferdig krig og la grunnlaget for forskjellige varianter av rettferdig krig-teorier (Fotion, 2007, s. 9). Også romerne mente at deres erobringer kun var rettferdige om de var et utfall av en «rettferdig krig», noe som ble mye behandlet om av samtidige filosofer som St. Augustin og Cicero (Pagden, 2012, s. 46). At filosofer fra såpass ulike deler av verden alle har snakket om dette, vitner til at rettferdig krig-tradisjonen i bunn og grunn baserer seg på et knippe generelle etiske prinsipper som kan aksepteres av de fleste (om noe slikt faktisk finnes) (Fotion, 2007, s. 1). Syv av de etiske prinsippene som ligger i bunn for rettferdig krig-tradisjon er teoretisert å være (Fotion, 2007, s. 1-2):

1. Ikke drep
2. Gjør det du kan for å minimere andres lidelse
3. Ikke skad andre eller deg selv
4. Hjelp andre når du kan
5. Ikke bedra andre
6. Hold dine lovnader
7. Ikke ta det som ikke er ditt

Om disse prinsippene faktisk hadde blitt fulgt, ville krig ha vært en umulighet. Som vi vet har krig vært et høyst reelt fenomen oppigjennom historien, både før og etter at mennesket begynte å tenke på og følge sin moralske etikk. En av grunnene til dette er at prinsippene kan i visse situasjoner krasje med hverandre (Fotion, 2007, s. 2-3). Kanskje det mest relevante eksempelet er at prinsipp nummer 3. om ikke å skade andre, forhindrer at det er mulig å følge prinsipp nummer 4. om å hjelpe andre når man kan. Slike situasjoner oppsto blant annet da Nazi-Tyskland angrep Polen, og Storbritannia erklærte krig mot Tyskland i et forsøk på å forhindre videre krigføring i Europa; og da NATO bombet Libya for å forhindre at libyerne skulle lide videre under Muammar Gaddafis diktatorvelde. På 70-tallet skal rettferdig krig-teori ha blitt like populært i den vestlige verden, som den var i Europa på det blodige 1600-tallet (Rengger, 2013, s. 63). Rettferdig krig-teori ble så det mest passende moralspråket for å evaluere bruk av makt i det internasjonale systemet (Rengger, 2013, s. 63). Blant kritikere var rettferdig krig-teori tilbakegangen til at krig ble sett på som noe helt nødvendig i vår verden (Rengger, 2013, s. 66). Siden rettferdig krig-tradisjonen i bunn og grunn baserer seg på etikk og moral, sees den på som mindre relevant av politiske tenkere som sverger tiltro til

realismen, siden politisk realisme som regel legger til grunn at moral ikke har noen plass i det internasjonale systemet (Coates, 2016, s. 115-122).

Siden krig alltid får svært voldsomme konsekvenser kreves det derfor svært gode grunner til å gjøre unntak i disse grunnleggende etiske prinsippene (Fotion, 2007, s. 6) og det er nettopp denne grunnleggelsen som er kjernen i min oppgave. Den rettferdige grunnen til å gå til krig er mest kjent omtalt med det latinske begrepet *Jus ad bellum*, i motsetning til den delen av rettferdig krig-tradisjon som omhandler hvordan man skal handle rettferdig på slagmarken etter at krigen allerede har brutt ut, *Jus in bello* (Reus-Smith, 2017, s.309). Jeg vil derfor fokusere kun på *Jus ad bellum* i denne oppgaven.

Nicholas Fotion skriver i sin bok fra 2007 *War & Ethics – a new just war theory* at rettferdig krig-tradisjonen var på endringens vei, på grunn av at krigføring hadde blitt mer komplekst enn tidligere, med flere aktører og mer diffuse fiender (Fotion, 2007, s. vii). Fotion bruker NATOS intervensjon i Kosovo fra år 1999 og USAs krig i Irak fra 2003 som eksempler på moderne kriger der den tradisjonelle rettferdig krig-tradisjonen ikke lenger kommer til fulle (Fotion, 2007, s. 64-71). Før Irak-krigen i 2003 ble også rettferdig krig-teori utskjelt av amerikanske ny-konservative teoretikere og beslutningstagere for å være en utdatert «tro» som satte unødvendige restriksjoner på USAs bruk av makt - noe som blant annet kunne gi Kina et forsprang, siden de ikke skal ha fulgt disse reglene (Rengger, 2013, s. 65). Det ble en vanlig mening blant annet i enkelte råd i FN, at man trengte nye spilleregler, som ville gjøre det enklere og mindre umoralsk å bruke makt i det internasjonale systemet (Bellamy & Wheeler, 2017, s.521-522). Dermed sitter man nå altså igjen med to sett med generelle normative prinsipper for hvordan krigføring bør drives: et gammelt sett, eller tradisjonell rettferdig krig-teori, og et nytt sett, altså ny rettferdig krig-teori. Den nye rettferdig krig-tradisjonen er i stor grad påvirket av den nye begeistringen for konseptet *Responsibility to Protect* (RtoP eller R2P) fra rundt årtusenskiftet, og USAs legitimering for å gå inn i Irak i 2003 for å stoppe mulige forekommende terrorangrep.

2.3.1 Jus ad bellum i tradisjonell rettferdig krig-teori

Med de tradisjonelle rettferdig krig-teoriene mener jeg altså den større tradisjonen som i moderne forstand kan spores tilbake til Freden i Westfalen i 1648 etter Tredveårskrigen. Etter

Freden i Westfalen begynte teoriene om rettferdig krig å handle mer om religiøs moral og etikk, samt det helt konkrete målet om å forhindre krig - særlig etter at Europa hadde blitt traumatisert av Tredveårskrigens kaos og brutalitet (Fotion, 2007, s. 10). Etter dette ble det vedtatt at krig kun var rettferdig om man ble angrepet, eller om man svært nylig hadde blitt angrepet (Fotion, 2007, s. 10-11). Det samme gjaldt også om en alliert ble angrepet eller nylig hadde blitt angrepet.

Senere blir også teorier om humanitære intervensjoner innføyet i rettferdig krig-tradisjonen (Fotion, 2007, s. 12). Siden intervensjoner i sin natur bryter ikke-intervensjonsprinsippet, som forbyr stater å blande seg inn i andre staters organisering, som ble satt i stein etter Freden i Westfalen, trengs det altså en veldig god grunn til å intervenere på humanitært grunnlag (Johansen & Staib, 2009, s. 128). Ikke-interveneringsprinsippet ble også bekreftet i FN gjennom resolusjon 2526 fra 1970, som forbyr all militær intervensjon (Johansen & Staib, 2009, s. 154-155; United Nations, 1970). I de tradisjonelle rettferdig krig-teoriene anses pågående folkemord, angrep mot ens eget folk i en annens stat territorium, eller at en stat har kollapset og ikke lenger kan ta ansvar for sine innbyggere, som gode og rettferdige grunner til å intervenere på humanitært grunnlag (Fotion, 2007, s. 12).

Den siste tradisjonelt ansette gode grunnen til å starte en rettferdig krig er om en stat blir truet av et nært forestående angrep. Da kan den truede staten gå til et forebyggende forhåndsangrep. Av de tradisjonelle grunnene til å gå inn i en krig på en rettferdig måte, er dette den mest kontroversielle (Fotion, 2007, s. 12-13). For det første må en stat ha et helt utvilsomt godt bevis på at et angrep er forekommende. Dette er i de aller fleste tilfeller vanskelig å oppdrive, men for eksempel militær massemobilisering langs ens landegrenser kan sees på som et bevis på at et angrep er forekommende. Også tidsperspektivet er et viktig spørsmål når det kommer til forebyggende forhåndsangrep. Helst skal et forebyggende forhåndsangrep skje så nære som mulig at angrepet som mest sannsynlig vil komme. Det er svært uklart hvor grensen mellom hva som er et rettferdig forhåndsangrep og et «ulovlig» forhåndsangrep går, men man kan være enig i at om et angrep kan komme flere år frem i tid er det ikke i tråd med rettferdig krig-tradisjonen å gå til forhåndsangrep (Fotion, 2007, s. 13). Om man går til et forhåndsangrep for en trussel som kan utløses en gang fremover i tid, så kalles dette et forebyggende angrep, noe som ikke er rettferdig ifølge de tradisjonelle rettferdig krig-tradisjonene (Fotion, 2007, s. 13).

Dermed sitter man igjen med seks rettferdige årsaker (*just cause*) til å gå til krig:

1. Man blir angrepet
2. Man har nylig blitt angrepet
3. Man kommer til å bli angrepet i en svært nær fremtid
4. Man går til krig for å forsvare en alliert
5. Man går til krig for en alliert som nettopp har blitt angrepet
6. Man intervensjonerer mot et folkemord (som unektelig finner sted) eller en stat som har kollapset og ikke er i stand til å ta vare på sine innbyggere

Disse seks rettferdige årsakene er de som vil ligge til grunn for å vurdere om Russland har brukt en legitimeringsstrategi som baserer seg på tradisjonelle rettferdig krig-teorier eller ikke.

2.3.2 Jus ad bellum i ny rettferdig krig-teori

Som kjent finnes det i det internasjonale systemet en rekke normer og regler som begrenser kaoset og uforutsigbarheten som det anarkiske internasjonale systemet fører med seg (Nye & Welch, 2014, s. 208). I nyere tider blir disse normene til ved at staters interaksjoner med hverandre blir til sedvaner som da etter hvert blir til normer (Kalnes et al., 2015). Disse normene kan etter hvert bli formaliserte regler blant annet i FN og andre internasjonale organisasjoner (NGO,) men denne formaliseringen av regelen trengs ikke for at statene skal begynne å følge normen (Kalnes et al., 2015). Dette vil altså si at man ikke kan finne alle de internasjonale normene og sedvanene i for eksempel FN-pakten, eller andre resolusjoner gjort av FNs organer. Dette er grunnlaget for teorien om hvordan normen om hva en rettferdig krig er har endret seg. Ifølge sosialkonstruktivisme utnytter enkelte stater denne splitten mellom hva som er formaliserte folkerettslige lover, og det som kun er sedvanebaserte normer, til sin fordel (Kowert & Legro, 1996).

En av de første utviklingene som skjedde da synet på rettferdig krig begynte å endre seg rundt årtusenskiftet, var at synet på når en humanitær intervensjon var nødvendig ble slakket på. Fra de tradisjonelle rettferdig krig-teoriene hadde man at humanitære intervensjoner var tillatt, men kun i ytterst nødvendige tilfeller (Johansen & Staib, 2009, 128). Plutselig var det

ikke nødvendig med hjemmel fra Sikkerhetsrådet for å bedrive humanitære intervensjoner. Denne utviklingen kom i kjølvannet av USA, Frankrike og Storbritannias intervensjon i Nord-Irak i 1991, USAs intervensjon i Somalia i 1992, Frankrikes intervensjon i Rwanda i 1994, og senere NATOs bombing av Kosovo i 1999 for å hindre at kosovo-albanerne skulle bli undertrykt av serberne (Bellamy & Wheeler, 2017, s. 519; Johansen & Staib, 2009, s. 155). FNs Sikkerhetsråd uttrykte i sin resolusjon 1199 fra 1998 at situasjonen i Kosovo var en fare mot fred og sikkerhet i regionen, men de ga ikke mandat til militær intervensjon (Fotion, 2007, s. 66; UNSC, 1998). Noen mener også at alvorligheten av situasjonen i Kosovo ble kraftig overdrevet av media, og at intervensjonen dermed ble gjort på feil grunnlag (Fotion, 2007, s. 66).

NATOs bombing av Kosovo førte til store debatter i ettertiden, der blant andre Russland kritiserte NATO for å ha overtrampet FN-pakten (Johansen & Staib, 2009, s. 155; Wilhelmsen, 2014, s.137-139). En uavhengig kommisjon kalt *Independent International Commission on Kosovo* (IICK) erklærte i sin sluttrapport at NATOs gjerninger i Kosovo var «ulovlige men legitime» (*illegal but legitimate*) (Bellamy & Wheeler, 2017, s. 521; IICK, 2000). I år 2000 tar Canada initiativ til å opprette kommisjonen *International Commission on Intervention and State Sovereignty* (ICISS), som skulle svare på spørsmålene om hvorvidt NATOs intervensjon var legitim eller ikke, og hvilken rolle FN skulle spille i det 21. århundret (Bellamy & Wheeler, 2017, s. 521). I desember 2001 gir ICISS ut sin notoriske rapport kalt *Responsibility to Protect* (R2P). R2P stipulerte at de uavhengige statene selv hadde ansvaret for å unngå folkemord, masse mord, og etnisk rensing blant sin egen befolkning. Om de ikke var i stand til å forebygge dette, hadde verdenssamfunnet ansvar for å gripe inn og stoppe grusomhetene (Bellamy & Wheeler, 2017, s. 521). Rapporten argumenterte også for at R2P-intervensjoner burde ha støtte i Sikkerhetsrådet, men siden dette ikke alltid ville være mulig på grunn av splittelse og veto-gridlock. Derfor er det mulig at situasjoner der en R2P-intervensjon uten støtte i Sikkerhetsrådet kunne være «lovlig» (Bellamy & Wheeler, 2017, 521-522). FNs generalsekretær Kofi Annan var svært begeistret for denne rapporten, og tok til seg dens poenger i hans egen plan for å reformere FN fra 2005. Etter FNs verdenstoppmøte i 2005 ble prinsippene fra R2P-rapporten bredt akseptert, noe som ble gjenbekreftet i resolusjon 1674 fra 2006, og resolusjon 1899 fra 2009 (Bellamy & Wheeler 2017, s. 522).

I 2009 hadde man allerede sett to forsøk på å legitimere kriger med R2P, uten at intensjonen nødvendigvis var å beskytte de invaderte statenes befolkning. Disse to var: USAs invasjon av Irak i 2003, som skjedde allerede før FNs verdenstoppmøte i 2005; og Russlands invasjon av Georgia i 2008, der de hevdet å intervenere for å stoppe folkemord i Sør-Ossetia (Curtis & Taylor, 2017, s. 340; Bellamy & Wheeler, 2017, s. 524). R2P ble igjen brukt med katastrofale konsekvenser i 2011, da NATO, med FN-mandat, bombet Libya for å beskytte befolkningen mot diktatoren Mummar Gaddafis autoritære styre (Curtis & Taylor, 2017, s. 340). R2P utfordret i større og større grad prinsippet om statenes suverenitet (Wilhelmsen, 2014, s. 136).

Dette er altså grunnlaget for å hevde at grunnen fra den gamle rettferdig krig-tradisjonen om humanitære intervensjoner utviklet seg til å bli en mye løsere norm, enn de reglene i folkeretten tilsa. Ikke-interveneringsprinsippet sto plutselig ikke like sterkt når det kom til å vurdere å gå til humanitær intervensjon. Denne slakkingen av ikke-interveneringsprinsippet var også et mål FN hadde utover 90-tallet, for å flytte fokuset fra å beskytte staters rettigheter til å beskytte individers rettigheter (Curtis & Taylor, 2017, s.339). Humanitær intervensjon uten et helt sikkert grunnlag, ble til en viss grad en norm for hva som var grunn nok til å gå til krig.

USAs invasjon av Irak i 2003 fikk igjen rettferdig krig-tradisjonen til å endre seg. I tillegg til å hevde at invasjonen var for å beskytte deler av den irakiske befolkningen, ble det også hevdet at dette var et forhåndsangrep for å kontre et nært forestående angrep (Curtis & Taylor, 2017, s. 340; Fotion, 2007, s. 69). Atomvåpnene som Irak skulle ha for å bruke mot USA ble aldri funnet, og Iraks militær var ikke i stand til drive krig med USA. Dermed ble påstandene om at et angrep skulle være nært forestående etter hvert moderert til at Irak var i prosessen med å utvikle atomvåpen, og at de en gang i fremtiden ville bruke disse mot USA, om de i det hele tatt skulle lykkes i utviklingen (Fotion, 2007, s. 69). I etterkant uttalte ny-konservative i USA at USA var pliktet til å spre demokrati ut i verden, og derfor var Irakkriegen fortsatt legitim (Fotion, 2007, s.69). Dermed sitter vi igjen med tre implikasjoner på rettferdig krig-tradisjonen: USA mente nå at det var legitimt å gå til forebyggende kriger, dette også på usikkert grunnlag; og at det var legitimt å gå til krig av ideologiske grunner, altså å spre demokrati.

2.4 Utenrikspolitiske verktøy for respons på krigføring

Å respondere på internasjonale kriser er ingen lett jobb. Om håndteringen av en krise skulle mislykkes, risikerer man at ens respons kun vil gjøre vondt verre (Kjølberg, 2023, s. 85). Derfor er det viktig for de internasjonale aktørene å velge sine verktøy med omhu, særlig når de skal respondere på krig.

Utenrikspolitiske verktøy er handlinger eller idéer som stater bruker til å løse forskjellige problemer, og til å påvirke andre stater eller ikke-statlige aktører til å endre sine handlinger, meninger, og politikk (Holsti, 1995, s. 83). Generelt sett har statene fire relativt universelle verdier de vil oppnå ved å bruke disse verktøyene: sikkerhet, selvstendighet, velferd, status og prestisje (Holsti, 1995, s. 84). I denne oppgaven om Russlands krigføring, er det mest relevant å se på hvilke utenrikspolitiske verktøy som finnes for å oppnå *sikkerhet*. Tradisjonelt sett gikk statene til krig for å oppnå sin egen sikkerhet. I atomvåpnenes æra, endret dette seg, siden krig i seg selv var en eksistensiell trussel (Holsti, 1995, s. 86). Dermed ble det viktigere å forhindre krig for alt det var verdt, enn å løse mindre problemer gjennom krigføring. På grunn av dette måtte man nå ta i bruk nye midler for å løse sikkerhetstrusler.

Hvilke verktøy en stat eller organisasjon har til rådte for å påvirke en annen aktør bestemmes ut fra kvaliteten og kvantiteten på evnene de har (Holsti, 1995, s. 121). Dette vil si at mektige stater har et bredere repertoar av verktøy enn en svakere stat. Generelt sett kan disse verktøyene og brukstaktikkene plasseres i seks kategorier (Holsti, 1995, s. 125-126):

1. Overtalelse: som gjennom diskusjon, gi prospekter til fremtidig godtgjørelse, og protester
2. Tilby gevinster: som økonomisk støtte, senke tolltariffer, lovnader om støtte i fremtiden, og fjerne tidligere straffer
3. Gi gevinster: gevinsten blir gitt før mottageren endrer atferd
4. Trussel om straff: som trusler om å heve tolltariffer, innføre boikott, innføre embargo, bruk av makt, og trekke tilbake økonomisk hjelp
5. Utføre ikkevoldelig straff: som å øke militære kapasiteter, bryte diplomatiske bånd, øke tolltariffer, innføre boikott, innføre embargo, ta gisler, organisere blokader, avbryte diplomatiske forhandlinger, og gå ut fra møter der motparten er med

6. Bruk av makt: enten militært, eller gjennom nyere teknologier som for eksempel gjennom hackerangrep

I FN har de forskjellige organene forskjellige måter å respondere på en konflikt. I Sikkerhetsrådet er den mildeste formen for respons å sette konflikten på sin møteagenda. I Sikkerhetsrådet gjøres dette av rådets president, med anbefalinger fra både andre FN-organer, som Generalforsamlingen, og andre stater (UNSC, 2021). Sikkerhetsrådet diskuterer så konflikten og hva som kan gjøres med den på en diplomatisk måte. Sikkerhetsrådet kan så, i henhold til FN-paktens artikkel 41, komme opp med resolusjoner, som alle FNs medlemstater må følge, for å forsøke å stanse konflikten (United Nations, 2023). Disse resolusjonene kan være: en formell fordømmelse, opprettelse av en kommisjon for å gjennomføre forskjellige typer sanksjoner, og i de alvorligste tilfellene, sende fredsbevarende soldater til konfliktområdet. Dertil kan Sikkerhetsrådet opprette ekstraordinære internasjonale domstoler for å dømme mistenkte krigsforbrytelser, som for eksempel etter Jugoslaviakrigen og folkemordet i Rwanda (UNSC, 2021). Ofte går ikke resolusjonsforslag igjennom på grunn av de fem permanente medlemmenes veto-makt, som de kan bruke til å gagne seg selv (Gould & Rablen, 2017, s. 146-147).

Om Sikkerhetsrådet finner at de ikke er i stand til å fullføre sitt mandat om å bevare freden i verden på grunn av uenighet innad i rådet, kan de utløse Generalforsamlingens resolusjon 377A(V) (UNGA, 1950). Denne resolusjonen sier at Generalforsamlingen, der ingen medlemsstater har veto-rett, nå må behandle konflikten og komme frem til løsninger for å opprettholde freden (UNGA, 1950). Dette har blitt gjort tre ganger: på 80-tallet da Sovjetunionen invaderte Afghanistan, i 1982 da Syria og Israel havnet i konflikt med hverandre, og i 2022 etter at Russland invaderte Ukraina (UNSC, 2022b). Generalforsamlingen har dog ikke makt til å innføre lovbundne resolusjoner, noe Sikkerhetsrådet har enerett til å gjøre (Nye & Welch, 2014, s. 208).

I Den internasjonale domstolen kan stater bli saksøkt av andre stater, og dømt for brudd på folkeretten. Dette innebærer også reglene for krigføring. Om en stat skulle bli dømt i Den internasjonale domstolen, har ikke domstolen selv makt til å håndheve loven og straffe den dømte (Bejan, 2014). Straffeforfølgelsen må da skje gjennom Sikkerhetsrådet, som er det eneste FN-organet som medlemsstatene er lovlig bundet til (Bejan, 2014, s. 235-237; Nye & Welch, 2014, s. 208).

NATO er en forsvarsallianse der «et angrep mot én er et angrep mot alle» som styrende prinsipp. Dette prinsippet, skrevet ned i Artikkel 5 i Atlanterhavspakten, har kun blitt utløst en gang, etter terrorangrepet mot Washington D.C. og New York i 2001 (NATO, 2023b). I likhet med FN har NATO et øverste råd, *Det nordatlantiske rådet*, som holder møter der agendaen bestemmes ut ifra hvilke hendelser medlemsstatene ser på som trusler mot ens sikkerhet. Dette rådet kan også velge å komme med offisielle fordømmelser av andre staters handlinger. Før Russlands invasjon av Ukraina i 2014, satte NATO inn sikkerhetstiltak for å forsvare sine medlemmer tre ganger: utsetting av luftvernsmissiler i Tyrkia under Golfkrigen, styrking av Tyrkias grenser til Irak i 2003, og utsetting av luftvernsmissiler på grensen mellom Tyrkia og Syria i 2012 (NATO, 2023b). NATO kan også utplassere såkalte *NATO response forces*, militærstyrker på høyt beredskap, ved NATOs grenser til konfliktrammede territorier (NATO, 2023b). NATO har også gått utenfor sitt mandat som en forsvarsallianse og utført humanitære intervensjoner i stater som ikke er en del av alliansen. Dette var tilfellet i NATOs intervensjon i Kosovo i 1999 og i Syria i 2011 (Johansen & Staib, 2009, s. 155).

Mange av de tidligere studiene av hvordan USA responderer på utenrikspolitiske kriser har brukt *Correlates of War*-datasettet (COW) over militariserte interstatlige disputter (Wang, 1996, s. 77). Dette datasettet bruker 21 forskjellige indikatorer delt inn i fem grupper med økende alvorlighetsgrad. Disse kategoriene er (Palmer et al., 2020, s. 3):

1. Ingen militariserte handlinger
2. Trusler om å bruke makt
3. Demonstrasjon av maktbruk
4. Bruk av makt
5. Krig

I dette datasettet blir trusler om både å erklære krig og bruk av kjemisk krigføring satt i kategori 2, mens bruk av makt, som innebærer handelsblokader, blir plassert i kategori 4, der man også finner krigserklæring og okkupasjon av territorier (Palmer et al., 2020, s. 3). Denne inndelingen blir ikke tilstrekkelig nyansert for å finne ut av hvordan Vestens respons på Russland krigføring har variert i de tre krigene jeg skal undersøke. Derfor anser jeg det som mer relevant å bruke kategoriene fra Holsti, 1995.

Kapittel 3: Metode

Metoden som vil bli brukt i min analyse er en kombinasjon av prosess-sporing og komparativ metode. Altså vil jeg gjennomgå en prosess-sporing av hver av de enkelte krigene, eller casene, for å så sette funnene i disse analysene opp mot hverandre og se om det finnes et mønster i hvordan Vesten reagerer på Russlands legitimering av sin krigføring.

3.1 Prosess-sporing

Prosess-sporing er en mye brukt kvalitativ metode innfor internasjonale studier, og særlig innenfor sikkerhetsstudier. Min hovedkilde for denne metoden er James Mahoneys artikkel fra 2015, *Process Tracing and Historical Explanation*. Prosess-sporingsmetoden er egnet for å finne kausal inferens i case-studier, og går ut på å finne svar på hvordan en X-faktor påvirker en Y-faktor i case Z (Mahoney, 2015, s. 200-201). Prosess-sporing kan brukes på to forskjellige måter. Den første måten går ut på å finne hvilke årsaker, eller X-er, som kan være årsaker til et utfall, en Y. Den andre måten går ut på å se om en X-faktor kan ha en årsakssammenheng med utfallet Y (Mahoney, 2015, s. 201). I min analyse skal jeg bruke den andre måten for å se om min forklaringsfaktor X, hvordan Russland legitimerer sin krigføring, påvirker mitt utfall Y, hvordan responderer Vesten på Russlands krigføring. Dette vil si at jeg hovedsakelig er interessert i å se på kun én av mange mulige forklaringsfaktorer til hvordan Vesten responderer på Russlands krigføring. Åpenbart vil det være flere forklaringsfaktorer, eller X-er som påvirker mitt utfall Y, og jeg vil forsøke å vise hvordan min X kan være en like viktig, eller viktigere forklaringsfaktor på nevnte utfall. I henhold til Mahoney betyr dette min forklaringsfaktor X er en *contributing condition*, en medvirkende faktor, og ikke en *necessary condition*, altså en nødvendig faktor (Mahoney, 2015, s. 203).

Fra Nicholas Fotions teori om at rettferdig krig-tradisjonen radikalt endret seg i løpet av de siste 30 årene, at den har delt seg i opp i den gamle rettferdig krig-tradisjonen og en ny rettferdig krig-tradisjon (*JWT*), og hvordan den nye tradisjonen nå bestemmer spilleregelen i det internasjonale samfunnet (Fotion, 2007, s. 75) kan vi trekke ut to hypoteser: Hvis Russland legitimerer sin krigføring gjennom argumenter fra den gamle rettferdig krig-tradisjonen, vil

Vesten respondere hardere; og hvis Russland bruker argumenter fra den nye rettfærdige krigstradisjonen, vil Vesten respondere mildere. Derfor har vi nå både X^1 , Russland bruker argumenter fra gammel rettfærdig krigstradisjon, og X^2 , Russland bruker argumenter fra ny rettfærdig krigstradisjon, samt Y^1 , Vesten responderer hardt, og Y^2 , vesten responderer mildt.

Ut ifra teorier om Russlands bruk av interne legitimeringsstrategier, kan vi trekke ut en ny hypotese: om Russland bruker retorikk fra sin interne legitimeringsstrategi vil Vesten respondere hardere. Dermed har vi en ny variabel X^3 , Russland bruke argumenter fra sin interne legitimeringsstrategi.

For å utføre en prosessanalyse er man nødt til å ha god kontroll over historien i casene man skal analysere, og evne å lage gode logiske argumenter ut ifra faktaene om casene kombinert med generelle kunnskaper fra fagfeltene, da i mitt tilfelle statsvitenskapen og internasjonale relasjoner (Mahoney, 2015, s. 202). Jeg vil derfor strukturere analysen ved å ha en gjennomgang av forløpet til hver av krigene jeg skal analysere. Dette vil bestå av en del for Russlands legitimeringsstrategi og en del for Vestens respons. Deretter vil jeg gi en oppsummering av hvordan legitimeringsstrategien kan ha påvirket Vestens respons, for hver krig. Til slutt skal jeg oppsummere alle konfliktene ved å se om det finnes et mønster på hvordan Vesten responderer på Russlands krigføring ut ifra hvordan de legitimerer krigen.

3.2 Komparativ metode

Komparativ metode er en mye brukt metode innenfor samfunnsvitenskapene som ble (i en mer eller mindre vitenskapelig form) brukt av både Aristoteles og Machiavelli i deres samfunnsvitenskapelige studier (Moses & Knutsen, 2019, s. 116). John Stuart Mill stipulerte forskjellige varianter av den moderne vitenskapelige komparative metoden i sin bok fra 1843 *A System of Knowledge*, der han hentet inspirasjon fra naturvitenskapens empiriske eksperimenter (Moses & Knutsen, 2019, s. 96). Metodens opprinnelige form prøver altså å finne empiriske mønstre og sannheter om den virkelige verden som ikke lar seg eksperimentere på i kontrollerte laboratorieomgivelser, slik som den positivistiske naturvitenskapen setter som gullstandard innen forskning (Moses & Knutsen, 2019, s. 44). Når dette er sagt vil jeg påpeke at denne oppgaven hovedsakelig er en kvalitativ analyse.

Av John Stuart Mills komparative metoder er det særlig *overensstemmelsesmetoden* og *differansemetoden* blir mye brukt i samfunnsvitenskapene i dag (Hancké, 2013, s. 72-73). Overensstemmelsesmetoden går ut på at de utvalgte casene har til å begynne med forskjellige utgangspunkter, men gjennom en prosess får likt utfall. Dette brukes altså til å teste om prosessen for casene har like faktorer som kan forklare hvorfor utfallet ble som det ble (Hancké, 2013, s. 74-75). Differansemetoden snur rundt på dette, og går ut på at de utvalgte casene til å begynne med har like utgangspunkt og etter en prosess får ulikt utfall (Hancké, 2013, s.73-74).

For å svare på min problemstilling om hvordan Russlands legitimering av sin krigføring fra 2008 og til i dag påvirker Vestens respons på dette skal jeg bruke differansemetoden. Dette vil altså si at caseutvalget består av tre caser der forholdene til å begynne med er så likt som mulig, men gjennom prosessen, altså Russlands legitimering, får ulikt utfall, altså hvordan Vesten responderer på krigføringen. Avgrensingen fra år 2008 skyldes at dette var året da Russlands utførte sin første invasjonskrig som Den Russiske føderasjonen. Russland var også i krig med Tsjetsjenia fra 1999, men dette var en intranasjonal krig mot den tsjetsjenske utbrytterrepublikken Itsjkeria, og ikke en internasjonal invasjonskrig på tvers av anerkjente landegrenser, som er det jeg er interessert i å se på i denne oppgaven. Dette betyr at Russlands intervensjon i Syria i 2015 også vil bli utelatt, siden dette var en intervensjon på vegne av det styrende Assad-regimet i landet. De tre krigene vi da sitter igjen med er: Georgia-krigen i 2008, Russlands invasjon av Krim og påfølgende krig øst i Ukraina i 2014, og fullskala-invasjonen av Ukraina i 2022. Grunnen til at Ukraina-krigen fra 2014 og Ukraina-krigen fra 2022 behandles som to ulike caser selv om krigen har vart kontinuerlig fra 2014, er at krigens nye fase fra 24. februar var en radikalt annen type krigføring: fra februar 2014 bedrev Russland hybrid-krigføring med både militære midler og ikke-militære midler, som iscenesettelser av kupp i distriktene og hackerangrep; mens fra 24. februar 2022 dreiet krigen seg hovedsakelig om tradisjonell krigføring med militære midler med mål om territoriell kontroll (Snyder, 2022, s. 43-46; Østerud, 2023, s. 56-57).

3.3 Operasjonalisering

Som nevnt er målet med denne oppgaven å finne ut hvordan faktor X , hvordan Russland legitimerer sin krigføring, påvirker faktor Y , hvordan vesten responderer på Russlands krigføring. For å måle disse faktorene er jeg nødt til å konkretisere hvilke indikatorer jeg ser etter for å vurdere variablenes styrke. Følgende kommer hvordan jeg tenker å gjøre dette.

3.3.1 Legitimeringsstrategier

Som jeg har greiet ut for i teoridelen om rettferdig krig-tradisjon, er det hovedsakelig to legitimeringsstrategier som jeg skal se om har blitt anvendt av Russland da de skulle legitimere sin krigføring fra 2008 og til i dag. Jeg tar utgangspunktet i de tradisjonelle rettferdig krig-teoriene, noe som også la grunnlaget for den delen av den moderne folkeretten som omhandler krig. Siden de delene av folkeretten som omhandler krig er basert på rettferdig krig-tradisjonen, er disse to like på mange punkter. Den andre legitimeringsstrategien baserer seg på den nye rettferdig krig-tradisjonen som oppsto rundt årtusenskiftet etter at tenkingen om *Responsibility to Protect* (RtoP/R2P) ble populær etter Kosovokrigen 1999, og USAs invasjon av Irak i 2003. Denne nye tradisjonen er altså preget av argumenter for humanitær intervensjon gjennom R2P, og preventive angrep mot mulige terrorister og støttespillere.

Som gjort rede for skal Russland også ha brukt en egen legitimeringsstrategi for å få støtte i folket til krigføringen (Watling & Reynolds, 2022; Waage, 2023; Wilhelmsen, 2023; Kumankov, 2023). I henhold til sosialkonstruktivismen kan ikke Russland velge hvem som responderer på deres legitimeringsstrategier, selv om de er rettet mot det russiske folket (Wilhelmsen, 2023, s. 132). Derfor må også retorikken fra disse legitimeringsstrategiene operasjonaliseres og undersøkes.

3.3.1.1 Legitimeringsstrategi basert på Tradisjonell rettferdig krig-teori

Legitimeringsstrategier basert på tradisjonell rettferdig krig-teori er ganske rett frem å operasjonalisere. Siden de tradisjonelle rettferdig krig-teoriene har en så lang tradisjon som de har, er indikatorene allerede konkretiserte og stipulerte. Jeg skal altså bruke

prosessanalyse til å undersøke om følgende indikatorer er til stede i legitimeringsstrategiene Russland brukte til å legitimere de tre krigene som jeg undersøker:

1. Retorikken baserer seg på at de er under angrep, eller nylig har blitt angrepet
2. Retorikken baserer seg på at et angrep på dem er nært forestående
3. Retorikken baserer seg på at en alliert er under angrep, eller nylig har blitt angrepet
4. Retorikken baserer seg på at de intervener for å forhindre et folkemord, eller ta ansvar for folket i en stat som har kollapset

Om Russland argumenterer for at deres krigføring er rettferdig ved å bruke denne typen retorikk, indikerer det altså at de bruker en legitimeringsstrategi basert på tradisjonell rettferdig krig-teori. Selv om disse argumentene blir brukt, utelukker det heller ikke at de har brukt en legitimeringsstrategi basert på ny rettferdig krig-tradisjon, siden ny rettferdig krig-teori også i grunn baserer seg på de eldre teoriene om rettferdig krig.

3.3.1.2 Legitimeringsstrategi basert på Ny rettferdig krig-teori

For å operasjonalisere legitimeringsstrategier basert på ny rettferdig krig tradisjon må jeg identifisere hvilke normer om rettferdig krig som endret seg på 2000-tallet. I teoridelen om den nye rettferdig krig-tradisjonen ble det gjort rede for dette: humanitære intervensjoner trenger ikke lenger å ha solide, håndfaste bevis; forebyggende forhåndsangrep mot fremtidige angrep har blitt mer akseptert, selv uten konkrete bevis på at angrep er under planlegning, eller i det hele tatt vil være mulig; og spredning av demokrati er i seg selv et legitimt argument for å gå til krig. Det er godt mulig å argumentere mot at disse normene egentlig er aksepterte i verdenssamfunnet, men sedvane har de uansett blitt. Derfor vil jeg sette opp følgende indikatorer for å undersøke om en legitimeringsstrategi baserer seg på ny rettferdig krig-tradisjon:

1. Retorikk om pågående folkemord, og/eller diskriminering av enkelte folkegrupper, uten å legge frem konkrete bevis på dette.
2. Retorikk om at preventive angrep er nødvendige for å forebygge et angrep mot seg selv eller allierte, uten særlig gode bevis på dette.
3. Retorikk om at krigen har som mål å innføre folkestyre/demokrati.

Om bruken av disse argumentene forekommer betyr det at legitimeringsstrategien baserer seg på den nye rettfærdig krig-tradisjonen, og utelukker at legitimeringsstrategien kun baserer seg på den gamle rettfærdig-krig tradisjonen.

3.3.1.3 Intern legitimeringsstrategi

Fra rundt 2012, da store protester mot Putins regime blusset opp i Moskva, begynte Russland å bruke retorikk om at landet var i en kulturkrig mot Vesten for å utløse en «beleiringsmentalitetsmekanisme» (Østbø, 2017; Wilhelmsen, 2023). Dette var for å skape en ytre fiende for å samle folket og øke omslutningen om Putin. Denne retorikken ble også brukt som en legitimeringsstrategi for Russlands krigføring. Man kan si at denne legitimeringsstrategien blir brukt om følgende retorikk er til stede:

1. Retorikk om en sivilisasjonskrig der Vesten er den aggressive parten og fører en skjult politikk for å oppnå hegemoni i Russlands sfære
2. Retorikk om at fienden er nazister, for å vekke russernes institusjonaliserte hat mot de tyske nazistene etter andre verdenskrig
3. Retorikk som anklager Vesten for å være dekadent og ivrige på å bryte ned russernes tradisjonelle verdier, særlig deres negative syn på homofili

Om disse argumentene forekommer betyr det at det brukes en legitimeringsstrategi som er ment for å legitimere krigen internt i Russland. Til tross for dette, betyr altså ikke at argumentene ikke vil bli hørt i Vesten og kan påvirke hvordan de responderer.

3.3.2 Vestlig respons

Som gjort rede for i teoridelen kan Vesten kan respondere på internasjonale militære kriser ved å utføre forskjellige handlinger som kan plasseres i seks kategorier med økende alvorlighetsgrad. Disse kategoriene er: Overtalelse [1], Tilby gevinster [2], Gi gevinster [3], Trussel om straff [4], Utføre ikkevoldelig straff [5], og Bruk av makt [6] (Holsti, 1995, s. 125-126). I denne teksten er kategori 1 og 5 de mest relevante, og jeg vil derfor vil jeg fokusere på handlinger som kan plasseres innenfor disse. Følgende kommer eksempler på mulige handlinger Vesten kan utføre for å respondere på internasjonale militære kriser, hentet ut

ifra hvilke utenrikspolitiske verktøy de tre aktørene har til rådighet. Inspirert av COW-datasettet har jeg også forsøkt å rangere hvor alvorlige tiltakene er, for å få frem nyansene innenfor kategoriene (Palmer et al. 2020, s. 3).

Kategori 1:

1. Sette konflikten på møteagenda
2. Gjøre forsøk på diplomatiske forhandlinger
3. Implisitte fordømmelser
4. Eksplisitte fordømmelser
5. Erklære brudd på menneskerettigheter

Kategori 5:

1. Mindre omfattende økonomiske sanksjoner, f.eks. mot individer
2. Øke militært beredskap
3. Diplomatiske sanksjoner
4. Økonomisk støtte til forsvareren
5. Omfattende økonomiske sanksjoner, bl.a. handelsblokader
6. Våpenstøtte

For å finne ut av hvilke av disse indikatorene som finnes i de tre forskjellige casene skal jeg som nevnt bruke prosess-sporing, der jeg gjennomgår offisielle dokumenter og taler fra de vestlige aktørene FN, NATO, og USA. Som nevnt vekter også indikatorene annerledes fra hverandre, siden de har økende alvorlighetsgrader. Dermed blir det en sum av antall indikatorer som jeg finner i hvert case og alvorlighetsgraden av disse som til slutt vil indikere hvor alvorlig responsen faktisk har vært.

Kapittel 4: Analyse av konfliktene

4.1 Georgia, 2008

Figur 1: Russlands invasjon av Georgia, 2008

4.1.1 Handlingsforløp

Den 7. august 2008 markerte et skille i Russlands utenriks politikk, da russerne for første gang siden invasjonen av Afghanistan i 1979 invaderte en annen selvstendig stat, og første gang som Den russiske føderasjonen (Cornell & Starr, 2015, s. 3). De invaderte da republikken Georgia etter en lang forhistorie som i første grad kan spores tilbake til Georgias selvstendighetserklæring etter Sovjetunionen forvitret i 1991, men linjer kan også dras helt tilbake til første verdenskrig, da den moderne mensjevistiske staten Georgia først ble avhengig av det russiske tsarveldet, for å så bli gjenerobret av de russiske bolsjevikene i 1921 (Goltz, 2015, s. 10-11). At konflikten mellom Georgia og Russland hadde røtter flere hundre

år tilbake i tid, var noe georgieren spilte på rett før krigsutbruddet i 2008, da pamfletter med tittelen «*for århundrer med motstand*» ble delt ut for å øke kampånden i befolkningen (Gordadze, 2015, s. 28).

Krigen i 2008 handlet på overflaten om at to av de autonome republikkene i Georgia: Abkhasia og Sør-Ossetia ønsket selvstendighet, og Russland «intervenererte» på utbrytternes side. Russlands intervensjon startet på natten til 8. august, etter et langt oppspill fra og med Mikheil Saakasjvili overtagelse av makten etter Roserevolusjonen i 2004. Den vestligvennlige Saakasjvili hadde, i likhet med sin forgjenger Eduard Sjevardnadse, intensjon om at Georgia skulle bli medlem av både NATO og EU noe som krever at staten har kontroll på hele landets militære styrker og territorium (Illarionov, 2015, s. 53; Smith, 2015, s. 123; NATO, 2023; European Council, 1993).

Russlands valg av side i denne konflikten kom mest sannsynlig av Sør-Ossetias eksplisitte forespørsel om å innlemmes i den i Den Russiske føderasjonen, som ble vedtatt i Sør-Ossetias parlament i mars 2002 (Illarionov, 2015, s. 52-53). Dette sør-ossetiske parlamentet var ledet av Lyudvig Sjibirov, som fikk støtte av Russland til å bli valgt inn (Illarionov, 2015, s. 52). I september 2002 ble det også dannet en militær union mellom Sør-Ossetia og Abkhasia som skulle støttes og «guides» av Russland (Illarionov, 2015, s. 53). Abkhasia hadde vært Russland-vennlige siden krigen mellom Abkhasia og Georgia på starten av nittitallet. Da fikk abkhaserne støtte fra Russland i form av våpen, transport, og angivelig jagerfly til å slå tilbake georgierne som prøvde å vinne tilbake kontroll over de abkhasiske områdene (Goltz, 2015, s. 25). Et av to russiske jagerfly som ble observert i georgisk luftrom ble skutt ned av georgierne, og den russiske piloten ble funnet i live, men Kreml benektet fortsatt at de hadde noe med konflikten å gjøre (Goltz, 2015, s. 26). Georgias daværende president, og Gorbatsjovs tidligere utenriksminister, Eduard Sjevardnadse, ble til slutt tvunget til å godta militærhjelp fra Russlands hær og Svartehavsflåte for å få slutt på krigen, noe som innebar stasjonering av russiske soldater på georgiske territorier, og at Georgia måtte bli medlem av Russlands svar på EU: Samveldet av uavhengige stater, som de hadde nektet å bli medlem av kun to år før (Goltz, 2015, s. 27; Gordadze, 2015, s. 33-35). Georgias president Eduard Sjevardnadse var altså ikke Russlandsvennlig fordi han var en del av eliten i Kreml som Gorbatsjovs utenriksminister, men fordi han ble presset av Boris Jeltsins, og senere Vladimir Putins

Russland til å inngå i diverse forbund og avtaler, noe som gjorde Georgia avhengig av Russlands støtte.

Mikheil Saakasjvilis Roserevolusjon i 2003 var et brudd med Russlands hegemoni over Georgia og førte til en ny driv blant georgierne til å gjenvinne kontroll over sine territorier og nærme seg integrasjon i den vestlige verden (Cornell & Starr, 2015, s. 4). Saakasjvili hadde studert juss i USA, og stilte som leder av en pro-vestlig koalisjon i det georgiske parlamentsvalget i 2003, «For et nytt Georgia», med et program om å liberalisere økonomien, bekjempe korrupsjon, og institusjonsbygging (Nilsson, 2015, s. 89). Dette innebar også å gjenvinne kontroll i de tre autonome republikkene i landet: Sør-Ossetia, Abkhasia, og Adsjaria. Valdagsmålinger viste at Saakasjvilis koalisjon lå an til å vinne valget, men Georgias offisielle valgkomite, CEC, utlyste den 22. november at «For et nytt Georgia» havnet på tredje plass (Nilsson, 2015, s. 88). Valgvinneren var Eduard Sjevardnadzes parti, og på andreplass kom lederne for republikken Adsjaria, Aslan Abasjidse, som trolig var Sjevardnadzes utvalgte etterfølger (Nilsson, 2015, s. 88-89). Unge vestligvendte velgere i hovedstaden Tbilisi mente at dette utfallet av valgjuks, noe OSCE bekreftet i etterkant, og begynte å demonstrere utenfor det georgiske parlamentet (Nilsson, 2015, s. 87-88; OSCE, 2004). Den 22. november 2003 brøt demonstrantene seg inn i parlamentet, med roser i sine hender. Denne pasifistiske måten å demonstrere på fikk sikkerhetsstyrkene i parlamentet til å få sympati for demonstrantene, og sluttet seg til dem. Dagen etter trakk Sjevardnadze seg som Georgias president. Et ekstraordinært presidentvalg ble holdt den 4. januar der Saakasjvili vinner med hele 96% av stemmene (Nilsson, 2015, s. 89). OSCE dømte legitimiteten til dette valget å være «en betydelig forbedring» over det forrige parlamentsvalget (OSCE, 2004). Denne såkalte fargerevolusjonen var en av flere i rekken av fargerevolusjoner i Europa og Kaukasus. Også i Ukraina skjedde en fargerevolusjon i 2004, Oransjerevolusjonen, som førte til at en vestligvendt president tok over for en pro-russisk president (Lane, 2008, s. 527-528).

Etter at Mikheil Saakasjvili vant presidentvalget med løfte om å gjenvinne territoriell kontroll i hele Georgia, knyttet Moskva enda tettere bånd til utbrytterrepublikkene i Georgia. Saakasjvilis første mål var republikken Adsjaria sør i landet på grensen til Tyrkia. Saakasjvili innførte en økonomisk embargo mot Adsjaria og utførte militærøvelser på utsiden av republikken. Dette forsterket adsjarernes misnøye med deres leder Aslan Abasjidse, som kort tid etter resignerte og flyktet til Russland (Nilsson, 2015, s. 91). Putin skal etter dette ha fortalt

Saakasjvili over telefon at Russland bevisst ikke interвенerte i Adsjaria, men at Georgia ville få slike «gaver» i Sør-Ossetia og Abkhasia (Illarionov, 2015, s. 55).

Etter suksessen i Adsjaria flyttet Saakasjvili fokuset mot Sør-Ossetia. På våren 2004 ble det satt opp en rekke grensestasjoner, og flere mindre veier ble sprengt vekk, langs grensen mellom Georgia og Sør-Ossetia. Dette ble gjort både for å stanse smuglere, som var notoriske for å smugle narkotika og våpen fra Russland til krigsherjede områder i Midtøsten, og for å forsøke å gjøre sør-osseterne misfornøyde med sine lokale myndigheter (Nilsson, 2015, s. 91). Dette slo ikke like godt an som det hadde gjort i Adsjaria, og spredde heller frykt blant sør-osseterne om at et georgisk angrep var på vei. Etter mindre trefninger mellom georgiske grensepatruljer og sør-ossetiske militser, der 19 georgiske og fem sør-ossetiske soldater ble drept, trakk georgierne seg vekk fra grensen i juli 2004 for å unngå en større konflikt (Illarionov, 2015, s. 57; Nilsson, 2015, s. 92). Samtidig som dette foregikk begynte Russland sitt program for å gi flest mulig sør-ossetere russisk pass. Mest sannsynlig var dette for at de skulle ha påskudd for å beskytte sine nye landsmenn gjennom en militær intervensjon (Illarionov, 2015, s. 56). Etter fiaskoen i Sør-Ossetia i 2004, søkte Georgia EU-medlemskap, blant annet for å skape internasjonal oppmerksomhet rundt situasjonen i Georgia og for å få hjelp til forhandlinger med utbrytterrepublikkene (Nilsson, 2015, s. 92-93). EU ville ikke innlemme Georgia i unionen og var ellers ikke svært hjelpsomme på denne fronten.

Georgia ga ikke opp håpet om at Sør-Ossetia kunne vinnes tilbake med økonomiske insentiver og gunstige fredsavtaler. Situasjonen i Abkhasia ble derimot sett på av georgierne som en vanskeligere konflikt med dype etnopolitiske røtter. I 2006 begynte Georgia å ruste opp sitt militær, der mange veteraner fra Irak-krigen ble vervet. Disse soldatene tok samme året over det «lovløse» territoriet Kodoridalen inne i Abkhasia med makt (Nilsson, 2015, s. 93-94).

I 2005 ble en avtale signert med Russland som sa at russiske styrker skulle trekke seg ut av militærbasene i utbrytterrepublikkene innen 2008, der de hadde vært siden krigen i Abkhasia på 90-tallet (Illarionov, 2015, s. 59). Til tross for dette begynte russerne å bygge nye baser i Sør-Ossetia. Fra 2006 intensiverte Russlands støtte til utbrytterrepublikkene voldsomt. Våpen ble sendt til utbrytterrepublikkene i et så stort omfang at de to republikkene med til sammen ca. 250 000 innbygger, fikk større militær kapasiteter enn Georgia med ca. 4 500 000 innbyggere (Illarionov, 2015 s. 60). Subsidier som var større enn hele deres bruttonasjonale produkt ble sendt til Sør-Ossetia og Abkhasia av Russland. Et par gassrørledninger og en

kraftlinje inn til Georgia ble på mystisk vis sprengt, midt i en av tidenes kaldeste vintere i Georgia (Illarionov, 2015, s. 60). Georgisk vin ble forbudt å importere til Russland, offisielt på grunn av hvor helseskadelig vinen skulle være, samt georgisk mineralvann.

Etter dette blir den russiske retorikken mot Georgia mer fiendtlig. Blant annet sier forsvarsministeren Sergej Ivanov at Russland har retten til å begå forebyggende angrep, og Putin hevder at opprettelsen av et uavhengig Kosovo setter en sedvane som fordrer at Sør-Ossetia og Abkhasia også fortjener selvstendighet fra Georgia (Illarionov, 2015, s. 61). Den 14. juni 2006 inngår Sør-Ossetia, Abkhasia, og Transnistria i en ny forsvarsallianse som sverget tiltro til Moskva (Illarionov, 2015, s. 61). I september 2006 blir det avdekket et russisk spionnettverk i Georgia som blir kompromittert. Russland svarte på dette ved å innkalle til ekstraordinært møte i FNs sikkerhetsråd, stoppet med å behandle georgiske visa-søknader, og sendte fly for å evakuere russiske tjenestemenn og diplomater. Etter fire russiske spioner ble dømt til fengsel i Georgia, satte Russland sine militærbaser i høyt beredskap, Svartehavsflåten ble satt til å seile øst i Svartehavet, og georgiere som arbeidet i Russland ble deportert tilbake til Georgia (Illarionov, 2015, s. 63). Etter hvert ble full embargo satt inn mot Georgia.

Den 12. februar 2007 sa Mikheil Saakasjvili at Georgia ville bli med i NATO i år 2009. Observatører av situasjonen i Georgia ble etter dette svært bekymret for at en krig var nært forestående. Russiske medier begynte å skrive om at krig var nærmest uunngåelig og hvordan Russland ville komme seirende ut (Illarionov, 2015, s. 64-65). I Kodoridalen i Abkhasia begynte russiske helikoptre å beskytte Georgiske bosetninger. Artilleri-granater ble avfyrt fra Sør-Ossetia og mot Georgia. Sør-Ossetia kuttet også alle diplomatiske bånd med Georgia og innførte en full blokade mot Georgia. I august 2007 bombet to russiske jagerfly en radarstasjon på grensen mellom Sør-Ossetia og Georgia (Illarionov, 2015, s. 66). I løpet av november 2007, var alle russiske militærbaser i Georgia tømt, for å unngå at disse lett kunne bli beleiret.

Under NATO-toppmøtet i Bukarest den 3. til 5. april 2008 uttalte Angela Merkel at land med territorielle disputer ikke kunne bli medlem av NATO, da siktet mot Georgia. 20 minutter etter denne uttalelsen kom på trykk, erklærte Putin at Russland ville gi sin støtte til Sør-Ossetia og Abkhasia i påvente av NATOs avgjørelse. Den 8. april 2008 sa den russiske utenriksministeren

Lavrov at de ville gjøre alt for å unngå at Georgia og Ukraina skulle bli med i NATO (Illarionov, 2015, s. 68).

Den 20. april 2008 skjøt et russisk jagerfly ned en georgisk overvåkingsdrone i georgisk luftrom. Ifølge FNs generalforsamlings resolusjon 3314 var dette en krigshandling, og krigen mellom Russland og Georgia var på papiret i gang (Illarionov, 2015, s. 68-69; United Nations, 1974). Den neste uken ble fem georgiske droner til skutt ned. Antallet «fredsbevarende» russiske soldater i Abkhasia ble på kort tid økt fra ca. 2000 til nesten 4000 soldater (Illarionov, 2015, s. 69). Nye militærhangarer ble bygget av russerne inne i Abkhasia og fylt opp med jagerfly. Antiluftvåpen og tyngre skyts ble også sendt til Abkhasia. Forhandlinger mellom partene ble foreslått hele elleve ganger i løpet av sommeren 2008, av blant annet USA, OSCE og EU, men forslagene ble avfeid av Russland og utbryterrepublikkene. Russland holdt også flere store militærøvelser rundt Georgia, og det militære materialet fra disse ble igjen i området.

Den 29. juli begynte Sør-Ossetiske styrker å bombe georgiske bosetninger med artilleri. Den 1. august begynte trefningene mellom sør-ossetiske og georgiske soldater (Illarionov, 2015, s. 73). De neste dagene massemobiliserte osseterne seg, og militært materiell ble flyttet i taktiske posisjoner. Russerne sto på grensen, klare til full invasjon. Den 7. august kom nyheten om at russiske tropper var på vei inn i Sør-Ossetia (Popjanevski, 2015, s. 151). Natten til 8. august utførte georgiske styrker et artilleriangrep mot Sør-Ossetias hovedstad Tskhinvali. Klokken ti på morgenen dagen etter entret russiske jagerfly georgisk luftrom, gjennom Sør-Ossetia, og Russlands invasjon av Georgia var offisielt i gang (Popjanevski, 2015, s. 152). Jagerflyene bombet området rundt Tbilisi, mens et hackerangrep i stor skala satte Georgias offentlige kommunikasjonskanaler ut av spill. På aftenen den 8. august var deler av den 58. russiske armé fremme utenfor Tskhinvali i Sør-Ossetia, og presset de georgiske soldatene ut av byen. Den 9. august åpnet russerne en ny front i Abkhasia. Jagerfly og artilleri bombet store deler av Georgia. Den 10. august ba det georgiske utenriksdepartementet om våpenhvile, men russerne avsto forslaget og intensiferte bombingene enda mer (Popjanevski, 2015, s. 153). Russland bombet ikke bare militære mål, men også infrastruktur som var viktig for Georgias økonomi. Blant annet havner, veier og jernbanespor ble bombet. I tillegg ble også Georgias nasjonalpark Bordzjomi, som var viktig turisme, brannbombet (Popjanevski, 2015, s. 153). Etter fem dager med krig, blir en våpenhvile undertegnet den 12. august 2008. Dermed

satt Russland igjen med kontrollen i de to utbrytterrepublikkene Abkhasia og Sør-Ossetia. Den 26. august 2008 ble Abkhasia og Sør-Ossetia lovmessig anerkjent som selvstendige stater av Russland (Illarionov, 2015, s. 80).

4.1.2 Russlands legitimering

Som gjort rede for hadde krigen i Georgia i 2008 et langt bakteppe. Et viktig skille i denne forhistorien var Roserevolusjonen i 2003, da Georgias regjering ble mer vestligvendte. Dette gjorde at forholdet mellom Russland og Georgia fikk en bråvending mot fiendtlighet. Noen hevder Russland hadde planlagt krigen lengre tilbake i tid (Illarionov, 2015 s. 50,) men for avgrensningens skyld vil jeg kun se på Russlands retorikk fra og med 2003 som en del av deres legitimeringsprosess for den kommende krigen. Følgende utsagn og hendelser fra og med 2003 kan leses som forskjellige deler av Russlands legitimering av krigen i Georgia:

- Den 2. oktober 2003 sa Russlands forsvarsminister Sergej Ivanov at Moskva ikke utelukket muligheten for å inngå militæroperasjoner rundt i verden for å beskytte sin egen sikkerhet. Dette ble sett på som et forsøk på å utnytte den nye presedensen USA satt i Irak (Illarionov, 2015, s. 54).
- Russland insisterte på at Mikheil Saakasjvili fikk støtte fra Vesten for å kuppe regjeringsmakten (Gordadze, 2015, s. 46).
- Etter Aslan Abasjidse ble styrtet i Adsjaria, begynte Russland å dele ut russiske pass i Sør-Ossetia og Abkhasia, i rekordfart. Dette var mest sannsynlig for å påskudd til å invadere for å beskytte de nye russiske borgerne (Illarionov, 2015, s. 56).
- Den 8. juli 2004 tok georgiske myndigheter ni lastebillass med våpen og ammunisjon som var på vei til Sør-Ossetisk milits fra Russland. Russland svarte på dette med å anklage Georgia for å organisere provokasjoner, og at de lovet å beskytte russiske borgere i Sør-Ossetia (Illarionov, 2015, s. 57).
- Etter et tsjetsjensk terrorangrep mot en skole i Nord-Ossetia i Russland i september 2004, ble motorveien inn til Georgia stengt, med påstander om at georgiere utgjorde en terrortrussel (Illarionov, 2015, s. 57).

- Den 8. og 12. september 2004, uttalte både lederen av den russiske generalstaben Juri Balujewski, og forsvarsministeren Sergej Ivanov at Russland var klare til å utføre preventive angrep utenfor Russland (Illarionov, 2015, s. 57).
- Den 31. januar 2006 sier Putin i et intervju: «hvis noen mener at Kosovo kan bli en fullt uavhengig stat, hvorfor skal vi da nekte dette til Sør-Ossetia og Abkhasia» (Illarionov, 2015, s. 61).
- I februar 2006 holdt den samme russiske hæren som senere skulle invadere Sør-Ossetia i 2008, på å «gi rask støtte til de fredsbevarende styrkene i Sør-Ossetia» (Illarionov, 2015, s. 60).
- Den 29. mars 2006 sa Russlands daværende forsvarsminister Sergej Ivanov at Russland «alltid har rett til å begå forebyggende angrep» (Illarionov, 2015, s. 60-61).
- Putin skal ha bedt sin utenriksminister Sergej Lavrov om å lage en lovmessig formel om hvordan prosessen om å gjøre Kosovo uavhengig av Serbia kunne brukes på andre tilfeller, da tiltenkt Sør-Ossetia og Abkhasia (Illarionov, 2015, s. 61).
- I mars 2006 sa statsministerens kontor i Russland at de har en intensjon om å gjenforene Sør-Ossetia med den russiske føderale republikken Nord-Ossetia (Illarionov, 2015, s. 61).
- Den 14. juni 2006 signerte Abkhasia, Sør-Ossetia, og Transnistria traktaten *Declaration on the Creation of a Commonwealth for Democracy and the Right of Nations*. Dette forbundet erklærte lojalitet til Moskva. Putin erklærte at disse nasjonenes skjebne skulle defineres av deres befolknings vilje, basert på retten til selvbestemmelse (Illarionov, 2015, s. 61).
- Sjefen for den russiske generalstaben, Juri Balujewski, i 2007, uttalte bare noen måneder før Kosovo erklærte selvstendighet at: «om (...) Kosovo blir selvstendig i morgen, forventer jeg at denne selvstendigheten får ringvirkninger i andre regioner, inkludert de ved Russlands grenser. Jeg mener altså Abkhasia, Sør-Ossetia, og Transnistria» (Smith, 2015, s. 125).
- I en samtale med Saakasjvili i februar 2008, skal Putin ha sagt at det som ville skje i Abkhasia og Sør-Ossetia, ville ikke være en respons på Georgias handlinger, men Vesten, altså USA og NATOs valg om å gjøre Kosovo selvstendig fra Serbia (Illarionov, 2015, s. 67).

- Den 11. mars 2008 sa Russlands NATO-ambassadør Dmitrij Rogosin at «så fort Georgia får et prospekt fra Washington om å bli med i NATO, vil forhandlingene om en faktisk løsrivelse av de to territoriene i Georgia (Abkhasia og Sør-Ossetia) begynne» (Smith, 2015, s. 125).
- Før toppmøtet i NATO i april 2008 sa Russlands utenriksminister at Georgias ønske om å bli med i NATO var «å leke med ilden». Han mente at dette ville gå imot den abkhasiske og sør-ossetiske befolkningens vilje, som impliserer at om Georgia ble med i NATO ville det ha vært udemokratisk (Sweeny & Shchedrov, 2008).
- Etter toppmøtet i NATO i april 2008, der Georgia og Ukraina ble «ønsket velkommen», sa Putin at «en mektig militærblokk ved våre grenser vil bli sett på som en direkte trussel mot vår sikkerhet» (Smith, 2015, s. 126).
- Den 8. april 2008 sa den russiske utenriksministeren Sergej Lavrov i et intervju at «vi vil gjøre alt for å holde Georgia og Ukraina ute av NATO» (Smith, 2015, s. 127).
- Sent i april 2008 beskyldte Moskva Tbilisi for å mobilisere tropper i Kodoridalen, for å invadere Abkhasia. UNOMIG (*UN Observer Mission in Georgia*) fant ingen holdepunkt for denne påstanden, men det ble brukt som påskudd for å sende russiske «fredsbevarende» tropper til Abkhasia (Popjanevski, 2015, s. 145).
- Etter å ha sendt soldater og våpen i massiv skala til utbryterrepublikkene og grensen til Georgia, sa statssekretæren i det russiske utenriksdepartementet Valeri Kenjaikin den 25. april 2008 at «vi har ingen plan om å gjøre noe av en militær karakter, men skulle en militær konflikt bryte ut, kan de som starter konflikten være sikker på at vi vil gjøre alt for å beskytte våre landsmenn» (Smith, 2015, s. 133).
- Russlands utenriksminister Sergej Lavrov skal i et møte med EU ha delt ut en rapport som skulle bevise at Georgia hadde tilegnet seg et stort antall våpen (Smith, 2015, s. 133).
- 31. mai 2008 sendte det russiske forsvarsdepartementet 400 nye tropper til Abkhasia for å reparere jernbanespor. Russland kalte dette humanitær hjelp til Abkhasia (Popjanevski, 2015, s. 146).
- Den 3. juli 2008 ble en sør-ossetisk politimann drept i en eksplosjon. Samme dag går en sør-ossetisk politiker på en mine og blir drept. Det russiske utenriksdepartementet beskyldte Georgia for å iscenesette disse hendelsene for å ha påskudd for å eskalere konflikten (Popjanevski, 2015, s. 148).

- Den 6. juli 2008 ble fire personer drept i en eksplosjon i en café i byen Gali i Abkhasia. Abkhasiske myndigheter hevdet at dette var et terrorangrep begått av georgiske myndigheter (Popjanevski, 2015, s. 147).
- Det russiske utenrikspolitiske programmet, utgitt den 12. juli 2008, sa at Russland ville handle unilateralt for å forsvare sine nasjonale interesser, men alltid i samsvar med folkeretten (Sherr, 2015, s. 207).
- I midten av juli 2008 holdt Russland det de kalte en øvelse i terrorbeskyttelse i området rundt Georgia. Den russiske 58. armé, som senere skulle invadere Georgia deltok i øvelsen (Popjanevski, 2015, s. 148).
- Etter at situasjonen mellom Georgia og Sør-Ossetia tilspisset seg i juli 2008 sa Russlands utenriksminister Sergej Lavrov: «Tbilisis handlinger viser at en åpen aggresjonshandling har blitt begått mot Sør-Ossetia, som er en internasjonalt anerkjent part i konflikten» (Smith, 2015, s. 140).
- Den 8. juli 2008 sa det russiske utenriksdepartementet at de var nødt til å bruke jagerfly til å bombe georgiske soldater i Sør-Ossetia, for å forhindre georgiernes «planlagte invasjon» (Smith, 2015, s. 141).
- Den 5. august 2008 hadde over 50 russiske journalister blitt sendt til Tskhinvali, for å dekke den kommende krigen (Popjanevski, 2015, s. 149).
- Etter krigens utbrudd ble det meldt, også i vestlige medier, at Russland hadde gått inn i Georgia for å beskytte sin egen befolkning mot folkemord (Popjanevski, 2015, s. 154).
- Russland hevdet at den russiske invasjonen av Georgia var et svar på Georgias inntog i Sør-Ossetia. Russiske tropper var på vei inn i Sør-Ossetia før Georgia var inne i Sør-Ossetia (Popjanevski, 2015, s. 156).
- I FNs Sikkerhetsråds ekstraordinære møte den 8. august 2008, sa Russlands representant Vitalij Tsjurkin at: Russland så seg nødt til å gripe inn i Sør-Ossetia etter at Georgia ikke hadde akseptert deres ordre om å inngå umiddelbar våpenhvile. Han hevder at Georgia hadde bombardert flere sivile distrikter i byer og bebyggelser i Sør-Ossetia. Byer skulle være totalødelagte og tusenvis av sivile på flukt. Georgiske snikskyttere skulle ha forhindre ambulanspersonell med å hjelpe skadde. Georgia hadde begått brudd på Folkeretten, særlig delen om sivil sikkerhet. Russiske fredsbevarende styrker skulle være drept, noe som også brøt med Folkeretten. Georgierne skulle bedrive etnisk rensing i Sør-Ossetia (UNSC, 2008a).

- I FNs Sikkerhetsråds andre ekstraordinære møte om krigen i Georgia i 2008, den 10. august, sa Russlands representant at krigen brøt ut etter at georgiske soldater hadde skutt på russiske fredsbevarende styrker med tanks og artilleri. Han spør så retorisk om hvor mange sivile som måtte bli drept før en kan kalle noe et folkemord. Han spør så om de georgiske styrkene hadde forventet at de russiske fredsbevarende styrkene skulle flykte vekk med en gang de ble skutt på, slik han insinuerte at FNs fredsbevarende styrker hadde gjort før folkemordet i Srebrenica i Bosnia-Hercegovina under Jugoslaviakrigen i 1995. Han sier igjen at målet med invasjonen var å beskytte russiske borgere i Sør-Ossetia, og å gi humanitær hjelp til de sivile. Deres mål skulle være å opprette en sikkerhetssone, jamfør deres rett gitt av FN-pakten (UNSC, 2008b).
- Den 28. august 2008 kalte Sikkerhetsrådets president inn til møte for å diskutere Russlands anerkjennelse av Sør-Ossetia og Abkhasias selvstendighet. Russlands representant Vitalij Tsjurkin sa at disse republikkene trengte selvstendighet for å sikre sitt folks eksistens mot georgisk undertrykkelse. Dette var, ifølge han, i samsvar med FN-pakten. Frankrikes representant i Sikkerhetsrådet var enig i dette, og støttet forslaget. Da Tsjurkin ble anklaget for å ha brutt flere av Sikkerhetsrådets resolusjoner, spurte han hvor disse anklagene var da Kosovo ble anerkjent som selvstendig. Han hevdet også at Abkhasias befolkning hadde stemt for å være en del av Russland, da de i 1991 hadde folkeavstemming om de ville fortsette å være en del av Sovjetunionen eller ikke (UNSC, 2008c).
- Den 31. august 2008 sa president Medvedev i et TV-intervju at: Russlands utenrikspolitikk alltid ville være i samsvar med folkeretten; at de ikke ønsker noen konfrontasjon med noen andre stater, men ikke vil isolere seg selv heller; og at de ville beskytte rettighetene og verdigheten til sitt folk, uansett hvor de bor (Sherr, 2015, s. 208).
- Den 2. september 2008 sa daværende russiske statsminister Vladimir Putin at «ingen russiske soldater var igjen i Georgia, kun fredsbevarende styrker» (Felgenhauer, 2015, s. 176).
- Den 8. september 2008 sa Russlands president Dimitrij Medvedev i samtale med Frankrikes president Nicolas Sarkozy at Russlands støtte til Sør-Ossetia og Abkhasias selvstendighet var i tråd med Folkeretten (Wilhelmsen, 2014, s. 141).

- Den 12. september 2008 sa Russlands president Dimitrij Medvedev i et møte med den russiske tenketanken Valdaj at Vesten ikke hørte til i deres omegn, der landene hadde en felles historie og lik «ånd». Russland var ikke lenger en svak stat, og hadde nå mulighet til å kjempe tilbake mot Vestens inntog, som ble sett på som urettferdig og ydmykende. Han ytret at Saakasjvilis handlinger før invasjonen var «hensynsløs og uprovosert aggressive», og ble gjort på initiativ av Vestlige aktører (Sherr, 2015, s. 207).
- Den 27. september 2008 talte Russlands utenriksminister Sergej Lavrov til FN generalforsamling. Her snakket han om hvordan Vestens krig mot terror hadde gått over til en feilet kamp som etter hvert gjorde vondt til verre. Han gikk så over til å snakke om Georgia som i starten av august hadde «bombet den sovende byen Tskhinvali, og drept sivile og fredsbevarende styrker. Russland hadde slått tilbake «aggressoren» og skapt sikkerhet og sikret Sør-Ossetias folks overlevelse. Georgia hadde oppført seg sjåvinistiske og trampet over fredsprosessen i landet med gjentatte provokasjoner (Russlands utenriksdepartement, 2008).
- Måneder etter krigen i august 2008 ga Russlands riksadvokat ut rapporten «Georgiske krigsforbrytelser i Sør-Ossetia» som hevdet at 162 sivile sør-osseter ble drept av georgiere under krigen (Felgenhauer, 2015, s. 178).
- I et intervju på russisk tv i desember 2008 sa Russlands daværende president Dimitrij Medvedev at Georgia hadde begynt sin offensiv mot Sør-Ossetia den 7. august 2008. Han hevdet at han nølte i flere timer med å respondere med å sende inn tropper. Han sa at de «med minimale tap hadde knust det georgiske krigsmaskineriet, gjenopprettet fred og reddet titusenvis av mennesker fra utryddelse (Felgenhauer, 2015, s. 166).
- Russiske medier skal ha gjort alt for å portrettere georgierne som «hitlerister», og Mikheil Saakasjvili som en desperat «Führer» (Goble, 2015, s. 187).
- I sitt forsvar for å ha gått lengre inn i Georgia enn Sør-Ossetias grenser, trakk Putin linjer tilbake til Nazi-Tysklands invasjonen av Polen og Sovjetunionen, og spurte retorisk om Sovjetunionen skulle ha stoppet ved grensen mellom Polen og Tyskland da krigen tippet i deres favør (Goble, 2015, s. 189).
- Moskva skal ha spredt rykter om at georgierne ville komme til å utføre terrorangrep mot russiske byer (Goble, 2015, s. 190).

- Moskva skal ha spredt rykter om at Israel skal ha vært involvert i situasjonen i Georgia, noe russiske nynazister likte å høre (Goble, 2015, s. 190).

Ut ifra gjennomgangen ovenfor kan vi konkludere med at Russlands legitimeringsstrategi for invasjonen av Georgia i 2008 kan, i det store og hele, oppsummeres med at de fremstilte Abkhasia og Sør-Ossetia som stater der deres folk ville ha selvstendighet fra det tyranniske regimet i Tbilisi. Dette skulle altså være en demokratisk kamp, der Tbilisis fornektet abkhaserne og sør-osseternes rett til selvstyre. Kampen for folkets selvstyre samsvarer med FN-pakten og folkeretten, men er ingen rettferdig grunn til å angripe en annen stat, da dette bryter ikke-intervensjonsprinsippet (United Nations, 2023).

Russland jobbet lenge med å fremstille konflikten som de georgiske utbrytterrepublikkenes kamp for demokratisk selvstyre. Som oftest når de russiske myndighetene snakket om Sør-Ossetia og Abkhasias rett til selvstyre, ble det nevnt i samme åndedrag som Vestens arbeid med å opprette den selvstendige republikken Kosovo i det gamle Jugoslavia, senere Serbia (Illarionov, 2015, s. 61, 67; Smith, 2015, s. 125; UNSC, 2008c). I 2006 ble traktaten *Declaration of the Creation of a Commonwealth for Democracy and the Right of Nations* undertegnet av Russland, Sør-Ossetia, og Abkhasia, som svært direkte og tydelig viser at Russland ville fremstille konflikten som en kamp for demokrati og nasjonenes rettigheter. Også etter invasjonen i 2008 fortsatte Russland narrativ om at konflikten handlet om nasjonenes selvstyre (Wilhelmsen, 2014, s. 141). Krig med mål om å spre demokrati samsvarer med den nye rettferdig krig-tradisjonen, og nasjonenes rett til selvstyre samsvarer med FN-pakten (Fotion, 2007, s. 69; UNSC, 2023).

Russland førte også en aktiv politikk for å øke andelen sør-ossetere med russisk statsborgerskap (Illarionov, 2015, s. 56). Dette gjorde de for å få påskudd til å rettferdiggjøre sin invasjon av Georgia med at de beskyttet sitt eget folk, og dermed handle i samsvar med rettferdig krig-tradisjonens regler for humanitær intervensjon og selvforsvar (Fotion, 2007, s. 12).

Etter NATO-toppmøtet i Bukarest, der det ble offentliggjort at NATO ønsket Georgia og Ukraina velkommen til å bli medlemmer i alliansen, utalte russiske myndigheter at de så på dette som en direkte trussel mot Russlands sikkerhet (Smith, 2015, s. 126). Dette ble oppfulgt med uttalelser om at Russland ville gjøre alt for å forhindre at Georgia ville bli en del av NATO

(Smith, 2015, s. 127). Her ser vi at Russland har gått tilbake til Sovjettidens fiendeforhold til NATO, som Russland anser som ledet av USA (Wendt, 1992, s. 397). Dette kan være ment som et tidlig forsøk på å utløse «beleiringsmentalitetmekanismen» internt i Russland, selv om denne strategien hovedsakelig skal være brukt etter protestene mot Putin i 2012 (Wilhelmsen, 2023, s. 134). Det kan også være ment for å bygge opp et narrativ om at et nært forestående angrep kan være på vei, som ifølge rettferdig krig-tradisjonen gir påskudd for å gå til et forhåndsangrep (Fotion, 2007, s. 13).

Russiske myndigheter nevnte også flere ganger i tiden fram til invasjonen at de hadde retten til å gå til «forebyggende angrep» om de ble truet av andre stater (Illarionov, 2015, s. 54, 60-61). I følge den gamle rettferdig krig-tradisjonen er ikke forebyggende angrep tillatt, kun forhåndsangrep så tett opp mot et forestående angrep som mulig (Fotion, 2007, s. 13). I den nye rettferdig krig-tradisjon er forebyggende angrep tillatt, jamfør USAs legitimering av Irak-krigen i 2003 (Fotion, 2007, s. 69). Her kan det ikke utelukkes at *pre-emptiv strike* (forhåndsangrep) gjennom oversettelse fra russisk til engelsk har blitt til *preventive strike* (forebyggende angrep), siden Russland på 2000-tallet skal ha kopiert den såkalte Bush-doktrinen som var at USA hevdet at de hadde rett til å gå til forhåndsangrep mot terrorister (Wilhelmsen, 2021, s. 322).

Russland drev i lang tid med å fremstille Georgia som et legitimt mål for et forhåndsangrep. Allerede i 2004 begynte Russland å fremstille Georgia som en terrortrussel (Illarionov, 2015, s. 57). Også i juli i 2008 ble Georgia beskyldt for å ha begått et terrorangrep i Abkhasia (Popjanevski, 2015, s. 147). Moskva skal også ha spredt rykter innad i landet om at georgiere kom til å utføre terrorangrep mot russiske byer (Goble, 2015, s. 190). Russland brukte dette som et påskudd til å sende tropper til grensen ved Georgia for å øve på terrorbekjempelse (Popjanevski, 2015, s. 148). Russlands strategi med å fremstille georgierne som terrorister minner mye om USAs strategi før invasjonen av Irak i 2003 med å fremstille Saddam Husseins regime som det samme. Sergej Lavrovs utdeling av en rapport til EU-parlamentet som skulle bevise at Georgia hadde tilegnet seg et stort antall våpen, minner også om USAs påstander om at de hadde bevis på at Irak hadde masseødeleggelsesvåpen. Allerede i juli i 2008 utførte Russland et «forhåndsangrep» mot Georgia som de beskyldte for å planlegge en invasjon (Smith, 2015, s. 141). Dette «forhåndsangrepet» var snarere et dårlig begrunnet forebyggende angrep, likt som i USAs invasjon av Irak i 2003. Dette indikerer altså at denne

delen av legitimeringsstrategien faller under den nye rettferdig krig-teorien (Fotion, 2007, s. 69).

Russland forsøkte også å legitimere konflikten ved å hevde at Georgia hadde angrepet først og at Russland gikk til krig i selvforsvar. Dette begynte i juli da to embetsmenn ble drept i Sør-Ossetia, som Georgia fikk skylden for (Popjanevski, 2015, s. 148). Sergej Lavrov anklaget også Georgia for uprovoserte aggresjonshandlinger i Sør-Ossetia (Smith, 2015, s. 140). Russland kalte sin invasjon et svar på Georgias inntog i Sør-Ossetia (Popjanevski, 2015, s. 156). Russland hevdet i FNs Sikkerhetsråd etter invasjonen at russiske fredsbevarende styrker var blitt beskutt og drept i Sør-Ossetia (UNSC, 2008a; UNSC 2008b). Denne legitimeringsstrategien spiller både på de tradisjonelle rettferdig krig tradisjonene og FN-traktaten, som tillater krig når det er i selvforsvar eller i forsvar av allierte (Fotion, 2007, s. 10-11). Russland, Sør-Ossetia og Abkhasia var offisielt i forsvarsforbund sammen (Illarionov, 2015, s. 61).

Russland prøvde også å fremstille invasjonen som en humanitær intervensjon. Allerede i 2004 lovet Russland at de skulle beskytte sør-osseterne fra Georgiske angrep, som de impliserte at ville komme (Illarionov, 2015, s. 57). Russland var også veldig klare på at deres styrker som var i Sør-Ossetia og Abkhasia var fredsbevarende styrker, som de hentydet var nødvendige for å beskytte sør-osseterne og abkhaserne. Dagen invasjonen startet ble det meldt i russiske medier at Russland hadde startet en humanitær intervensjon for å stanse «folkemordet» som pågikk i Sør-Ossetia (Popjanevski, 2015, s. 154). I FNs Sikkerhetsråd hevdet Russlands representant Sergej Tsjurkin at Georgia bevisst hadde bombet sivile mål, at tusenvis av sivile var på flukt, og at georgiske snikskyttere målrettet skjøt mot ambulanspersonale (UNSC, 2008a). Han sammenlignet situasjonen med folkemordet i Srebrenica under Bosnia-krigen i 1995, og kalte Georgias handlinger for etnisk rensing og brudd på folkeretten (UNSC, 2008a; UNSC, 2008b). Etter invasjonen ble de gjenværende okkupasjonsstyrkene i Sør-Ossetia og Abkhasia kalt for fredsbevarende styrker, muligens en referanse til de Vestlige styrkene i det gamle Jugoslavia. Russland ga også ut en rapport flere måneder etter invasjonen, som skulle dokumentere georgiske brudd på menneskerettighetene (Felgenhauer, 2015, s. 178). Russlands retorikk om at Georgia hadde begått folkemord i Sør-Ossetia fortsatte utover året. Humanitære intervensjoner kan være i tråd med tradisjonelle rettferdig krig-tradisjoner om det er tilstrekkelig med bevis for at folkemordet faktisk finner sted (Fotion, 2007, s. 12). Dette

var ikke tilfellet i 2008. Derfor samsvarer Russlands argumenter om at deres invasjon var en humanitær intervensjon i større grad med den nye rettferdige krig-tradisjonen.

Etter NATO-toppmøtet i Bukarest i april 2008 der det ble kjent at NATO ønsket Ukraina og Georgia velkommen inn i alliansen, begynte Russland å bruke en kross retorikk om at de ville gjøre alt for å stanse at Georgia ble med i alliansen og at de så på dette som en stor trussel. Russland fremstilte dermed situasjonen som at de var under angrep fra det «kolonialistiske» Vesten. Russland argumenterte altså for at de var under beleiring. Etter invasjonen i 2008 begynte også Russlands president Dmitrij Medvedev å snakke om hvordan de tidligere sovjetlandene hadde en felles historie og samme «ånd» som russerne (Sherr, 2015, s. 207). I tillegg snakket han om hvordan Russland hadde blitt ydmyket av Vesten etter at Sovjetunionen gikk i oppløsning. Dette samsvarer svært godt med de russiske myndighetenes vane med å utløse «beleiringsmentalitetmekanismen» som det er teoretisert at Putin begynte å bruke for å få oppløsning om hans regime etter protestene i Moskva i 2012 (Wilhelmsen, 2023, s. 134). Det viser seg altså at denne legitimeringsstrategien også ble brukt av Dmitrij Medvedev allerede i 2008. Russiske medier skal ha fremstilt Mikheil Saakasjvili som Hitler og georgierne som nazister, samtidig som at Moskva skal ha spredt anti-semitiske rykter om at det var jøder som sto bak Georgias aggressive handlinger (Goble, 2015, 187, 189). Putin skal også ha referert til situasjonen i Georgia som at de hadde «stoppet Nazi-tyskland før de invaderte Polen i 1939» (Goble, 2015, s. 189). Dette underbygger at Russland brukte den samme interne legitimeringsstrategien som de skal ha brukt etter protestene i 2012 for å øke oppløsningen rundt Putin.

4.1.3 Vestlig respons

Som redegjort var Georgia i væpnet konflikt med Russlands-støttete Abkhasia og Sør-Ossetia måneder før Russlands invasjon den 8. august. Rent teknisk var Georgia og Russland i krig med hverandre allerede fra da Russland skjøt ned Georgias overvåkningsdrone den 20. april 2008 (Illarionov, 2015, s. 68-69; United Nations, 1974). Til tross for dette vil jeg kun ta for meg responsen på Russlands invasjon fra den 8. august 2008, siden ingen direkte konfrontasjoner mellom landene skjedde før dette. Følgende er FN, USA, og NATO sin respons på Russlands invasjon av Georgia:

De Forente Nasjoner:

- Den 8. august 2008 holdes et ekstraordinært møte i FNs sikkerhetsråd, med agenda om å få slutt på volden i Georgia. Flere av medlemslandene tok til ord for at konflikten var en fare for sikkerheten i hele regionen, og uttrykte bekymring for den humanitære situasjonen i Sør-Ossetia og Georgia. Sikkerhetsrådets medlemmer var enige om at de måtte støtte Georgias suverenitet og territoriale integritet, med unntak av Russland, som forhindret at en resolusjon kom på plass (UNSC, 2008a).
- Den 10. august 2008 ble det holdt et nytt hastemøte i FNs Sikkerhetsråd angående situasjonen i Georgia. Agendaen denne gangen var å få medlemslandene til å enes om konkrete tiltak for en resolusjon for å stoppe volden som siden forrige møte hadde spredd seg til Abkhasia. Det var igjen bred enighet om at en våpenhvile måtte forhandles mellom Russland og Georgia for å stanse at konflikten skulle spre seg ut i regionen (UNSC, 2008b).
- FNs Generalsekretær Ban Ki-moon ba en rekke ganger partene om å umiddelbart legge ned våpnene og forhandle frem en fredsavtale. Han uttrykte også bekymring for den humanitære situasjonen i landet (UNSC, 2008b).
- I møtet i Sikkerhetsrådet den 28. august 2008, var de fleste landene uenige i Russlands anerkjennelse av Sør-Ossetia og Abkhasia som selvstendige stater. Frankrike, som for anledningen også snakket på vegne av EU, var enig med Russland i at dette var den beste løsningen for en varig fred (UNSC, 2008c).
- FNs høykommissær for flyktninger satt i august 2008 opp en flyktningeleir i Georgia med plass til 400 georgiere som ble sendt på flukt fra sine hjem (UNSC, 2008c).
- Verdens matvareprogram hadde innen 28. august delt ut mat for 9.8 millioner dollar til georgiere (UNSC, 2008c).
- Den 9. oktober 2008 stemte Sikkerhetsrådet fram resolusjon 1839, om å fortsette UNOMIG (*United Nations Observer Mission in Georgia*), som siden 1993 hadde pågått i Georgia. UNOMIGs rolle etter den russiske invasjonen var uklar, og deres mandat ble terminert i 2009 (UNOMIG, 2009).
- Den 12. august 2008 saksøkte Georgia Russland i Den internasjonale domstolen (ICJ) for brudd på *Den internasjonale konvensjon om eliminering av alle former for rasediskriminering* (CERD) ved angripe georgiske bosetninger. Den 15. oktober 2008

kom dommen fra ICJ: det fantes ikke grunnlag for å dømme Russland for brudd på CERD. Dog var de bekymret for at slike brudd på folkeretten kunne komme i fremtiden, og utelukket ikke at andre brudd på humanitære konvensjoner hadde blitt brutt (ICJ, 2008, s. 4).

- Etter Russlands invasjon opprettet FNs høykommissær for flyktninger to nye flyktningleirer i Georgia for de som måtte flykte fra konfliktområdene (UNCHR, 2009).

USA:

- Den 8. august 2008 sa USAs daværende utenriksminister Condoleezza Rice til pressen at USA støttet Georgias territoriale suverenitet og selvråderett, og krevde at Russland trakk seg tilbake umiddelbart. Han skulle allerede være i kontakt med USAs europeiske allierte om å få på plass fredsforhandlinger (AFP, 2008).
- I det ekstraordinære møtet i FNs Sikkerhetsråd den 8. august 2008 sa USAs representant Zalmay Khalilzad at: kampene i Georgia måtte stoppe umiddelbart, siden de var en trussel mot sikkerheten i hele verden. USA skulle arbeidet aktivt med partene for å forhandle frem en våpenhvile. USA støttet Georgias suverenitet og territoriale integritet (UNSC, 2008a).
- USAs representant i Sikkerhetsrådet forespurte et andre hastemøte i Sikkerhetsrådet den 10. august 2008. Han var svært bekymret for at konflikten hadde spredd seg til Abkhasia og at flere sivile georgiere hadde blitt drept i bombeangrep. Han hevdet at Russlands angrep mot Georgia ikke var proporsjonelt og hensiktsmessig (brudd på rettfærdig krig-tradisjonen,) siden Georgia ikke var en reel trussel mot Russland. Han ytret at Russland hadde skapt humanitær nød i Georgia. Han avsluttet med å foreslå at Sikkerhetsrådet skulle fordømme Russlands angrep på Georgia, og omtalte Russlands krigføring som terror (UNSC, 2008b).
- Den 11. august 2008 holder USAs daværende president George W. Bush en tale om situasjonen i Georgia. Han uttrykker at Russland handlinger var «uakseptable». Han krevde at Russland skulle respektere Georgias grenser og selvråderett, og måtte akseptere en våpenhvile. Han mente at denne situasjonen alvorlig svekket Russlands rykte i det internasjonale systemet, og skadet forholdet mellom dem selv, Russland, og Europa (The White House, 2008).

- I møtet i Sikkerhetsrådet den 28. august fordømte USA Russlands avgjørelse om å anerkjenne Abkhasia og Sør-Ossetia som selvstendige stater. Fordømmelsen hadde til grunnlag at Russlands handlinger gikk imot Sikkerhetsrådets resolusjon 1808 om å beskytte medlemsstaters uavhengighet, territorielle integritet og selvråderett (UNSC, 2008c).
- I august 2008 sendte USA humanitær hjelp til Batumi i Georgia med bevæpnede skip (Felgenhauer, 2015, s. 176).
- Fra våren 2009 normaliserte forholdet mellom USA og Russland seg. De to statene signerte og ratifiserte nedrustningsavtalen *New START*, ble enige i FNs Sikkerhetsråd om sanksjonsregimet mot Iran, og Russland ekspanderte forsyningsruten til amerikanske styrker i Afghanistan, som gikk delvis gjennom Russland (McFaul et al., 2014, s. 167).

NATO:

- Under ministermøtet i NATO den 19. august 2008, ble møtet som skulle holdes i NATO-Russland-rådet (NRC) satt på vent til Russland ville godta en våpenhvile i Georgia (Sherr, 2015, 210).
- Den 15. september 2008 ble NATO-Georgia-kommisjonen (NGC) opprettet. Denne kommisjonen skulle jobbe med å få fortgang i prosessen med å innlemme Georgia i NATO, som ble lovet i NATO-toppmøtet i Bukarest i april 2008. NGC skulle gi råd til Georgia om hvordan føre en politikk som kunne gjøre landet kompatibelt med NATOs medlemskrav. I erklæringen for opprettelsen av kommisjonen uttrykket NATO «stor bekymring» for Russlands handlinger i Georgia, og deres nylige anerkjennelse av Sør-Ossetia og Abkhasia som selvstendige republikker. Et konkret mål for kommisjonen var å bygge opp igjen Georgia etter Russlands invasjon (NATO, 2008b).
- I november 2008 bestemte NATO seg på å styrke de to NATO-kontorene i Kyiv i et forsøk på å øke sikkerheten i Ukraina etter den nylige russiske invasjonen av Georgia (Sherr, 2015, s. 211).
- Innad i NATO ble det diskutert om cyberangrep, eller olje- og gassutvinning utvinning i omstridte territorier kunne utløse NATOs artikkel 5, etter Russland nylige handlinger (Sherr, 2015, s. 211).

- Den 3. desember 2008 innførte NATO *Annual National Programme* i Georgia for stake en enda klarere kurs for Georgias innlemmelse i NATO (NATO, 2008c).

Man ser at Russlands invasjon av Georgia var på FNs Sikkerhetsråds agenda allerede fra dagen invasjonen fant sted den 8. april 2008, etterfulgt av et nytt møte om situasjonen den 10. april (UNSC, 2008a; UNSC, 2008b). I disse møtene ble ingen av partene fordømt, og Russland og Georgia oppfordret til å løse konflikten gjennom diplomati. FNs Generalsekretær Ban Ki-moon var også av den samme oppfatningen som Sikkerhetsrådets konsensus (UNSC, 2008b). I Sikkerhetsrådets møte den 28. august 2008 var sentimentet tilnærmet det samme. Dog var flertallet av medlemsstatene uenige i Russlands anerkjennelse av Sør-Ossetia og Abkhasia, og noen stater gikk så langt som å eksplisitt fordømme handlingen (UNSC, 2008c). Konflikten var igjen på agendaen i FNs Sikkerhetsråd den 12. august 2008, da det ble bestemt at FN-soldatene (UNOMIG) som hadde vært i Georgia siden 1994 skulle forbli der (UNOMIG, 2009). FN gjorde ingen konkrete tiltak for å stanse Russlands invasjon og okkupasjon av Georgiske territorier, annet enn å oppfordre til diplomati. Dette kom heller ikke av at Russland la ned veto mot noen resolusjonsforslag, annet enn i 2009 da Sikkerhetsrådet skulle stemme over å forlenge UNOMIGs mandat for andre gang (UNOMIG, 2009). Den internasjonale domstolen ga til og med medhold til Russland om at de ikke hadde brutt konvensjonen om rasediskriminering (CERD) (ICJ, 2008, s. 4). Dog var andre FN-organer involvert i å gi humanitær hjelp til sivile som var rammet av konflikten, i form av flyktningleirer og matutdelinger (UNSC, 2008c; UNCHR, 2009).

USAs tilnærming til Georgiakrigen var mer kritisk til Russland. Allerede den 8. august 2008 sa USAs utenriksminister at de krevde at Russland skulle trekke seg ut av Georgia, noe som kan sees på som en implisitt fordømmelse (AFP, 2008). USA skulle også umiddelbart være i gang med å arrangere diplomatiske forhandlinger (AFP, 2008). Utenriksminister Condoleezza Rice uttalelser ble også gjentatt av USAs representant i det ekstraordinære møtet FNs Sikkerhetsråd samme dag (UNSC, 2008a). Det var USA som forespurte å innkalle til et andre hastemøte i FNs Sikkerhetsråd den 10. august 2008 (UNSC, 2008b). Her hevdet de at Russland hadde brutt prinsipper fra rettferdig krig-tradisjonen, og fordømte deres handlinger som terror (UNSC, 2008b). Dagen etter holdt USAs daværende president George W. Bush en tale der han fordømte Russlands handlinger (The White House, 2008). Den 28. august 2008 fordømte USAs representant til FNs Sikkerhetsråd igjen Russlands handlinger i Georgia (UNSC,

2008c). USA satte altså konflikten på sin agenda en rekke ganger, og fordømte Russlands handlinger. Av konkrete tiltak ble det med å sende humanitærhjelp til Georgia (Felgenhauer, 2015, s. 176). Selv om USA fordømte Russland flere ganger i løpet av 2008, ble forholdet deres normalisert allerede på våren året etter, da de inngikk nye samarbeid (McFaul et al. 2014, s. 167).

NATO satte konflikten på sin agenda under deres ministermøte den 19. august 2008. Her ble det bestemt at NATOs samarbeid med Russland skulle settes på vent til en våpenhvile var fremforhandlet. Dette kan sees på som en diplomatisk sanksjon. I september 2008 opprettet NATO en egen kommisjon for å få Georgia med i NATO. I erklæringen for opprettelsen av kommisjonen, kom NATO med implisitte fordømmelser av Russlands handlinger i Georgia (NATO, 2008b). Konflikten fikk også NATO til å øke mannskapet ved de to NATO-kontorene i Ukraina, og ta samtaler om hva som kunne regnes som et angrep på alliansen (Sherr, 2015, s. 211). Russlands invasjon av Georgia ble altså satt på agendaen til NATO flere ganger, og Russlands handlinger ble fordømt. Konflikten fikk dem også til å se nærmere på sin egen sikkerhet, og de gjorde tiltak for å styrke den.

4.1.4 Oppsummering

Russland argumenterte for invasjonen av Georgia i 2008 var et forhåndsangrep mot et større angrep Georgia ville utføre mot Sør-Ossetia, som de selv anså som russere; at Georgia bedrev folkemord og begikk menneskerettighetsbrudd i Sør-Ossetia; og at de gikk til selvforsvar da georgiske styrker skulle ha angrepet russiske styrker først. Dette samsvarer altså med en legitimeringsstrategi som baserer seg på tradisjonelle rettferdig krig-teorier.

Trusselen Georgia utgjorde for Russland var ikke særlig godt begrunnet, og den russiske militærstabben skal selv ha snakket om å utføre preventive angrep, ikke forhåndsangrep, noe som indikerer med en legitimeringsstrategi basert på den nye rettferdig krig-tradisjonen. Anklagene om at Georgia begikk folkemord og menneskerettighetsbrudd i Sør-Ossetia var heller ikke særlig godt begrunnet, så dette samsvarer også med en legitimeringsstrategi basert på den den nye rettferdig krig-tradisjonen. I tillegg til dette argumenterte Russland for at invasjonen var en del av en kamp for demokratisk selvstyre i Sør-Ossetia og Abkhasia. Også

dette samsvarer med en legitimeringsstrategi basert på den nye rettferdige krigstradisjonen.

I tillegg har retorikk fra den interne legitimeringsstrategien som Russland skal ha brukt hyppig etter 2012 blitt mye brukt. Det ble argumentert med at de vestlige kolonimaktene USA og NATO skulle være på Russlands grenser og være en trussel for Russlands sikkerhet; at georgiere og russere hadde en felles «ånd» og var i en udelelig enhet; og at georgierne og Vesten var nazister.

Til sammen var alle fire indikatorer for at en legitimeringsstrategi basert på de gamle rettferdige krigsteoriene brukt; alle tre indikatorer for at en legitimeringsstrategi basert på den nye rettferdige krigstradisjonen ble brukt. Som nevnt trumfer indikatorer av en legitimeringsstrategi basert på den nye rettferdige krigstradisjonen over indikatorer for en legitimeringsstrategi basert på de gamle rettferdige krigsteoriene. Dette betyr at Russlands legitimeringsstrategi for invasjonen av Georgia i 2008 hovedsakelig var basert på den nye rettferdige krigstradisjonen. To av tre indikatorer for den kjente interne legitimeringsstrategien til Russland ble brukt, men dette var ikke dominerende for den helhetlige legitimeringen av konflikten.

Vestens respons på Russlands invasjon av Georgia i 2008 var generelt sett mild. Både FN og NATO satte konflikten på sin agenda. Det var også USA som tok initiativ til dette ved noen tilfeller. Både FN, NATO, og USA oppfordret og la til rette for diplomatiske forhandlinger mellom Russland og Georgia. I FN ble det aldri lagt frem noe forslag om å fordømme invasjonen. USA var til å begynne med forsiktig med å fordømme invasjonen, men fordømte etter hvert Russlands handlinger eksplisitt. NATO innførte milde diplomatiske sanksjoner mot Russland ved å sette deres planlagte samarbeid på vent. I tillegg gjorde de tiltak for å øke sikkerheten til alliansens østligste medlemsstater.

Det ble altså gjort flere handlinger som kan ansees som mild respons (agendasetting, diplomati) og en rekke handlinger som kan anses som litt sterkere (fordømmelser, øke sikkerhet, milde diplomatiske sanksjoner).

For krigen i Georgia i 2008 brukte Russland altså hovedsakelig en legitimeringsstrategi basert på den nye rettferdige krigstradisjonen, med innslag av deres kjente interne legitimeringsstrategi, og utfallet ble en mild respons fra Vesten.

Jeg vil argumentere for at det i dette tilfelle ga Russlands legitimeringsstrategi en positiv kausal sammenheng mellom Russlands legitimeringsstrategi og Vestens respons. Russland var svært eksplisitte i deres retorikk for å legitimere konflikten om at de brukte de samme argumentene som de vestlige aktørene hadde brukt da de legitimerte sin krigføring i det gamle Jugoslavia og Irak. For eksempel ga Russlands mobilisering av journalister i Sør-Ossetia tidlig i august 2008 utslag i at også vestlige medier rapporterte om folkemord i Sør-Ossetia (Popjanevski, 2015, s. 154.) Senere i august 2008 var også Frankrike og EUs delegasjon til FN enige med Russland om at den beste løsningen for fred var å gi Sør-Ossetia og Abkhasia selvstendighet (UNSC, 2008b.) Dette kan ha ført til at både FN, USA, og NATO responderte mildere enn de ellers ville ha gjort om Russland ikke brukte sin legitimeringsstrategi basert på den nye rettferdig krig-tradisjonen.

4.2 Ukraina, 2014

Figur 2: Regioner i Ukraina med russiskstøttede opprør

4.2.1 Handlingsforløp

Bakgrunnen for Russlands hybridkrigføring mot Ukraina i 2014 er svært lik den for Russlands invasjon av Georgia i 2008. Ukraina og Russland har historisk sett vært nær tilknyttet hverandre helt siden den første slaviske statsdannelsen av Kyivriket som ble dannet rundt år 900. Putin talte på besøk i Kyiv i juli 2013 om «den åndelige enheten» mellom russerne og ukrainerne som ble dannet da Voldmyr av Kyiv-Rus, eller Vladimir som Putin selv liker å kalle han, ble døpt for 1025 år siden, og la grunnlaget for den russisk-ortodokse kirken (Snyder, 2022, s. 13-14, 45). Etter Euromajdan-opprørene i 2013-2014 ble dette brukt som et argument av russerne for at Ukraina aldri egentlig hadde eksistert og egentlig baer var en kunstig nasjon (Snyder, 2022, s. 7,) likt som sentimentet om at Georgia aldri burde ha blitt selvstendig etter Sovjetunionens oppløsning i 1991. Likt med bakteppe for krigen i Georgia var

fargerevolusjonen som skjedde i Ukraina i 2004, Oransjerevolusjonen, altså et år senere enn Roserevolusjonen i Georgia (Østerud, 2023, s. 53).

Oransjerevolusjonen er skremmende lik en hybrid av Roserevolusjonen i Georgia og de senere Euromajdan-demonstrasjonene i Ukraina, der det var et vestligorientert folkeopprør med mål om å legge bak seg verdiene og styreprinsippene fra sovjet-tiden. Under Oransjerevolusjonen ønsket Ukraina også å legge orienteringen mot Russland vekk, mot et bytte med nye vestlige prinsipper om demokrati, frihet, og økonomisk vekst (Lane, 2008, s. 527-528). Også antagonisten (sett med vestlige øyne) i Oransjerevolusjonen var den samme som i Euromajdan-opprørene: Viktor Janukovitsj. Demonstrasjoner brøt ut i Kyiv og andre ukrainske områder etter at Janukovitsj ble erklært som vinner av det ukrainske presidentvalgets andre runde i november 2004, selv om valdagsmålinger tilsa at motkandidaten Viktor Jusjtsjenko var på god vei til å vinne valget (Lane, 2008, s. 527). Jusjtsjenko representerte de vestlige verdiene, noe et flertall av ukrainerne ville ha i landet, og det var han som organiserte demonstrasjonene og medfølgende rockekonsserter samt gratis overnatting i telt for demonstrantene (Lane, 2008, s. 527). Det hele ender med at Ukrainas høyesterett utlyser enda en valgrunde der Jusjtsjenko kom seirende ut. Dette var Ukrainas første steg vekk fra Russlands interessesfære, men dessverre for de vestligorienterte ukrainerne ble dette steget nærmest nullet ut innen 2006, da folkeopinionen gikk tilbake til å helle mot en Russlandsorientering, mest sannsynlig som utfall av energikrisen som pågikk da (Lane, 2008, s. 539). Til tross for dette ble Ukraina, samt Georgia, invitert av USA til NATO-toppmøte i Bucuresti i 2008, der slutterklæringen ble at NATO ønsket dem velkommen, og at de en dag ville bli medlemmer av alliansen (NATO, 2008a). Viktor Janukovitsj ble til slutt president i Ukraina i 2010 (Snyder, 2022, s. 23).

Paul Manafort ble i 2010 ansatt som Viktor Janukovitsjs valgkampstrateg, og hjalp han med å vinne valget med de samme strategiene som Manafort seks år senere brukte til å hjelpe Donald Trump til å vinne det amerikanske presidentvalget i 2016 (Snyder, 2022, s. 24). Tidlig i hans presidentskap brukte Janukovitsj retorikk om «en europeisk fremtid», men hans politikk gikk stikk imot en tilnærming til EU (Snyder, 2022, s. 23). Janukovitsj misbrukte sin makt for å opprette et oligarki i russisk format, der bl.a. hans sønn ble en av landets rikeste menn (Snyder, 2022, s. 24). Også det ukrainske demokratiet ble omformet til en «russisk modell» ved at han tok kontroll over domstolene, fengslet motstandere, og innførte en lov

som innskrenket hvem som kunne stille til presidentvalget (Snyder, 2022, s. 24-25). For EU-tilhengerne i Ukraina endte tålmodigheten for de uoppfylte løftene om den europeiske fremtiden da Janukovitsj ikke ville signere en lenge planlagt assosiasjonsavtale med EU, som også innebar 600 millioner euro i økonomisk støtte, den 21. november 2013 (Snyder, 2022, s. 25). Janukovitsj argumenterte for sin avgjørelse med at de ville ha et trepartssamarbeid med EU og Russland, noe Brussel var skeptiske til, og EUs kritikk av Janukovitsjs «selektive rettferdighet» fikk hans rival, den tidligere statsministeren og helt fra Oransjerevolusjonen Julija Tymosjenko fengslet i 2011, på grunnlag av hennes beslutning om å inngå gassavtaler med Russland (Baker, 2013). For Janukovitsj avgjørelse om å ikke signere assosiasjonsavtalen med EU, skal Russland ha godtatt å gi Ukraina en lukrativ gassavtale uten at de måtte bli med i Russlands Euroasiatiske tollunion, samt fremtidige lovnader om enda bedre gassavtaler samt bedre vilkår for tilbakebetaling av statsgjeld (Baker, 2013).

For de EU-vennlige ukrainerne ble assosiasjonsavtalen med EU sett på som det eneste mulige botemiddelet mot den omfattende korrupsjonen som hadde vært i landet siden dets uavhengighet etter Sovjetunionens fall (Snyder, 2022, s. 25). Det var ikke lenger noen grunn til å tro at Janukovitsj ville føre Ukraina mot EU, og derfor ingen grunn til å holde igjen protestene. Allerede samme dag som Janukovitsj unnlater å signere assosiasjonsavtalen med EU, bryter store demonstrasjoner ut på Majdanplassen, eller Uavhengighetsplassen, i Kyiv. Disse demonstrasjonene fikk i ettertiden navnet «Euromajdan». Både den 30. november og den 10. desember ble Majdanplassen forsøkt ryddet for demonstranter av opprørspoliti, uten hell. Også enkelte demonstranter som opprørspolitiet antok for å være ledere blant demonstrantene ble bortført og banket opp (Snyder, 2022, s. 36). Den 17. desember 2013 blir Janukovitsj tilbudt 15 milliarder dollar i bistand samt billigere gass fra Russland mot at opprørene på Majdanplassen ble slått ordentlig ned på (Snyder, 2022, s. 36). Det ukrainske opprørspolitiet fikk opplæring av russiske FSB-offiserer i hvordan man slår ned på opprør, samt at de ble lovet russisk statsborgerskap for å unngå frykten for rettsforfølgelse for overdreven voldsbruk i fremtiden (Snyder, 2022, s. 36). Den påfølgende ekstreme voldsbruken på Majdanplassen førte til at større deler av den ukrainske befolkningen fikk sympati for opprørerne og selv begynte å demonstrere. Opprørene handlet ikke lenger hovedsaklig om assosiasjonsavtalen med EU, men hvordan man skulle drive politikk i Ukraina og en avsky mot voldsbruken (Snyder, 2022, s. 26). Støtten til demonstrantene var også stor i

vestlige og sentrale deler av Ukraina, mens i østlige deler og på Krim var støtten lavere (Østerud, 2023, s. 55). De pro-russiske ukrainerne var redde for at uroen ville føre til at ukrainske nasjonalister fra ytre høyre ville vinne makt, men deres støtte til Janukovitsj var også svært lav på grunnlag av all korrupsjonen rundt han (Østerud, 2023, s. 55).

Russlands mål med å blande seg inn i hvordan demonstrasjonene på Majdanplassen skulle håndteres, skal ha vært å gjøre Viktor Janukovitsj til en gjeldsdynket marionett (Snyder, 2022, s. 36-37). Da det ble klart for Russland at Janukovitsj hverken var skikket for å ta hånd om opprørene, eller hadde noe støtte i det ukrainske folket lenger, bestemte de seg heller for å ofre han og gå over til å føre en politikk for å skape kaos i landet (Snyder, 2022, s. 36-37). Dette ble solidifisert i en russisk rapport som ble utgitt i februar 2014 (Hartwich, 2015; Snyder, 2022, s. 37).

Den 18. februar 2014 ble for første gang to demonstranter drept på Majdanplassen. Dette førte til at Europa fikk øynene opp for hvor alvorlig situasjonen var i Ukraina. Polske diplomater tok initiativet til å føre samtaler med Ukraina sammen med franske og tyske diplomater. Disse samtalene førte til slutt til at Janukovitsj den 20. februar godtar at han må trekke seg som president av Ukraina ved slutten av måneden (Snyder, 2022, s. 39). Den samme dagen begynte uidentifiserte snikskyttere å avfyre skudd på Majdanplassen, som tok livet av rundt hundre mennesker, inkludert opprørspoliti (Traynor, 2014; Snyder, 2022, s. 40). Dette massedrapet førte til at Janukovitsj mistet absolutt siste rest av støtte i det ukrainske parlamentet og blant det ukrainske politiet, og flyktet dermed landet før hans planlagte avgang. Janukovitsj dukket ikke lenge etter opp i Russland (Snyder, 2022, s. 41).

Fra den 20. februar 2014 jobbet den russiske militæretterretningen og den notoriske «trollfabrikken» Internet Research Agency iherdig med å spre rykter om ukrainske «vederstyggheter» øst i Ukraina og på Krimhalvøya, for å skape forvirring både internasjonalt og blant ukrainerne selv (Snyder, 2022, s. 40-41). Den 24. februar 2014 invaderer Russland Ukraina. Den russiske militærbasen i Sevastopol på Krim der 2 000 russiske soldater var permanent stasjonerte ble supplert med 22 000 nye soldater, og 10 000 av disse marsjerte uten insignier nordover Krimhalvøya (Snyder, 2022, s. 41). Soldatene, samt russisk-orienterte aktivister befestet militære og sivile nøkkelposisjoner i byene på Krimhalvøya og byttet ut ukrainske flagg med russiske (Østerud, 2023, s. 55). De provisoriske myndighetene på halvøya oppfordret befolkningen til å ikke yte motstand mot russerne, men særlig den

tatariske befolkningen demonstrerte imot overtagelsene, dog ubevæpnet (Snyder, 2022, s. 41; Østerud, 2023, s. 56). Kun to dager etter invasjonen blir det russiske flagget firet i regionalparlamentsbygget i Simferopol den 26. februar, og dagen etter, den 27. februar blir «den lokale gangsteren» Sergej Aksjonov utpekt som statsminister i det nye «uavhengige» Krim (Snyder, 2022, s. 41). Den 28. februar går det gjennom i det russiske parlamentet at Krim skulle anerkjennes som et russisk føderalt objekt, samme dag som USAs daværende president Barack Obama uttrykker bekymring for ryktene om russiske militære bevegelser inne i Ukraina (Snyder, 2022, s. 41; The White House, 2014a).

Den 16. mars 2014 ble det arrangert valg av de nye styresmaktene på Krim om hvem de skulle tilhøre. På offentlige valgplakater ble det fremstilt at valget sto mellom Russland og Nazisme (Snyder, 2022, s. 43). På stemmesedlene sto to alternativer: enten skulle Krim overgis direkte til Russland, eller så skulle Krim bli en autonom republikk styrt av de nye lokale myndighetene som Russland hadde innsatt, som hadde en uttalt intensjon om at Krim skulle bli en del av Russland (Snyder, 2022, s. 43). Det andre valget ville sette Krim i presis den samme situasjonen som Sør-Ossetia i Georgia var i, før og etter Russlands invasjon av Georgia i 2008. Ifølge de lokale myndighetene på Krim ble resultatet at 90% stemte for en direkte overførsel til Russland. 30% av Krims befolkning skal ha deltatt i valget, mens i Sevastopol hadde de en valgdeltakelse på hele 123% (Snyder, 2022, s. 43). Krim var dermed offisielt annektert av Russland. Det franske ytre høyre-partiet Front National deltok som «uavhengige» valgobservatører, og Marie Le Pen uttalte at hun anerkjente de offisielle resultatene i valget (Snyder, 2022, s. 43). Det kan stilles spørsmål ved om Front National egentlig var helt uavhengige i deres observatørrolle.

Russlands strategi i Krim ble brukt videre for å stykke opp og destabilisere Ukraina. Den 17. mars erklærte til og med Russland Ukraina som et multinasjonalt land med behov for «føderalisering» (Snyder, 2022, s. 44). Dette betød altså at ukrainske distrikter skulle få autonom makt som de aller helst skulle bruke til å erklære seg en del av Russland. Hele ni distrikter i Ukraina ble utsatt for pro-russiske kuppforsøk. Mest vellykket var dette øst i Ukraina, og særlig i Donbass, der det hersket størst misnøye rundt det som hadde skjedd på Majdanplassen (Østerud, 2023, s. 56). Den russiske forsvarsministeren Sergej Lavrov snakket mye om Russlands rett til å intervenere i konflikter for å forsvare de de anså som en del av deres folk, på samme måte Hitler og Stalin gjorde på første halvdel av 1900-tallet (Snyder,

2022, s. 49). Pro-russiske grupperinger i Øst-Ukraina fikk støtte og forsyninger av russiske kampenheter, som etter hvert førte til at paramilitære militser begynte å kjempe om kontroll i området (Østerud, 2023, s. 56-57). Spesialstyrker uten insignier skal også ha kjempet på opprørernes side (Østerud, 2023, s. 56). Krigen i Donbass beskrives som en hybrid-krig med både militære og ikke-militære kampmidler. Blant annet hackerangrep og forsøk på økonomisk destabilisering i regionen bidro til å gjøre krigen «ugjennomsiktig, og full av overraskelser, skjulte motiver, fordekte aksjoner, og barrierer mot effektive tiltak», og i praksis hadde hverken en enhetlig opprørsstyrke eller regjeringsstyrke noe kontroll over situasjonen (Østerud, 2023, s. 56-57).

Til tross for alt det interne kaoset etter Euromajdan-opprøret, Russlands invasjon av Krim, en svært uoversiktlig krig øst i landet, forsøk på økonomisk destabilisering, og utallige hackerangrep, klarte Ukraina å få tilbake stabiliteten i resten av landet. Et vellykket presidentvalg ble holdt i mai 2014 (selv om Russland hacket seg inn på valgkomiteens nettsider og erklærte en høyreekstremist som vinner av valget) og assosiasjonsavtalen med EU ble endelig undertegnet i juni 2014 (Snyder, 2022, s. 56). Ikke langt fra et år etter Russlands invasjon av Krimhalvøya, ble Minsk-avtalen endelig satt i kraft den 15. februar 2015, som siktet på å demilitarisere Donetsk og førte til våpenhvile.

4.2.2 Russlands legitimering

Russlands legitimering av invasjonen av Krimhalvøya og krigen i øst-Ukraina i 2014 begynte ca. da Euromajdan-opprørene startet på høsten i 2013, og da det ble en mulighet at Viktor Janukovitsj kunne bli styrtet. På grunn av den korte perioden mellom Russland for alvor begynte å planlegge en invasjon av Ukraina og igangsettelsen av selve invasjonen foregikk mye av legitimeringsprosessen etter at invasjonen var i gang. Etter krigen i Georgia hadde Russland tatt lærdom om hvordan man mer effektivt kunne drive informasjonskrig (Iasiello, 2017, s.51). De brukte da nasjonale medier mer direkte til å legitimere sin krigføring, samt å gi direkte økonomisk støtte til bloggere slik at de ble semi-offisielle talerør, som Russland ikke trengte offisielt å ta ansvar for (Iasiello, 2017, s. 56). Putin sa selv at tv-kanalen RT gjenspeilet de russiske myndighetenes offisielle holdning (Snyder, 2022, s. 62). Derfor kan mediernes uttalelser om krigen også sees på som en del av hele Russlands legitimeringsprosess i dette

tilfellet. Følgende utsagn og hendelser fra og med 2013 kan leses som forskjellige deler av Russlands legitimering av krigen i Ukraina fra 2014:

- I juli 2013 holdt Vladimir Putin en tale i Kyiv der han snakket om den åndelige enheten mellom russerne og ukrainerne som oppsto da Rus-riket ble kristnet, da for 1025 år siden. Den enheten var ikke underlagt statlige eller kirkelige myndigheter, siden den var mye sterkere enn disse verdslige organene (Snyder, 2022, s. 13).
- I september 2013 snakket Putin på sitt utenrikspolitiske toppmøte, tre måneder før Ukrainas assosiasjonsavtale med EU skulle underskrives, at Russland og Ukrainas felles tradisjoner, tankesett, historie og kultur gjorde at de ikke kunne skilles fra hverandre (Snyder, 2022, s. 13).
- Russiske medier portretterte Euromajdan-demonstrasjonene som en «fascistisk trussel» på grunn av deltakelsen til Ukrainske ultranasjonalister. Senere gir de også ukrainske soldater kallenavnet «bødler», assosiert med tyske SS-soldater (Khaldarova & Pantti, 2016, s. 893-894).
- Kremten og russiske media skal ha fremstilt demonstrantene på Majdanplassen som «homofile», for å fortsette deres narrativ om at Vesten kom til å spre homofili til Russland om de fikk det som de ville. Dette skal angivelig være en stor frykt i den russiske ytre høyre-fløyen (Snyder, 2022, s. 31-33).
- Den 13. februar 2014 skrev Russland utenriksminister Sergej Lavrov i den russiske avisen *Kommersant* det russiske samfunnet måtte beskyttes mot det hedonistiske Europa, som hadde sagt fra seg alle tradisjonelle verdier. Den «internasjonale homolobbyen» skulle være den aggressive parten i konflikten i Ukraina (Snyder, 2022, s. 38).
- Dagene før Russlands invasjon av Krimhalvøya, skal russiske etterretningsmyndigheter ha spredt oppdiktete rykter om Ukrainske uhyrligheter på Krimhalvøya, og at folk flyktet derfra og trengte øyeblikkelig hjelp (Snyder, 2022, s. 40).
- Den 1. mars 2014 sa Russlands representant i FNs Sikkerhetsråd Vitalij Tsjurkin at Ukrainas tidligere president Viktor Janukovitsj ble fjernet fra sitt embete på en grunnlovsstridig måte, altså udemokratisk. Han presiserte at Russland ikke brukte makt mot Ukraina, men brukte makt på ukrainsk territorium. Angivelig skulle det være en forskjell mellom dette (UNSC, 2014a).

- Den 4. mars 2014 sa Putin at Ukraina kunne invaderes fordi de ikke var en suveren stat lenger. Demokratiet som USA skulle ha innført, skulle ha førte til at den ukrainske staten hadde kollapset i kaos. Han sa også at soldatene som hadde okkupert Krimhalvøya var ukrainere med uniformer de hadde kjøpt i butikken (Snyder, 2022, s. 42-43, 63).
- Russiske folkerettsekspertter skal ha argumentert for at den ukrainske staten hadde kollapset og derfor gjaldt ikke lengre kravet om å respektere deres suverenitet eller territoriale grenser (Snyder, 2022, s. 43).
- Den 13. mars 2014 sa Russlands representant i FNs Sikkerhetsråd Vitalij Tsjurkin at det internasjonale samfunnet hadde svartmalt Russland, og ikke så at situasjonen i Ukraina krevde intervensjon. Han spør så retorisk om Vesten anså styringen av Viktor Janukovitsj som en demokratisk handling, og impliserte at de altså ikke var det (UNSC, 2014b).
- Den 14. mars 2014 sa den russiske utenriksministeren Sergej Lavrov etter at russiske soldater hadde drept ukrainere i Donetsk, at Russland forbeholdt seg retten til å forsvare sine landsmenn (Snyder, 2022, s. 49).
- Den 15. mars 2014, før FNs Sikkerhetsråd skulle stemme over en resolusjon som ville pålegge alle FNs medlemsstater å ikke anerkjenne de territoriale endringene som kunne komme av Russlands planlagte folkeavstemning på Krimhalvøya, sa Russlands representant Vitalij Tsjurkin at Krims folk også hadde retten, gitt av FN-traktaten, til å søke selvråderett. Russland skulle respektere andre staters territoriale integritet, men så seg nødt til å intervenere da de så at Krims befolknings rett til å søke selvråderett ikke ble oppfylt av den nye «radikale» regjeringen som hadde oppstått i det lovløse maktvakuemet i Ukraina etter Janukovitsj fall (UNSC, 2014c).
- Den 16. mars 2014 arrangerte Russland en folkeavstemning på Krimhalvøya, om de skulle godta å bli annektert av Russland, eller erklære selvstendighet, så de nye lokale myndighetene Russland hadde innsatt, kunne godkjenne at Russland annekterte halvøya. Avstemningen hadde ca. 30% valgdeltakelse og «nesten alle» skal ha stemt for at Russland annekterte dem med en gang. I Moskva ble det holdt en seremoni for å feire at innbyggerne på Krimhalvøya hadde fått «innfridd sitt ønske» (Snyder, 2022, s. 43-44).

- Etter Krimts «løsrivelse» fra Ukraina, ville Russland gjenta prosessen i andre regioner. For eksempel ble russere busset inn til Kharkiv for å demonstrere foran, og innta den regionale administrasjonsbygningen i byen (Snyder, 2022, s. 46).
- Den 17. mars 2014 erklærte Russland Ukraina som en multinasjonalstat, og krevde derfor «føderalisering». De ville altså at flere deler av Ukraina skulle løsrive seg og erklære «uavhengighet», slik de hadde «hjulpet frem» på Krimhalvøya (Snyder, 2022, s. 44).
- Den 18. mars sa Putin at de som sto bak «kuppet» etter Euromajdan-opprøret var «nasjonalister, nynazister, russofober og antisemitter». Han snakket også om prinsippet at alle stater har lov til å gripe inn i en annen, for å beskytte sine landsmenn (Snyder, 2022, s. 49).
- Den 19. mars 2014 ble det holdt en briefing i Sikkerhetsrådet om situasjonen på Krimhalvøya etter folkeavstemningen arrangert av Russland, og FNs høykommissær for menneskerettigheters rapport om brudd på menneskerettigheter i regionen. Som svar på dette sa Vitalij Tsjurkin at Krimts befolkning hadde utøvet sin rett til selvbestemmelse, og at 96% hadde stemt for gjenforening med Russland. Han anklaget de vestlige kritikerne av dette for å fortsette sin «kolonialistiske» vaner med å blande seg i andre staters politikk. Han anklaget også rapporten til FNs høykommissær for menneskerettigheter for å være ensidig, og at Russlands mål var å stanse de ukrainske ultranasjonalistenes vold mot Ukrainas russisktalende befolkning (UNSC, 2014d).
- Før avstemningen i FNs Generalforsamling den 27. mars 2014 om at FNs medlemsstater skulle la vær å anerkjenne de territoriale endringene på Krimhalvøya, sa Russlands representant Vitalij Tsjurkin at statene måtte respektere Krimts «selvvalgte» løsrivelse fra Ukraina. Han ytret at de russiske myndighetene ikke kunne nekte Krimts selvråderett. Han mente Krimts valg kom av at Ukraina før hadde vært en del av Russland, og at de hadde en felles historie, kultur og folk. Han mente at Ukrainas tidligere president Viktor Janukovitsj til slutt ville godta demonstrantene på Majdanplassens krav, men siden radikale ukrainske nasjonalister hadde kuppet makten, med sin fortynnete anti-semittisme og fremmedfrykt, hatet alt det som var russisk (UNGA, 2014).

- I april 2014 var det mye snakk om at Ukraina måtte føderaliseres. Ordet «føderalisering» skal ha forekommet 1412 ganger i russiske medier i denne perioden (Snyder, 2022, s. 44).
- Det russiske parlamentsmedlemmet Tatjana Sajenko skal ha sagt at det var dobbeltmoralsk av vestlige aktører å protestere mot Russlands invasjon av Krimhalvøya, siden vestlige land heller ikke alltid fulgte folkeretten (igjen, mest sannsynlig en henvisning til NATOs bombing av Kosovo i 1999 og USAs invasjon av Irak i 2003) (Snyder, 2022, s. 45).
- Den 17. april 2014 kalte Putin Russlands invasjon av Ukraina for et åndelig forsvar mot et permanent angrep fra Vesten. Han mente at Russlands invasjon av Ukraina handlet om å sikre russerne som bodde i de sørøstlige Ukraina sine rettigheter og interesser (Snyder, 2022, s. 45-46).
- Den russiske oligarken og mediemannen Konstantin Malofejev fremstilte de ukrainske forsvarsstyrkene som «Antikrists horder som sloss med satanistiske slagord» (Snyder, 2022, s. 46).
- Den russiske høyreekstremisten Aleksandr Prokhanov ble intervjuet på russisk tv, der han skyldte på jødene for å legge grunnlaget for at Russland var nødt til å invadere Ukraina (Snyder, 2022, s. 47).
- Den 12. juli 2014 sendte den russiske TV-stasjonen TV 1 en reportasje om en ung øst-ukrainsk flyktningekvinne som hadde vært vitne til at et guttebarn hadde blitt korsfestet og drept av ukrainske soldater, mens moren så på. I reportasjen ble de ukrainske soldatene kalt verre enn de tyske SS-soldatene som drepte og torturerte i Ukraina under andre verdenskrig (Khaldarova & Pantti, 2016, s. 894).
- Den 12. november 2014, etter at Sikkerhetsrådet hadde blitt brifet om den forverrede situasjonen i Øst-Ukraina, kalte Russlands representant Alexander Pankin, ryktene om menneskerettighetsbrudd i regionen for propaganda spredd av Vesten og OSCE. Han hevdet at det kun var Ukraina som var den aggressive parten, som sendte hopetall med tanks og soldater inn i regionen. Russerne selv skulle ikke ha soldater eller jagerfly i regionen, slik NATO hadde hevdet. Utstyret som russerne sendte inn i Donbass skulle kun ha vært humanitær hjelp. Han hevdet at Røde Kors kunne bekrefte at ukrainerne hadde drept sivile innbyggere. Han krevde at Ukraina måtte desentralisere sin makt for så å gi Donbass selvstyre, og ta hensyn til den humanitære situasjonen i regionen.

Ukraina var parten som sto i veien for våpenhvile og fredsforhandlinger (UNSC, 2014e).

- Den 17. februar 2015, før FNs sikkerhetsråd hadde stemt igjennom resolusjon 2202, som krevde at FNs medlemstater støttet Minsk-avtalen om våpenhvile i Ukraina, sa Russlands representant Vitalij Tsjurkin at konflikten hadde vært en stor tragedie som de hele tiden hadde prøvd å få en stopp på. Flere tusen skulle ha søkt tilflukt i Russland (UNSC, 2015a).

Kort fortalt legitimerte Russland invasjonen av Ukraina i 2014 med å påstå at russisktalende ukrainerne ble undertrykket av myndighetene i Kyiv, at det var en kamp for russerne i Ukrainas rett til selvbestemmelse, og at det var en kulturkrig mot Vesten.

Allerede i 2013 begynte Putin å snakke om Russland og Ukrainas «åndelige enhet» og deres felles historie, tankesett og tradisjoner som gjorde at de ikke kunne deles fra hverandre (Snyder, 2022, s. 13). Dermed ble det lettere å fremstille Ukrainas vestligvending som et angrep fra Vesten mot denne «hellige unionen» mellom Ukraina og Russland. Putin kalte selv deres invasjon av Ukraina for «et åndelig forsvar mot et permanent angrep fra Vesten» (Snyder, 2022, s. 45-46). Russland hevdet at Euromajdan-opprøret, som de omtalte som et kupp skulle ha blitt begått av hele myriaden av Russlands fiender: USA, NATO, homofile, ultranasjonalister/nazister, og jøder (Snyder, 2022, s. 31-33, 42-43, 47; Khaldarova & Pantti, 2016, s. 893-894; UNGA, 2014, UNSC 2014d). Russland brukte altså den kjente interne legitimeringsstrategien med mål om å utløse «beleiringsmentalitetmekanismen».

Russland hevdet også at deres folk var under angrep i Ukraina. I uken før invasjonen av Krimhalvøya delte russiske medier rykter om at sivile russisk-talende ukrainere på Krim skulle ha blitt forfulgt av myndighetene (Snyder, 2022, s. 40). Etter krigsutbruddet øst i Ukraina hevdet de også at ukrainske soldater målrettet angrep russisktalende sivile (Snyder, 2022, s. 49). Dette kan sees på som legitimering av en humanitær intervensjon, og siden det er på tynt bevisgrunnlag samsvarer den med den nye rettferdige krig-tradisjonen (Fotion, 2007, s. 66). Russland prøvde også å fremstille situasjonen i Ukraina etter Euromajdan-opprøret som at den ukrainske staten hadde kollapset (Snyder 2022, s. 42-43). Dette gir påskudd til humanitær intervensjon ifølge tradisjonelle rettferdige krig-teorier (Fotion, 2007, s. 13). Den 18. mars 2014 sa Putin eksplisitt at Russland handlet i samsvar med vedtatte prinsipper ved å forsvare sine landsmenn som var under angrep i en annen stat, altså Ukraina (Snyder, 2022, s. 49). Disse

prinsippene kommer fra rettferdig krig-tradisjonen (Fotion, 2007, s. 10-11). I september 2014 og februar 2015 var også Russlands representanter i FNs Sikkerhetsråd veldig klare på at de mente at Ukraina var den aggressive parten som helt uprovosert hadde angrepet russisktalende ukrainere (UNSC, 2014e; UNSC, 2015a).

Et av de mest gjennomgående argumentene Russland brukte for å legitimere invasjonen av Ukraina i 2014 var de russisktalende ukrainernes rett til selvstyre. Denne retorikken ble særlig brukt i FNs Sikkerhetsråd fra det første krisemøtet om situasjonen den 1. mars 2014 (UNSC, 2014a; UNSC, 2014b, UNSC, 2014c, UNSC, 2014d; UNSC, 2014e). For å underbygge dette argumentet arrangerte Russland folkeavstemninger i de delene av Ukraina der pro-russiske demonstranter gjorde opprør (Snyder, 2022, s. 43-44, 46). Denne legitimeringsstrategien samsvarer dermed med den nye rettferdig krig-tradisjonen, og FN-traktatens del om nasjonenes rett til selvbestemmelse (Fotion, 2007, s. 69; UNSC, 2023).

4.2.3 Vestlig respons

Slik responderte FN, USA, og NATO på Russlands krig mot Ukraina i 2014:

De Forente Nasjoner:

- Den 1. mars 2014 ble det holdt et hastemøte i FNs Sikkerhetsråd, på forespørsel av ukrainske myndigheter. Agendaen var å få slutt på kampene i Ukraina. Medlemslandene uttrykte frykt for at situasjonen skulle eskalere (UNSC, 2014a).
- Den 13. mars 2014 uttrykte en representant for FNs Generalsekretær at de trodde at diplomatiske forhandlinger kunne føre til en fredelig løsning på Ukrainakrisen. De hadde håpet på at Russland var villige til å forhandle og komme frem til en løsning (UNSC, 2014b).
- Den 15. mars 2014 ble det holdt votering i FNs Sikkerhetsråd om et resolusjonsforslag som skulle lovlig binde FNs medlemsstater om å ikke anerkjenne folkeavstemningen som Russland skulle arrangere angående Krimhalvøyas territoriale status. Forslaget fikk 13 stemmer for, Kina lot vær å stemme, og Russland la ned veto. Dermed gikk forslaget ikke gjennom (UNSC, 2014c).
- Den 19. mars 2014 ble det holdt møte i Sikkerhetsrådet for briefing om den humanitære situasjonen i det sørøstlige Ukraina (UNSC, 2014d).

- Den 27. mars 2014 stemte FNs Generalforsamling fram en resolusjon som oppfordret alle medlemsstater til å ikke anerkjenne de nye territorielle endringene gjort på Krimhalvøya. 100 medlemsstater stemte for forslaget, elleve stemte mot. 58 medlemsstater lot være å stemme på forslaget. Ukrainas representant, som la frem resolusjonsforslaget, anerkjente at resolusjonen ikke var lovmessig bindende, men ville poengtere at Russlands handlinger ikke skulle sette presedens for hva som er akseptable handlinger i det internasjonale samfunnet. Georgias representant påpekte at Russland hadde gjort presist det samme i sitt land (UNGA, 2014).
- Den 15. mai 2014 ga FNs høykommissær for menneskerettigheter ut en rapport som varslet om en «alarmerende» svekkelse av menneskerettigheter i konfliktområdet øst i Ukraina. Vold skulle særlig bli brukt mot de som demonstrerte for Ukrainas samhold. Volden som ble begått skulle være alt fra målrettede drap, tortur, og seksuell trakassering. De oppfordret de som sto bak volden til å innhente sine menn, og stanse den (OHCHR, 2014a).
- Den 29. august 2014 ga FNs høykommissær for menneskerettigheter ut en ny rapport, som sa at volden i Sørøst-Ukraina hadde eskalert. Dette hadde gått særlig ut over de sivile i regionen, da i snitt 36 sivile skulle ha død hver dag i perioden rapporten så på (OHCHR, 2014b).
- Den 18. oktober 2014 ga FNs høykommissær for menneskerettigheter igjen ut en rapport som varslet om mulige brudd på menneskerettighetene til de konfliktrammede sivile i det østlige Ukraina (OHCHR, 2014c).
- Den 12. november 2014 ble Sikkerhetsrådet brifet om status på situasjonen i Ukraina, og hvordan kampene hadde blusset opp for fullt igjen i det østlige Ukraina (UNSC, 2014e).
- Den 17. februar 2015 stemte Sikkerhetsrådet fram resolusjon 2202, som krevde at FNs medlemsstater måtte støtte Minks-avtalen, som skulle føre til våpenhvile, gjennom å trekke tilbake alle våpen og opprette en sikkerhetssone mellom frontene i Donbass (UNSC, 2015a).

USA:

- Den 28. februar 2014 oppfordret USAs president Barack Obama Russland til å respektere Ukrainas selvråderett, og ikke bryte folkeretten. Han anerkjente at Russland og Ukraina hadde historiske bånd (The White House, 2014a).
- Under hastemøtet i FNs Sikkerhetsråd den 1. mars 2014, uttrykte USAs representant Samantha Power at USA var dypt bekymret for situasjonen i Ukraina, og oppfordret partene til å stanse konflikten. Hun anerkjente eksplisitt Russlands og Ukrainas historiske bånd (UNSC, 2014a).
- Den 6. mars 2014 signerte president Barack Obama en sanksjonsordre mot individer og organer som var ansvarlige for bruddene på Ukrainas selvråderett og territoriale integritet (USDOS, 2014).
- Den 13. mars 2014 sa USAs representant i Sikkerhetsrådet Samantha Power at Russlands planlagte folkeavstemning på Krimhalvøya om løsrivelse ville være et brudd på Ukrainas territoriale integritet, og dermed et brudd på folkeretten (UNSC, 2014b).
- Den 15. mars 2014, etter at Russland la ned veto mot et resolusjonsforslag i FNs Sikkerhetsråd som ville binde alle medlemstatene i FN til ikke å anerkjenne folkeavstemningen som Russland skulle arrangere på Krimhalvøya dagen etter, uttrykte USAs representant Samantha Power at resolusjonsforslaget ikke burde ha vært kontroversielt siden FN-traktatens artikkel 2 forbyr bruk av makt for å tilegne seg nytt territorium (UNSC, 2014c).
- Den 17. mars 2014 signerte president Barack Obama et presidentdekret som utvidet sanksjonslisten mot Russland, og offisielt fordømte Russlands handlinger i Ukraina, og kalte dem et brudd på demokratiet og en trussel mot fred, sikkerhet og stabilitet (USDOS, 2014).
- Den 19. mars 2014 anklagde USAs representant i Sikkerhetsrådet, Samantha Power, Russland for brudd på Folkeretten og Ukrainas selvråderett. Hun kalte for samhold i det internasjonale samfunnet mot Russlands ulovlige handlinger (UNSC, 2014d).
- Den 20. mars 2014 signerte president Barack Obama et presidentdekret, som igjen utvidet sanksjonslisten mot Russland, og igjen fordømte deres handlinger i Ukraina (USDOS, 2014).

- Før avstemningen i FNs Generalforsamling den 27. mars 2014 om FNs medlemsstater skulle la være å anerkjenne de territoriale endringene på Krimhalvøya, sa USA representant Samantha Power at FN måtte sette klare grenser for å opprettholde Ukrainas selvstendighet og territoriale integritet. Hun oppfordret Russland til å de-eskalere situasjonen (UNGA, 2014).
- Den 12. november 2014, etter at Sikkerhetsrådet ble briefet om den forverrede humanitære situasjonen i det østlige Ukraina, anklaget USAs representant Samantha Power Russland for å alene være årsaken til dette. Hun hevdet også at de ikke bidro med noen humanitær hjelp i regionen, slik de hevdet at de gjorde. Hun uttrykte også at konflikten kun ville løses gjennom diplomatiske forhandlinger mellom partene (UNSC, 2014e).

NATO:

- Den 26. februar 2014 sa NATOs forsvarsminister de fulgte nøye med på situasjonen i Ukraina. De oppfordret til å respektere menneskerettigheter og demokratiske prinsipper. De applauderte også Ukrainas valg om å ikke innsette militæret på Krimhalvøya (NATO, 2015).
- Den 27. februar 2014 uttrykte NATOs Ukraina-kommisjon at NATO ville støtte demokratiske utviklinger og forsvarsreformer i Ukraina. De oppfordret Russland til å ikke gjøre noe som eskalere situasjonen på Krimhalvøya, eller skape misforståelser (NATO, 2015)
- Den 2. mars 2014 kom NATO med en offentlig fordømmelse av Russlands militære handlinger i Ukraina. De kalte handlingene for brudd på folkeretten, og krevde at Russland skulle de-eskalere situasjonen. De ga sin støtte til Ukraina og ville forsvare deres selvvråderett og territoriale integritet (NATO, 2015).
- Den 4. mars 2014 møttes Det nordatlantiske råd på initiativ fra Polen, for å diskutere trusselen mot medlemmenes sikkerhet. Dette er i henhold til artikkel 4 i NATO-pakten (NATO, 2015).
- Den 5. mars 2014, etter et møte i NATO-Russland rådet, sa NATOs generalsekretær Anders Fogh Rasmussen at det diplomatiske samarbeidet, og det planlagte militære samarbeidet med Russland skulle settes på vent (NATO, 2015).

- Den 6. mars 2014 holdt NATOs generalsekretær Anders Fogh Rasmussen en pressekonferanse med Ukrainas statsminister, der han sverget at NATO ville støtte Ukrainas selvråderett, uavhengighet, og territoriale integritet (NATO, 2015).
- Den 14. mars fordømte NATOs generalsekretær Russlands planlagte folkeavstemming på Krim om uavhengighet, som et brudd på folkeretten. En ny fordømmelse kom den 18. mars da det ble kjent at Krimhalvøya skulle inkorporeres i Russland (NATO, 2015).
- Den 1. mars 2014 kom en ny fordømmelse fra NATO av Russlands handlinger i Ukraina (NATO, 2015).
- Den 7. mars 2014 bestemmer NATO seg for å kutte alt militært og sivilt samarbeid med Russland (NATO, 2015).
- Den 11. april 2014 utgir NATO satellittbilder fra Ukraina for å bevise at Russiske tropper beveget seg i landet. I tillegg lanserte de en «fact-check»-tjeneste for å gjennomgå validiteten til alle utsagn fra det Russiske regimet som omhandlet NATO (NATO, 2015).
- Den 13. april 2014 ga NATOs generalsekretær Anders Fogh Rasmussen ut en artikkel der han anklager Russland for å drive propaganda på likt nivå som under Sovjettiden. Han uttrykket så bekymring for at situasjonen skulle eskalere i øst-Ukraina (NATO, 2015).
- Den 15. april 2014 ba NATOs generalsekretær Russland om å trekke seg ut av Ukraina. Han ytret også at NATO måtte oppruste for å bevare sin sikkerhet (NATO, 2015).
- Den 22. mai 2014, etter rapporter om militær aktivitet på grensen mellom Donbass og Russland, ba NATOs generalsekretær Russland om å stanse denne aktiviteten. Han ytret at han håpet at det ville snarlig komme en politisk og diplomatisk løsning på konflikten (NATO, 2015).
- Den 2. juni 2014 gjenbekreftet NATOs generalsekretær NATOs posisjon i Ukrainakonflikten. NATO fordømte Russlands ulovlige handlinger, støttet Ukrainas internasjonale rettigheter, og ba Russland om å trekke ut sine styrker. Han ytret også at NATO kun var en defensiv allianse og ville ikke bruke sin militære makt. Russland hadde derfor ingenting å frykte (NATO, 2015).
- Den 25. juni 2014 lanserte NATO sin hjelpepakke til Ukraina, i form av opprettelse av fond som skulle hjelpe Ukraina til å bygge opp deres forsvars logistikk-kapasiteter, kommando- og kontroll- evner, og cyberforsvar (NATO, 2015).

- Seks måneder etter krigens utbrudd i 2014, ble det vedtatt at NATO skulle sende ekstra tropper til Polen og Baltikum (Heier, 2023, s. 13).
- Den 22. august 2014 fordømte NATO at Russland hadde sendt en kolonne inn i Ukraina, som de selv påsto var humanitær hjelp, men som NATO antydte var av militær art (NATO, 2015).
- Den 4. september 2014 fordømte NATO igjen Russlands handlinger i Ukraina (NATO, 2015).
- Igjen, den 2. desember 2015 fordømte NATO Russlands handlinger i Øst-Ukraina (NATO, 2015).
- Den 24. januar, og igjen den 26. januar 2015, fordømte NATOs nye generalsekretær Jens Stoltenberg de russiskstøttede opprørernes angrep på byen Mariupol i Ukraina. Han ba Russland kutte all støtte til opprørerne i Ukraina, og gå tilbake til å følge folkeretten (NATO, 2014).

Det tok ni dager før Russlands invasjon av Ukraina den 20. februar 2014 kom på møteagendaen i FNs Sikkerhetsråd, da på forespørsel av Ukraina selv (UNSC, 2014a). Dette møtet ville prøve å få slutt på konflikten med diplomatiske forhandlinger (UNSC, 2014a). Den 13. mars 2014 oppfordret også FNs Generalsekretær til diplomatiske forhandlinger (UNSC, 2014b). Den 15. mars 2014 stemte FNs Sikkerhetsråd over en resolusjon som ville fordømme Russlands handlinger i Ukraina. Majoriteten av medlemmene i Sikkerhetsrådet stemte for denne resolusjonen, men Russland la ned veto mot den (UNSC, 2014c). Den 27. mars 2014 ble konflikten satt på FNs Generalforsamlings agenda. Der ble det stemt gjennom en resolusjon som oppfordret FNs medlemsstater til å ikke anerkjenne folkeavstemningen Russland hadde arrangert på Krimhalvøya (UNGA, 2014). Dette kan sees på som en implisitt fordømmelse. Konflikten ble også sporadisk satt på agendaen til FNs Sikkerhetsråd for briefing om situasjonen (UNSC, 2014d; UNSC, 2014e). FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR) ga til sammen ut tre rapporter som underbygget at brudd på menneskerettighetene kunne ha blitt begått i Øst-Ukraina (OHCHR, 2014a; OHCHR, 2014b; OHCHR, 2014c). I disse rapportene ble Russlands handlinger implisitt fordømt. Den 17. februar 2015 lyktes FNs Sikkerhetsråd å stemme fram en resolusjon om at alle FNs medlemsstater måtte godta den diplomatiske avtalen mellom Russland og Ukraina som skulle føre til våpenhvile (UNSC, 2015a).

Den 28. februar 2014 holdt USAs daværende president Barack Obama en tale der han implisitt fordømte Russlands handlinger på Krim-halvøya (The White House, 2014a). I FNs Sikkerhetsråd oppfordret USAs representant partene til å inngå diplomatiske forhandlinger (UNSC, 2012a). Den 6. mars 2014 utførte USA sitt første konkrete inngrep i konflikten og innførte en sanksjonsordre mot russiske individer og organer (USDOS, 2014). Omfanget av denne sanksjonslisten ble utvidet den 17. mars 2014, og igjen den 20. mars 2014 (USDOS, 2014). Utover 2014 benyttet USAs representant hvert møte om konflikten i FNs Sikkerhetsråd til å fordømme Russlands handlinger i Ukraina (UNSC, 2014b; UNSC, 2014c; UNSC, 2014d; UNSC, 2014e).

Fra og med den 26. februar 2014 skal NATO ha hatt konflikten i Ukraina på sin agenda (NATO, 2015). Til å begynne med responderte de diplomatisk ved å oppfordre til samtaler mellom partene og fraråding av å eskalere konflikten (NATO, 2015). Den 2. mars 2014 snudde denne diplomatiske fremgangsmåten da de eksplisitt fordømte Russlands militære handlinger i Ukraina (NATO, 2015). NATO fordømte offisielt Russlands handlinger i Ukraina minst ti ganger i løpet av det første året konflikten hadde vart (NATO, 2015). Den 5. mars 2014 innførte NATO en diplomatisk sanksjon mot Russland ved å sette et planlagt militært samarbeid på vent (NATO, 2015). Denne sanksjonen ble utvidet to dager senere, den 7. mars, da NATO bestemte å kutte alle militære og sivile samarbeid med Russland (NATO, 2015). Den 4. mars 2014 forespurte Polen et møte i Det nordatlantiske rådet for å diskutere sikkerheten i regionen (NATO, 2015). Den 15. april 2014 sa NATOs Generalsekretær at NATO måtte ruste opp for å bevare sikkerheten i regionen (NATO, 2015). Dette resulterte i at det i august 2014 ble utstasjonert ekstra NATO-soldater i Polen og Baltikum (Heier, 2023, s. 13). Den 25. juni 2014 lanserte NATO sin første økonomiske hjelpepakke til Ukraina, ment for å bygge opp det ukrainske forsvarets logistikk-kapasitet, kommando, og cyberforsvar (NATO, 2015).

4.2.4 Oppsummering

Russland argumenterte for at deres invasjon av Ukraina i 2014 var legitim ved å hevde at den ukrainske staten hadde kollapset, og derfor måtte intervensjon; de ukrainske myndighetene bedrev forfølgelse av sivile russisktalende ukrainere og måtte derfor intervensjon; og at Russland russisktalende ukrainerne var en del av det russiske folket og var under angrep, og

de derfor måtte invadere i selvforsvar. Denne retorikken samsvarer med indikatorene for en legitimeringsstrategi som er basert på de tradisjonelle rettferdig krig-teoriene.

Grunnlaget for å hevde at russisktalende ukrainere ble utsatt for forfølgelse var svært tynt, og derfor samsvarer denne retorikken med en legitimeringsstrategi basert på den nye rettferdig-krig tradisjonen. Dette gjelder også deres retorikk om at invasjonen hadde som mål å gi befolkningen på Krim og Donbass demokratisk selvstyre.

Russlands argumentasjon for hvorfor de var nødt til å invadere Ukraina i 2014, var for det meste basert på dere kjente interne legitimeringsstrategi. Det var mye fokus på den påståtte åndelige enheten og de felles tradisjonene russerne og ukrainerne hadde; at USA og NATO var på vei til å ekspandere sin innflytelsessfære mot Russlands grenser; at Vesten ville spre sine «dekadente» verdier, som å akseptere homofili, til Ukraina og Russland; og retorikk om at de ukrainske myndighetene var nasjonalister og nynazister.

FN brukte ni dager på å sette invasjonen av Ukraina på sin agenda, mens NATO gjorde det allerede den 26. februar 2014. USA utalte seg først om saken to dager etter, da med en implisitt fordømmelse. FNs Generalforsamling stemte også gjennom en resolusjon som fordømte Russlands handlinger i Ukraina. FNs høykommissær for menneskerettigheter kom også med en fordømmelse av Russlands mulige brudd på menneskerettighetene i Ukraina. NATO og NATOs generalsekretær fordømte Russlands handlinger i nesten alle sammenhengene det ble snakket om konflikten. USA innførte økonomiske sanksjoner mot russiske individer og organisasjoner om de mente var involverte i Russlands invasjon. Denne listen ble senere utvidet to ganger. NATO innførte diplomatiske sanksjoner mot Russland ved å først sette alle samarbeid på pause, for å så kutte all institusjonell kontakt den 7. mars 2014. Etter hvert utplasserte også NATO flere soldater i Polen og Baltikum for å øke deres regionale sikkerhet. NATO ga også økonomisk støtte til Ukraina.

Krigen i Ukraina fra 2014 ble i mindre grad legitimert gjennom retorikk basert på rettferdig krig-teori. Kun to indikatorer var til stede for en legitimeringsstrategi basert på tradisjonelle rettferdig krig-teorier, og kun to indikatorer var til stede for en legitimeringsstrategi basert på den nye rettferdig krig-tradisjonen. Alle indikatorene for Russlands kjente legitimeringsstrategi var til stede, og dette dominerte Russlands helhetlige legitimeringsstrategi i denne konflikten.

Vestens respons på Russlands invasjon av Ukraina i 2014 ble etter vært over middels alvorlig. Konflikten var svært ofte på agendaen til FN, USA, og NATO, og det ble forsøkt diplomati. Konflikten ble en rekke ganger fordømt, til og med av FNs Generalforsamling, og tiltak ble gjort for å øke NATOs sikkerhet. USA innførte etter hvert ganske tunge sanksjoner mot Russland, diplomatiske sanksjoner ble utført av NATO, og økonomiske hjelpepakker ble gitt til Ukraina. Det kan også diskuteres om de økonomiske sanksjonene var av tilstrekkelig styrke, og FNs høykommissær for menneskerettigheters rapport var en implisitt erklæring av brudd på menneskerettigheter.

Russland brukte altså hovedsakelig sin kjente legitimeringsstrategi, som primært er ment for Russlands interne publikum, til å legitimere invasjonen av Ukraina i 2014. Legitimeringsstrategien basert på den nye rettferdig krig-tradisjonen ble også så vidt brukt da de påsto at konflikten handlet om å gi de pro-russiske ukrainerne selvstyre. Responsen på invasjonen ble svært omfattende og var over middels høy i alvorlighetsgrad.

De vestlige aktørene responderte til å begynne med svært mildt, og anerkjent Russland og Ukrainas påståtte tette bånd. Dette kom mest sannsynlig av mangel på troverdig informasjon om den svært kaotiske situasjonen i Ukraina, heller enn Russlands legitimeringsstrategi. Russlands bruk av sin interne legitimeringsstrategi kan ha påvirket Vesten til å respondere kraftigere, for eksempel med retorikk om at NATO og USA hadde onde intensjoner om å angripe den russiske sfæren. Russlands marginale bruk av legitimeringsstrategien basert på den nye rettferdig krig-tradisjonen kan ha hatt en noe formildende effekt på Vestens respons, da retorikken om selvstyre for utbrytterrepublikkene resonerte med tidligere kolonistater som enten lot vær å stemme, eller stemte i Russlands favør i FNs Generalforsamling, som gjorde fordømmelsen til en viss grad mindre unison (UNGA, 2014.)

4.3 Ukraina, 2022

Figur 3: Områder i Ukraina okkupert av Russland per 17. mars 2022

4.3.1 Handlingsforløp

På våren i 2019 ble Volodymyr Zelenskyj valgt til president i Ukraina. Han ble valgt blant annet for hans program for å få slutt på krigen mot Russland, som da hadde vart i fem år, og søke forsoning (Snyder, 2022, s. 103). Dette ble kun møtt med trusler om ny krig. Den 24. mars 2021 undertegnet Zelenskyj et dekret som omhandlet en ukrainsk strategi for å reintegrere de okkuperte territoriene på Krimhalvøya i Ukraina (Kjølborg, 2023, s. 92-93). I månedene etter dette så man at Russland utførte en omfattende militær oppbygning på grensen til

Ukraina (Kjølborg, 2023, s. 93). Den 15. november 2021 varslet USA og NATO om at de hadde observert russiske styrker mobilisere ved grensen til Ukraina, og at de ville stå ved Ukrainas side om nye russiske aggresjoner ville finne sted. Dagen før det var åtte år siden Russland først invaderte Ukraina, erklærte Russlands president Vladimir Putin at Russland nå anerkjente utbryterrepublikkene øst i Ukraina, Donetsk og Luhansk, som uavhengige stater (Putin, 2022a). Likt som i Georgia i 2008, da Russland anerkjente Abkhasia og Sør-Ossetia som uavhengige stater, var dette et omen på at invasjonen ville komme. Den 24. februar 2022 holdt Putin en tale på russisk fjernsyn der han snakket om hvordan Vesten hadde presset Russland inn i situasjon der de så seg nødt til å igangsette en «militær spesialoperasjon» i Ukraina (Putin, 2022b). De Russlandsvennlige ukrainerne måtte beskyttes, og «nazistene» måtte fjernes. Fullskalainvasjonen av Ukraina var i gang. Angivelig antok Moskva at den «militære spesialoperasjonen» ville kunne knekke Kyiv så raskt at den ville være over etter tre dager (Watling & Reynolds, 2022, s. 1). Dette var ikke tilfellet.

Invasjonens første fase begynte med at Russland jammet Ukrainas radarsystemer og bombet Ukrainas luftvernssystemer med langtrekkende missiler. Deretter kom jagerflyene inn og bombet, mens tropper ble sendt sørover fra Belarus (Watling & Reynolds, 2022, s. 2-3). Innen 48 timer hadde russiske panserstyrker kommet frem til Kyivs forsteder. Til besvær for den russiske militærkommandoen hadde disse panserstyrkene, som var ment til å beskytte resten av felttoget mot Kyiv, reist i forveien (Watling & Reynolds, 2022, s. 3).. Dermed var de et lett mål for det ukrainske forsvaret. Dette var bare den første instansen av mange som viste hvor ineffektivt det russiske militæret faktisk var. Dette skal ha kommet av svak systemintegring, hvor godt avdelingene og leddene i kommandokjeden samarbeidet og kommuniserte med hverandre; lav kampmoral; ineffektive forsyningskjeder, særlig for ammunisjon; og dårlig lederskap (Heier, 2023, s. 18-19).

Selv om Russlands militærstyrker i Ukraina hadde store problemer, betydde ikke det at Russland ikke var i stand til å gjøre stor skade på Ukraina. Den ukrainske militærkommandoen hadde sentralisert sine styrker til å forsvare hovedstaden Kyiv, noe som gjorde at kampene i nordøst og sør tippet i Russlands favør (Watling & Reynolds, 2022, s. 5-6). Særlig ødeleggende var russernes artilleriild, som drepte ukrainske soldater i hopetall. Etter hvert skjønnte den russiske militærledelsen at beleiringen av Kyiv var for kostbar, så de måtte trekke seg tilbake for å fokusere på Donbass-regionen (Watling & Reynolds, 2022, s. 6-7).

Russlands invasjon av Ukraina i 2022 fikk en respons fra Vesten uten sidestykke. NATO satt umiddelbart konflikten på sin agenda og holdt tre toppmøter bare den første uken etter invasjonen (Heier, 2023, s. 13). Penger, ammunisjon, og høyteknologiske våpen strømmet til fra USA og deres allierte i en grad man aldri har sett før (Clapp, 2022). Dette økte Ukrainas forsvarsevne betraktelig, særlig når det kom til luftforsvar. Ukrainas president Volodymyr Zelenskyj reiste selv rundt og talte i og med utallige staters parlament og statsledere. I juli 2023 gikk USA så langt at de vil sende klasevåpen til Ukraina, et våpen som er gjort forbudt gjennom *Konvensjonen om klaseammunisjon* som er undertegnet av 123 stater (Cancian, 2023).

Det tok ikke lang tid før det ble kjent at Russland hadde begått krigsforbrytelser og brudd på menneskerettighetene i et voldsomt omfang. Allerede den 15. mars 2022 ga FNs høykommissær for menneskerettigheter ut en rapport som dokumenterte grusomhetene begått av det russiske militæret (OHCHR, 2022b). Den 17. mars gikk Den internasjonale straffedomstolen så langt som å utlyse en arrestordre mot Vladimir Putin, for å ha flyttet barn vekk fra Ukraina og inn til Russland (ICC, 2022).

Fortsatt i dag (sommeren 2023) pågår kampene i Ukraina. Ingen våpenhvile har blitt fremforhandlet, og en permanent fredsavtale virker for øyeblikket umulig, om ikke enten Russland eller Ukraina sier fra seg territorielle krav og uenigheten om Ukrainas ønske om NATO-medlemskap blir løst.

4.3.2 Russlands legitimering

Russlands legitimering av fullskalainvasjonen av Ukraina kan sies å ha begynt i tiden rundt invasjonen av Krimhalvøya i 2014. Her vil jeg avgrense til å se på Russlands legitimering fra deres antatte forberedning på fullskalainvasjonen fra våren 2021 (Kjølberg, 2023, s. 93). Unikt for denne konflikten er at Putin selv la fram mesteparten legitimeringen av konflikten i to lange taler, den første to dager før invasjonen og den andre på dagen invasjonen begynte (Putin, 2022a; Putin 2022b). Disse utspillene kan sees på som en del av Russlands legitimering av fullskalainvasjonen i 2022:

- Den 12. juli 2021 ga Russlands president Vladimir Putin ut en lang artikkel som tok for seg den felles historien til Russland og Ukraina, og argumenterte for at ukrainerne og russerne var ett og samme folk. Han sa at russerne ville gjenforenes med sine brødre i Ukraina, og at det ukrainske folket måtte få tilbake retten til å selv bestemme om de ville gjenforenes, noe som ble tatt fra dem etter Euromajdan-opprørene (Putin, 2021).
- Den 30. november 2021 svarte Putin på NATOs anklager om at de hadde observert russiske styrker mobilisere ved grensen til Ukraina, med at om NATO utplasserte rakettvåpen i Ukraina, ville de se seg nødt til å angripe i selvforsvar (Pamuk et al., 2021).
- Den 21. februar 2022 holdt Putin en tale på russisk fjernsyn der han snakket om hvordan de skal bevare Russlands sikkerhet, og anerkjente de to øst-ukrainske utbrytterrepublikkene Donetsk og Luhansk, som uavhengige. Han fortalte i detalj om den lange historien med kulturelt og åndelig fellesskap med Donbass innbyggere. Han fortalte om hvordan Russland og Ukraina aldri skulle ha vært delt, og at det var nasjonalistiske svikere og kommunister som sto bak delingen. Han hevdet at nazisme var på fremvekst i Ukraina, noe som startet med Majdan-opprørene. Han hevdet så at Ukraina aldri har vært en stabil stat, kun et resultat av «griske klaner» som gagnet seg selv ved å danne en stat, imot det ukrainske folkets egen vilje. Valgene og de politiske prosedyrene i Ukraina skulle kun være et skalkeskjul for at de oligarkiske klanene i landet skulle kunne fordele makten blant seg. Hele systemet skulle være korrupt. Nasjonalistene som hadde tatt makten i 2014, skulle ha ført et terrorregime mot sine meningsmotstandere. Den ukrainske staten skulle være et kleptokrati, og skulle ha sendt landet ut i en sosioøkonomisk krise. Han hevdet også at Ukraina egentlig skal være styrt av Vesten. Ukrainerne som ville bevare sitt russiske språk skulle være uønskete i landet. Han anklaget ukrainske myndigheter for å bruke ekstremister, inkludert islamister, til å gjennomføre angrep på Russland, og kidnappe deres innbyggere. Han mente at Ukraina, med Vestens hjelp, planla å angripe Russland. Han mente at Ukraina lett kunne få tak i kjernefysiske våpen. Russland måtte reagere på denne «reelle trusselen». Om Ukraina skulle bli med i NATO ville det være en direkte trussel mot Russland. Han mente at USA kom til å sende langtrekkende missiler til Ukraina, som kunne treffe Moskva. Han mente at Ukraina hadde brutt Minsk-avtalen, og prøvde å utføre blitzkrig i Donbass. Han kalte situasjonen i Donbass for et

«folkemord» der kvinner, barn, og eldre skulle bli drept i hopetall. Han mente at FNs Sikkerhetsråd resolusjon 2202, om at alle stater måtte støtte Minsk-avtalen var brutt, og brudd på Sikkerhetsrådets resolusjoner er brudd på Folkeretten. Derfor ville Russland anerkjenne Donetsk og Luhansk, og kreve at Ukraina stoppet med sin aggresjon i regionen (Putin, 2022a).

- Den 22. februar 2022 impliserte Russlands utenriksminister Sergej Lavrov at Ukraina ikke hadde retten til selvstendighet siden myndighetene ikke representerte befolkningen (Reuters, 2022a).
- Den 24. februar 2022, holdt Putin en tale på russisk fjernsyn, samtidig som at Russland igangsatte sin fullskalainvasjon av Ukraina. Han hevdet at Russland igjennom de siste 30 år hadde prøvd å komme til enighet med NATO om at Europas sikkerhet skulle være udelelig. Dette skulle Vesten ha svart på med løgner og forsøk på politisk press. Han hevdet at de internasjonale spillereglene fra før Sovjetunionens fall ikke lenger gjaldt, siden de dominante maktene i verden (USA og NATO) hadde forkastet alt som ikke passet dem, som arkaisk, utdatert, og ubrukelig. Han kritiserte NATO for bombingene av Kosovo i 1999, der de ikke hadde mandat fra FN. Det samme med USAs krig mot Irak i 2003, NATOs intervensjon i Libya i 2011, og USAs innblanding i borgerkrigen i Syria. Særlig kritiserte han USA for sine løyner om hva slags våpen Irak kunne skjule, og hvordan denne informasjonen med svært lite hold, var nok til å invadere et land og påføre store tap for sivile. Han anklaget NATO for å lyve da de lovet å ikke ekspandere østover, og kalte USA med sine allierte «satellittstater» for «løgnens keiserrike». Han anklaget USA for å forsøke å ødelegge russernes tradisjonelle verdier, og innsette sin nye «falske» verdier, slik at de skulle forvitte innenfra. Disse verdiene var «degenererende» og «imot menneskets natur». Han sammenlignet NATOs ekspansjon som situasjonen før Nazi-tyskland invaderte Sovjetunionen under andre verdenskrig, og ville ikke la Russland blir invadert igjen. Han mente at NATO og USA drev en oppdemningspolitikk mot Russland, og at dette var en eksistensiell trussel for Russland, noe de måtte reagere på. Han hevdet at Ukraina var agitatorene i Donbass, og at Russland hadde gjort alt for å prøve å finne en fredelig løsning. Han hevdet at millioner av mennesker var blitt ofre for folkemord i Donbass, og derfor ville Russland frigjøre regionen fra Ukraina. Han sammenlignet Ukrainas myndigheter med Hitlers følgere. De ukrainske myndighetene skulle forsøke å tilegne seg atomvåpen. Krig var

uunnåelig. Han brukte Kazakhstan som et eksempel på at Russland kunne være vennlige mot sine naboer. Krigen var en forsvarskrig, og en humanitær intervensjon på vegne av Donbass befolkning, og var i samsvar med FN-traktatens artikkel 51 om selvforsvar, og artikkel 1 om statenes rett til selvbestemmelse. Krims befolkning hadde også tatt sitt valg om å bli en del av Russland (Putin, 2022b).

- Den 25. februar 2022 sa Russlands utenriksminister Sergej Lavrov at Moskvas ønske var å frigjøre den ukrainske befolkningen, og gi dem tilbake sin rett til selvbestemmelse (Reuters, 2022b).
- Den 25. februar 2022, etter å ha lagt ned veto mot et resolusjonsforslag i FNs Sikkerhetsråd som ville tvinge Russland til å stanse invasjonen av Ukraina, sa Russlands representant Vasili Nebenzja at resolusjonsforslaget gikk imot det som ville være det beste for Ukrainas folk. Kuppmakerne etter Euromajdan-opprøret hadde bombet sitt eget folk i Donetsk og Luhansk, og fått nynazister til å angripe det ukrainske folket. Han antydte også at snikskyterdrapene på Majdan-plassen i 2014 ble begått av disse kuppmakerne. Vesten skulle ha gitt den ukrainske regjeringen et «carte blanche» for å angripe det russiske språket i Ukraina. De Ukrainske myndighetene skulle ha drept opposisjonelle politikere og blokkert medier som var kritiske mot dem. Skuespillere skulle ha angitt seg for å være russiske soldater og brukt sivile ukrainere som menneskelige skjold. Han anklaget det ukrainske forsvaret for å bryte Genèvekonvensjonen ved å bruke rakettkastere. De russiske soldatene skulle ikke ha angrepet sivile, og heller ikke bombet byer. Ukrainas borgere skulle snart få bestemme over sin egen fremtid (UNSC, 2022a).
- Den 27. februar 2022 sa Russlands representant i FNs Sikkerhetsråd Vasili Nebenzja at Sikkerhetsrådet så ensidig på saken. Han gjentok anklagene fra forrige møte, og hevdet at det ukrainske militæret oppførte seg som ISIL, og at de måtte bli fordømt (UNSC, 2022b).
- Den 18. juli 2022 sa Russlands representant i FNs Generalforsamling Dmitrij Poljanskij at krigen i Ukraina handlet om å beskytte den russisktalende befolkningen i Ukrainas rett til å snakke russisk. Han hevdet at det var Vesten, med sin kolonialistiske tankegang, som hadde stått bak kuppet i Ukraina i 2014, som ville stanse Russland fra å igjen bli en supermakt og opprette en multipolar verdensorden. Ukrainas president Volodymyr Zelenskyj ville innføre et korrupt, totalitært diktatur om han fikk det som

han ville. Moskva var klare til å leve i et fredelig og harmonisk forhold til Ukraina, og hadde intet mål om å ødelegge «det ukrainske». Moskva var nødt til å demilitarisere og «denazifisere» det ukrainske regimet, for at Russland og dets folk aldri ville bli truet av Ukraina igjen (UNGA, 2022b).

- Den 3. mars 2022 sa Russlands utenriksminister Sergej Lavrov at Zelenskyj regjerte over et land der nazismen blomstret (Reuters, 2022c).
- Den 26. april 2022 sa Russlands utenriksminister Sergej Lavrov at Russland invaderte Ukraina fordi de så seg nødt til å forsvare sine landsmenn i Ukraina. Han anklaget USA for å ha stanset alle forsøk på diplomati, og at Russland praktisk talt var i krig med NATO gjennom en «proxy» (Reuters, 2022d).
- Den 29. mai 2022 sa Russlands utenriksminister Sergej Lavrov at Russland ikke ville stanse sin «militære spesialoperasjon» før Donbass var «frigjort». Han var sikker på at innbyggerne i de okkuperte regionene ikke ville tilbake til å bli styrt av «nynazistiske russofober» (Reuters, 2022e).
- Den 21. juli 2022 sa Putin i en tale at USA og NATOs utvidelse er den største trusselen mot Russlands sikkerhet (Waage, 2023, s. 68).
- Den 30. september 2022, da Russland la ned veto mot forslaget om at FNs Sikkerhetsråd skulle fordømme Russlands arrangering av folkeavstemning om løsrivelse i de okkuperte områdene i Ukraina, begrunnet Russlands representant dette med at Sikkerhetsrådet aldri har fordømt en av sine permanente medlemmers handlinger. Han mente resolusjonsforslaget kun var ment for å gi Vesten bevis på at Russland misbruker sin veto-rett i Sikkerhetsrådet. Han hevdet også at resultatene i folkeavstemningen viste at innbyggerne i de okkuperte områdene ikke ville falle tilbake i Ukrainas hender (UNSC, 2022c).
- Den 5. oktober 2022, etter folkeavstemningene om løsrivelse i Donetsk, Luhansk, Kherson, og Zaporizjzja spurte Putin retorisk om russerne skulle tollere at Vesten påtvang deres barn «perversjoner som fører til degradering og menneskehetens utryddelse», at de skulle lære at det skulle finnes flere kjønn enn bare to, og at transpersoner kunne skifte kjønn gjennom operasjoner. Han sa så at dette var umulig å godta, og at Russland hadde sin egen fremtid (Waage, 2023, s. 71).
- Den 10. oktober 2022, da FNs Generalforsamling ble innkalt til hastemøte for å diskutere et resolusjonsforslag som ville fordømme Russlands annektering av

ukrainske territorier, anklaget Russlands representant Vasili Nebenzja Generalforsamlingens president for å være partisk i saken. Han mente at Russland hadde lagt frem balanserte og rettferdige utkast til resolusjonsforslag, som ble forkastet. Han anklaget NATO for å kun ville eskalere konflikten for å underminere Russland, og teste ut nye våpen. Han hevdet at «deres brødre og søstre» i Donbass ble kalt «undermennesker» av det ukrainske regimet. Han snakket så om hvordan Vesten selv hadde dekket til sine lovbrudd i Kosovo og Irak. Han hevdet at våpnene Vesten hadde gitt til Ukraina ble brukt til å henrette sivile, som så ble kastet i «groper». Han hevdet så at Zelenskyj prøvde å overbevise Vesten til å utføre et forebyggende angrep mot Russland med atomvåpen. Han mente at Ukrainas rett til territoriell integritet ikke lenger var gyldig på grunn av overtrampene mot de russisk-talende ukrainernes rettigheter (UNGA, 2022c).

- Den 27. oktober 2022, sa Putin i en konferanse om «en posthegemonisk orden» at Vesten hadde antent krigen i Ukraina, Vesten vil ha en verden med kun et verdisyn, én økonomi, og at de var rasistiske. Vesten hadde heller ikke respekt for «nasjonenes selvstendighet, deres identitet og enestående» (Waage, 2022, s. 68-69).

Russlands legitimering av deres invasjon av Ukraina i 2022 ligner mye på deres legitimering av invasjonen i 2014, men denne gangen var den mer spisset. Interessant nok var Putin også åpen om at Russland ikke trengte å følge de internasjonale spillereglene, siden Vesten hadde brutt disse i Kosovo i 1999 og i Irak i 2003 (Putin, 2022b). Dette sa han altså først i sin tale dagen da invasjonen startet, oppfulgt av videre forsøk på å å legitimere invasjonen ut ifra blant annet de internasjonale spillereglene. En kan undres om dette var et forsøk på en åpenlys parodi

I juli 2021 tok Putin igjen opp retorikken om at russerne og ukrainerne var ett og samme folk som var bundet sammen i en åndelig enhet (Putin, 2021). På det tidspunktet hadde han snakket om det i rundt ni år, siden da han holdt sin tale i Kyiv under 1025-årsjubileet til kristningen av Rus-riket (Snyder, 2022, s. 13). At russere og ukrainere er ett og samme folk nevnte han også i hans tale som ble sendt på russisk fjernsyn to dager før invasjonen av Ukraina den 24. februar 2022 (Putin, 2022a). Ved å definere ukrainere og russere som det samme folket fikk Russland påskudd til å gå til krig for å forsvare sitt eget folk. Putin anklaget Ukraina for å være aggressoren mot Donbass befolkning i begge sin taler i februar 2022 (Putin,

2022a; Putin 2022b). Denne anklagelsen ble også gjentatt av Russlands utenriksminister Sergej Lavrov, og Russlands representant i FNs sikkerhetsråd Vasili Nebenzja (UNSC, 2022a; Reuters, 2022d; Reuters, 2022e; UNGA, 2022c). Dette samsvarer dermed med tradisjonelle rettferdig krig-teorier (Fotion, 2007, s. 10-11).

I tillegg til å anklage Ukraina for å være aggressoren i Donbass, anklaget Putin Ukraina for å drive folkemord mot pro-russiske øst-ukrainere (Putin, 2022a; Putin 2022b). Også i FNs sikkerhetsråd anklaget Russlands representant de ukrainske myndighetene for blant annet å bombe sivile i Donbass, drepe opposisjonelle politikere, bruke skuespillere som utga seg for å være russiske til å begå krigsforbrytelser, og at det ukrainske militæret generelt oppførte seg som ISIL (UNSC, 2022a; UNSC, 2022b). I oktober 2022 anklaget Russlands representant i FNs generalforsamling Ukraina for å bruke våpnene de hadde fått av Vesten til å henrette sivile og kaste dem i grøfter, noe som gir sterke assosiasjoner til nazistenes ugjerninger i Øst-Europa (UNGA, 2022c). Russland brukte altså retorikk basert på intervensjon på grunn av folkemord, uten å legge frem konkrete bevis på at dette faktisk fant sted.

De russiske anklagene fra 2014 om at de ukrainske myndighetene var i ledtog med nazister og ultranasjonalister fortsatte i 2022. I sin tale den 21. februar 2022 anklaget Putin de nasjonalistiske ukrainske myndighetene for å bruke ekstremister, både nazister og islamister, til å gjennomføre angrep i Russland (Putin, 2022a). Han refererte til det ukrainske militærets krigføring i Donbass som «blitzkrieg», den samme formen for krigføring som Nazityskland brukte under krigen. I hans tale den 24. februar 2022 sa Putin at Russland skulle «denazifisere» Ukraina, et utsagn som vekket mye oppmerksomhet. I tillegg sammenlignet han NATOs handlinger i regionen som de samme som Nazityskland gjorde før de angrep Polen (Putin, 2022b). Også i FNs sikkerhetsråd ble det den 27. februar 2022 uttalt at de ukrainske myndighetene skulle være nynazister (UNSC, 2022a). Til og med i FNs generalforsamling uttalte Russlands representant at Russland var nødt til å «denazifisere» Ukraina (UNGA, 2022b). Russlands utenriksminister Sergej Lavrov tok også til seg denne retorikken (Reuters, 2022e). Igjen i oktober 2022 ble det insinuert i FNs generalforsamling at Ukraina var styrt av nazister, med uttalelser som at de så på Donbass befolkning som «undermennesker» og at de skjød og kastet sivile i groper (UNGA, 2022c). Alt dette skal altså være en intern legitimeringsstrategi for å få større oppslutning blant russerne, siden dette spiller på deres hat mot nazistene som stammer fra andre verdenskrig (Kumankov, 2023). Dog vil jeg sette et

spørsmålstegn ved hvorfor beskyldningene ble gjentatt flere ganger i internasjonale forum, der beskyldninger om nazisme ringer svært hult, om denne legitimeringsstrategien kun var ment for det russiske folket.

Den 22. februar 2022 sa Putin i sin tale at Vesten og Ukraina planla å angripe Russland (Putin, 2022a). Disse anklagene ble også gjentatt av utenriksminister Sergej Lavrov, i FNs Sikkerhetsråd, og i FNs generalforsamling (UNSC, 2022a; UNGA, 2022B; Reuters, 2022d; UNGA, 2022c). Da Russland invaderte Ukraina i 2022 hevdet Putin at han handlet i samsvar med FNs traktatens artikkel 51 om selvforsvar (Putin, 2022b). Mer alvorlig enn tidligere anklaget han Ukraina for å ville anskaffe seg atomvåpen de kunne bruke mot Russland, noe han hevdet like etter å ha snakket om hvordan USA løy om at Irak hadde masseødeleggelsesvåpen (Putin, 2022b). Også i FNs generalforsamling hevdet Russland at Ukraina prøvde å tilegne seg atomvåpen (UNGA, 2022c).

At Russland legitimerer sin krigføring med at de er truet av NATO har blitt et kjent fenomen. Dette er altså en del av Russlands interne legitimeringsstrategi. I tillegg samsvarer dette også med en legitimeringsstrategi basert på tradisjonelle rettfærdig krig-teoriens prinsipper om retten til forhåndsangrep når et angrep er nært forestående (Fotion, 2007, s. 13). I tillegg til at et angrep skulle være nært forestående argumenterte Russland for at Ukraina *kunne* anskaffe seg atomvåpen, noe som vil si at Russlands angrep var et forebyggende angrep, som samsvarer med den nye rettfærdig krig-tradisjonen.

I tillegg til at Vesten skulle være en militær trussel, skulle de også være en moralsk trussel. I sin tale dagen da Russland invaderte Ukraina den 24. februar 2022, sa Putin at USA var «løgnens keiserrike» som ville knuse russernes tradisjonelle verdier og innsette sine nye «degenererte» verdier som «gikk imot menneskets natur» (Putin, 2022b). Russlands barn skulle påtvinges «perversjoner som ville føre til degradering og menneskets utryddelse» (Waage, 2023, s. 71). Dette samsvarer godt med den kjente interne legitimeringsstrategien som Russland ofte bruker.

Arbeidet med å delegitimere Ukrainas myndigheter, som ble igangsatt etter Euromajdan-opprøret, fortsatte i 2022. I Putins tale den 21. februar 2022 hevdet han at Ukraina aldri hadde vært en stat med stabilitet, kun en stat opprettet av griske klaner som ville gagne seg selv, imot folkets vilje (Putin, 2022a). Den 22. februar sa også Russlands utenriksminister Sergej

Lavrov det samme (Reuters, 2022a). Ukrainas president Volodymyr Zelenskyj ble også anklaget for å ville innføre et totalitært diktatur for å gagne seg selv om han fikk anledningen. Russland var bastante på at Ukrainas myndigheter ikke representerte det ukrainske folket, og derfor måtte de gi folket tilbake sin selvråderett (Putin, 2021; Putin, 2022a; Putin, 2022b; Reuters, 2022a; Reuters, 2022b; UNSC, 2022a; UNSC, 2022c).

4.3.3 Vestlig respons

Slik responderte FN, USA, og NATO på Ukrainas fullskalainvasjon av Ukraina den 24. februar 2022:

De Forente Nasjoner:

- Den 25. februar stemte FNs Sikkerhetsråd på et resolusjonsforslag som krevde at Russland måtte gi opp sin invasjon av Ukraina. Resolusjonsforslaget la også vekt på at Russland hadde brutt artikkel 2 i FN-pakten. Russland la ned veto mot forslaget (UNSC, 2022a).
- Den 27. februar 2022 stemte FNs Sikkerhetsråd fram resolusjon 2623 som var en anerkjennning av at Sikkerhetsrådet ikke klarte å oppfylle sin oppgave gitt av FN-traktaten om å opprettholde internasjonal fred og sikkerhet, på grunn av uenigheter innad i rådet. Dermed ble saken tatt videre til FNs Generalforsamling (UNSC, 2022b).
- Den 2. mars 2022 stemte FNs Generalforsamling frem en resolusjon som fordømte Russlands invasjon av Ukraina og erklærte den for et brudd på FN-traktene. De krevde at Russland skulle trekke seg ut av Ukraina, og omgjøre sitt valg om å anerkjenne Donetsk og Luhansk som uavhengige stater. Kun fem medlemsstater stemte imot resolusjonsforslaget (UNGA, 2022a).
- Den 15. mars 2022 la FNs høykommissær for menneskerettigheter ut en rapport som dokumenterte at Russland hadde brutt menneskerettighetene og begått krigsforbrytelser i Ukraina. Lovbruddene omfattet blant annet målrettete drap på sivile, tortur, og voldtekt (OHCHR, 2022b).
- Den 18. juli 2022 holdt FNs Generalforsamling et møte for å intensivere arbeidet med å finne en diplomatisk løsning på krigen i Ukraina. Generalforsamlingens president sa

at løsningen på konflikten ville man finne gjennom folkeretten, og at både Russland og Ukraina ville gå ut av konflikten som selvrådene og uavhengige (UNGA, 2022b).

- Den 17. september 2022 sendt Den internasjonale straffedomstolen ut en arrestordre mot Vladimir Putin. Han ble anklaget for å ha sendt barn fra Ukraina og inn til Russland, som er en krigsforbrytelse (ICC, 2022).
- Den 23. september 2022 konkluderte FNs høykommissær for menneskerettigheter at krigsforbrytelser var begått i Ukraina, og uttrykte stor bekymring for de sivile i de konfliktrammede områdene (OHCHR, 2022c).
- Den 30. september 2022 stemte Sikkerhetsrådet over et resolusjonsforslag sendt inn av USA og Albania. Resolusjonsforslaget gikk ut på å fordømme avstemningene om løsrivelse arrangert av Russland i de okkuperte områdene Luhansk, Donetsk, Kherson og Zaporizjzja i Ukraina. Forslaget innebar også at rådet skulle be alle FNs stater om å støtte fordømmelsen. Videre innebar forslaget at Russland skulle stoppe sin fullskala invasjon, og trekke alle tropper tilbake. Forslaget gikk ikke gjennom da Russland la ned veto, og Brazil, Gabon, India og Kina lot være å stemme (UNSC, 2022c).
- Den 10. oktober 2022 ble det innkalt til hastemøte i FNs Generalforsamling for å diskutere et resolusjonsforslag om å fordømme Russlands annektering av Ukrainske territorier. (UNGA, 2022c).
- Den 12. oktober 2022 stemte FNs Generalforsamling gjennom en resolusjon som fordømte Russlands annektering av Donetsk, Kherson, Luhansk, og Zaporizjzja. Annekteringen ble erklært et brudd på FN-traktatens regler statenes rett til territoriell integritet og selvstyre (UNGA, 2022d).

USA:

- Den 25. februar 2022, før FNs Sikkerhetsråd skulle stemme over en resolusjon, som USA hadde lagt frem, som ville tvinge Russland til å stanse sin invasjon av Ukraina, fordømte USAs representant Linda Thomas-Greenfield Russlands handlinger og kalte dem brudd på folkeretten. Etter at Russland la ned veto på forslaget, meldte hun at dette ville bli tatt opp i FNs Generalforsamling (UNSC, 2022a).
- Den 26. februar 2022 autoriserte USA en hjelpepakke til Ukraina som inneholdt våpen for 350 millioner dollar. Dette var hovedsakelig ammunisjon, anti-tank missiler og mindre våpen (Jeong et al., 2022).

- Den 27. februar 2022 fordømte USAs representant i FNs Sikkerhetsråd Linda Thomas-Greenfield Russland igjen, og kalte dem en «trussel mot alle». Hun advarte også om at Russlands handlinger ville få konsekvenser, og at de ville bli holdt ansvarlige for sine handlinger (UNSC, 2022b).
- Den 26. februar innførte USA og allierte, samt EU, sin første pakke med økonomiske sanksjoner. Disse innebar at russiske banker ble utestengt fra SWIFT-systemet for finansielle transaksjoner, og sanksjoner mot privatpersoner som USA så på som instrumentelle for Russlands invasjon av Ukraina (The White House, 2022a).
- Den 2. mars 2022, før FNs Generalforsamling skulle stemme over et resolusjonsforslag om å fordømme Russlands invasjon av Ukraina, fordømte USA representant Linda Thomas-Greenfield Russlands handlinger, og kalte dem et brudd på folkeretten (UNGA, 2022a).
- USA leverte høyteknologiske *Patriot* luftvernmissiler til Ukraina (Heier, 2023, s. 13).
- USA økte sitt militære mannskap i Europa til 100 000 i løpet av våren 2022 (Clapp, 2022).
- Den 18. juli 2022 fordømte USAs representant Jeffrey DeLaurentis i FNs Generalforsamling Russlands handlinger i Ukraina, og anklaget dem for brudd på menneskerettighetene (UNGA, 2022b).
- Den 30. september 2022 ga president Joe Biden ut et presseskriv som fordømte Russlands forsøk på å annektere deler av Ukraina. USA skulle gi Ukraina nye våpen for 1,1 milliarder dollar, mens den amerikanske kongressen stemte over å gi ytterligere støtte til en verdi av 12 milliarder dollar (The White House, 2022b).
- Den 30. september 2022 la USA, sammen med Albania fram et resolusjonsforslag i FNs Sikkerhetsråd om å fordømme Russlands arrangering av folkeavstemning om løsrivelse i de okkuperte områdene i Ukraina. Russland la ned veto på forslaget og resolusjonen gikk ikke igjennom (UNSC, 2022c).
- Den 21. februar 2023 sa president Joe Biden i en tale at USA og deres allierte aldri ville stoppe støtten til Ukraina. Russland ville aldri kunne vinne krigen, som han kalte en uprovosert og unødvendig konflikt (USDOD, 2023a).
- Den 7. juli 2023 innvilget USA våpenstøtte for 800 millioner dollar, i form av ammunisjon til avanserte våpensystemer (USDOD, 2023b).

- I juli 2023 vedtok USA å sende klaseammunisjon Ukraina, en svært kontroversiell avgjørelse siden de kan forårsake skade selv etter krigen tar slutt. Klasevåpen er gjort forbudt av de 123 statene som har undertegnet *Konvensjonen om klaseammunisjon* (Cancian, 2023).

NATO:

- Innen de første ukene etter Russlands fullskalainvasjon av Ukraina ble det arrangert hele tre toppmøter i NATO (Clapp, 2022,)
- NATO overførte fire nye bataljonstyrker til Ungarn, Romania, Bulgaria, og Slovakia (Clapp, 2022).
- Den 24. mars 2022 ga NATOs statsledere ut et felles skriv der de eksplisitt fordømte Russlands invasjonskrig på aller sterkeste hold, kalte den for den største sikkerhetstrusselen i Europa på mange tiår. De forsikret også om at NATOs artikkel 5 fortsatt var gjeldene i høyeste grad, som innebærer at et angrep på en medlemsstat er et angrep mot alle (NATO, 2022).
- NATOs generalsekretær Jens Stoltenberg var klar på at NATO sin rolle skulle være en forsvarsallianse og ville ikke gå inn i krigen i Ukraina. Dette innebar at, ingen NATO-styrker skulle inn i Ukraina, alt av våpenstøtte til Ukraina skulle gå utenom NATO, og NATO ville ikke opprette en flyforbudssone over Ukraina. NATO har siden bekreftet at de støtter at andre stater gir våpenstøtte til Ukraina (Clapp, 2022).
- I april 2022 sto 40 000 NATO-soldater i de østligste NATO-landene, samt 130 jagerfly og 140 marinefartøy (Clapp, 2022).

Allerede dagen etter Russlands invasjon av Ukraina i 2022, ble det holdt en avstemning i FNs Sikkerhetsråd over et resolusjonsforslag som sa at Russland måtte stanse invasjonen (UNSC, 2022a). Siden Russland la ned veto på dette forslaget, ble det dagen etter holdt et nytt møte i Sikkerhetsrådet der en resolusjon ble stemt igjennom som sa at Sikkerhetsrådet hadde feilet i sin oppgave om å bevare internasjonal fred, og at Generalforsamlingen måtte ta over denne oppgaven (UNSC, 2022b). Generalforsamlingen stemte så igjennom en resolusjon som fordømte Russlands invasjon (UNGA, 2022a). Det samme skjedde da Sikkerhetsrådet den 30. september 2022, prøvde å stemme fram en resolusjon om å fordømme Russlands anerkjennelse av Øst-Ukrainske republikker som selvstendige (UNSC, 2022c). Den 12. oktober 2022 stemte Generalforsamlingen fram en resolusjon som gikk ut det samme (UNGA, 2022d).

Den 15. mars 2022 ga FNs høykommissær for menneskerettigheter ut rapporten som konkluderte med at de russiske angrepsstyrkene i Ukraina hadde begått menneskerettighetsbrudd (OHCHR, 2022b). Den 17. september 2022 sendte Den internasjonale straffedomstolen ut en arrestordre mot Putin for å ha begått krigsforbrytelser ved å ha sendt ukrainske barn til Russland (ICC, 2022).

USA fordømte Russlands invasjon av Ukraina i 2022 fra første stund. Dette ble gjort i taler av president Joe Biden, flere ganger i FNs sikkerhetsråd, og flere ganger i FNs Generalforsamling (UNSC, 2022a; UNSC, 2022b; UNSC, 2022c; UNGA, 2022a; UNGA, 2022b; USDOD, 2023a). USA anklaget også Russland for å ha brutt menneskerettighetene (UNGA, 2022b). Fra den 26. februar innførte USA kraftige sanksjoner mot Russland, deriblant å utestenge dem fra transaksjonssystemet SWIFT, samt sanksjoner mot en rekke enkeltindivider som ikke allerede var på sanksjonslistene fra 2014 (The White House, 2022a). Utestengelsen fra SWIFT-systemet er praktisk talt samtidens versjon av en handelsblokade. Allerede fra den 26. februar sendte USA våpenstøtte til Ukraina. Til å begynne med ble det sendt ammunisjon og våpen til en verdi av 350 millioner dollar, senere forsterket med leveranser av blant annet avanserte luftvernssystemer, en ny leveranse av våpen og ammunisjon til en verdi av 1,1 milliarder dollar, og enda en leveranse med våpen og ammunisjon til en verdi av 800 millioner dollar (Jeong et al., 2022; Heier, 2023, s. 13; The White House, 2022b; USDOD, 2023). I juli 2023 ble også delvis folkerettsstridige klasevåpen gitt til Ukraina (Cancian, 2023). USA sendte flere soldater til Europa slik at de i løpet av våren 2022 hadde 100 000 soldater på kontinentet (Clapp, 2022). Dette kom i etterkant av at USAs representant i FNs Sikkerhetsråd hadde uttalt at Russland ville bli stilt ansvarlig for sine handlinger (UNSC, 2022b).

NATO holdt tre toppmøter med Ukraina på agendaen i de første ukene etter invasjonen (Clapp, 2022). Den 24. mars 2022 ga statslederne i NATO ut et felles skriv som fordømte Russlands handlinger og bekreftet at et angrep på en medlemsstat fortsatt ville utløse krig med hele NATO (NATO, 2022). NATOs Generalsekretær Jens Stoltenberg uttalte at våpenstøtte til Ukraina ikke skulle foregå gjennom organisasjonen, men heller at medlemsstatene skulle gjøre dette multilateralt, med støtte av NATO (Clapp, 2022). NATO gjorde tiltak for å øke sikkerheten for medlemslandene i regionen ved å sende fire nye bataljonstyrker, slik at det til sammen sto 40 000 NATO-soldater, 130 jagerfly, og 140 marinefartøy ved NATOs østlige grenser (Clapp, 2022).

4.3.4 Oppsummering

Russlands retorikk for å legitimere invasjonen av Ukraina i 2022 omhandlet: at den delen av det ukrainske folket som de definerte som russiske var under angrep av de ukrainske myndighetene, slik at de måtte gå inn i Ukraina i selvforsvar; anklager om at det foregikk folkemord i Øst-Ukraina, så de måtte igangsette en humanitær intervensjon; og at et nært forestående angrep fra Vesten ville komme fra ukrainsk territorium. Dette er indikatorer på en legitimeringsstrategi som baserer seg på de tradisjonelle rettferdig krig tradisjonene.

Anklagene om folkemord hadde et svakt bevisgrunnlag, og er derfor en indikator på at en legitimeringsstrategi basert på den nye rettferdig krig-tradisjonen ble brukt. Det samme var retorikken om at invasjonen hadde som mål å gi de pro-russiske ukrainerne tilbake sin demokratiske selvråderett, og at de måtte foreta et angrep for å forebygge at Ukraina ville tilegne seg atomvåpen.

Dominerende for Russlands legitimering av invasjonen av Ukraina i 2022 var retorikk som baserte seg på deres kjente interne legitimeringsstrategi. Dette inkluderer retorikken om en åndelig enhet mellom russerne og ukrainerne, og at USA ville forderve denne med sine «dekadente» verdier; at et angrep fra Vesten var nært forestående; og at de ukrainske myndighetene var nazister.

I Russlands legitimering av invasjonen av Ukraina i 2022, var tre indikatorer på en legitimeringsstrategi basert på tradisjonelle rettferdig krig-teorier til stede, alle tre indikatorene på en legitimeringsstrategi basert på den nye rettferdig krig-tradisjonen til stede, og alle tre indikatorene på Russlands kjente interne legitimeringsstrategi til stede.

Både FN, USA, og NATO satte konflikten på sin agenda med en gang den brøt ut. Alle fordømte konflikten, inkludert to eksplisitte fordømmelser fra FNs Generalforsamling. FNs høykommissær for menneskerettigheter erklærte at Russland hadde brutt menneskerettighetene, og Den internasjonale straffedomstolen utsendte en arrestordre mot Vladimir Putin. USA og deres allierte innførte økonomiske sanksjoner av et omfang uten sidestykke. USA ga også våpenstøtte til Ukraina til en verdi av flere milliarder dollar, noe NATO støttet. NATO gjorde flere tiltak for å øke sikkerheten for medlemsstatene nære Russland.

Vestens respons på Russlands invasjon av Ukraina var stor i omfang og sterk i alvorlighetsgrad. Slik ble det altså respondert på Russlands legitimeringsstrategi som inneholdt flere elementer av retorikk fra den nye rettferdig krig-tradisjonen, og enda fler elementer fra den kjente russiske interne legitimeringsstrategien.

Russlands bruk av sin interne legitimeringsstrategi fikk umiddelbart mest oppmerksomhet, men de brukte også mye retorikk basert på den nye rettferdig krig-tradisjonen for å legitimere konflikten, helt fra starten av. Om Russlands legitimeringsstrategi hadde noe innvirkning på hvor hardt Vesten responderte på invasjonen av Ukraina i 2022, vil det enten bety at Russlands interne legitimeringsstrategi trumfet legitimeringsstrategien basert på den nye rettferdig krig-tradisjonen sin formidlene effekt, eller at legitimeringsstrategien basert på den nye rettferdig krig-tradisjonen i nyere tider ikke lenger gir noen formildende effekt.

Kapitel 5: Konklusjon

Etter å ha gått igjennom Russlands legitimering av sin invasjon av Georgia i 2008, Ukraina i 2014, og Ukraina i 2022, og Vestens respons på dette, har jeg funnet at:

- For invasjonen av Georgia i 2008 brukte Russland primært en legitimeringsstrategi basert på den nye rettferdig krig-tradisjonen, med innspill av sin interne legitimeringsstrategi, noe som ga utfallet at Vesten responderte mildt
- For invasjonen av Ukraina i 2014 brukte Russland primært sin interne legitimeringsstrategi, med innspill av en legitimeringsstrategi basert på den nye krig-tradisjonen og fikk en over middels kraftig respons fra Vesten
- For invasjonen av Ukraina i 2022 brukte Russland både sin interne legitimeringsstrategi og en legitimeringsstrategi basert på den nye rettferdig krig-tradisjonen og fikk en svært kraftig respons fra Vesten

Min analyse viser bruken av en legitimeringsstrategi basert på den nye rettferdig krig-tradisjonen hadde en kausal effekt for en mildere respons fra Vesten i krigen i Georgia i 2008. At denne strategien ble mindre brukt under krigen i Ukraina fra 2014, viser at den kan ha en formildende effekt, siden responsen fra Vesten var kraftigere for denne krigen. Invasjonen av Ukraina i 2022 viser derimot noe annet, da denne legitimeringsstrategien også ble brukt i en relativ stor grad, med en respons fra Vesten som var kraftigere enn noen gang. Dette betyr enten at denne legitimeringsstrategien ikke lenger har den effekten den en gang hadde, eller at Russlands interne legitimeringsstrategi tok fokuset vekk fra legitimeringsstrategien basert på den nye rettferdig krig-tradisjonen. At legitimerende retorikk basert på «den nye rettferdig krig-tradisjonen» ikke lenger gir ønsket effekt samsvarer godt med teoriene om at normene i det internasjonale systemet konstant er i endring. Det kan altså tenkes at teorien om det som i 2007 var «den nye rettferdig krig-tradisjonen», i dag har blitt foreldet, kanskje særlig etter R2P-oppgjøret i Libya i 2011 sin fiasko. Det kan også tenkes at bruken av Russlands interne legitimeringsstrategi trumfet den formidlene effekten legitimeringsstrategien basert på den nye rettferdig krig-tradisjonen ville hatt alene.

Min analyse viser også at Russlands bruk av sin interne legitimeringsstrategi ser ut til å ha en forsterkende effekt på Vestens respons på deres krigføring. For invasjonen av Georgia i 2008 ble denne brukt i liten grad, men den var til stede, og da ble altså Vestens respons mild. Den

ble mer brukt for invasjonen av Ukraina 2014, og da ble Vestens respons kraftigere. Den ble i enda større grad brukt for invasjonen av Ukraina i 2022, og da ble Vestens respons kraftigst. Dette kan tenkes å delvis komme av de direkte angrepene Russland kommer med mot Vestens kjerneverdier, og de usaklige anklagene mot de ukrainske myndighetene om at de er nazister.

Som nevnt tidligere påstår jeg ikke at Russlands valg av legitimeringsstrategi er den eneste variabel som bestemmer hvor kraftig Vesten responderer på deres krigføring. Andre variabler jeg har nevnt er geografi, altså hvor konflikten finner sted; hvor blodig krigen er; og hvor mange ganger Russland har startet en angrepskrig før. Når det kommer til geografi ligger Georgia lenger unna Vesten enn Ukraina og det kan tenkes at Vestens respons derfor ble mildere for Russlands invasjon av Georgia i 2008 enn for Russlands invasjon av Ukraina i 2014 og 2022. Rundt 400 sivile ble drept under invasjonen av Georgia i 2008. Rundt 3400 sivile ble drept mellom 2014 og 2022 i Ukraina. Rundt 9 400 ble drept etter invasjonen av Ukraina i 2022 (OHCHR, 2022a; OHCHR, 2023.) Dermed gir dette grunnlag for å anta at blodighetene også påvirket hvor sterk Vestens respons ble. Det gir også logisk mening at Vestens respons ble hardere i 2022 da Russland hadde startet to angrepskriger i nyere tider, kontra ingen i 2008.

Selv om det er mange variabler som spiller inn på hvor kraftig Vesten responderer på Russlands krigføring, mener jeg at denne analysen viser hvordan Russland legitimerer sin krigføring er en variabel som påvirker Vestens respons. Putin selv ser ut til å være klar over dette, men valgte etter hvert i større og større grad å legge sin innsats i å legitimere konflikten overfor sin egen befolkning heller enn det internasjonale publikummet. Som nevnt skal dette ha vært for å oppnå større oppslutning i sin egen befolkning og fastholde sitt presidentsete. Han regnet åpenbart ikke med hvor kraftig Vestens respons faktisk ville bli til slutt, og at den effektivt ville forhindre Russland i å gjennomføre en effektiv «militær spesialoperasjon» for kjapt å fjerne det vestligvendte regimet i Kyiv, og bringe Ukraina tilbake til sitt tusenårsrike. Denne feilen førte nesten til det motsatte: at en intern gruppering, altså Wagner-gruppen, styrtet han med bruk av militærmakt. Hadde situasjonen vært annerledes om han kun hadde holdt seg til å legitimere krigen i Ukraina med retorikk fra «den nye rettfærdig krig-tradisjonen»? Kanskje, om den eksklusivt ble brukt fra starten i 2014 av, om så «den nye rettfærdig krig-tradisjonen» fortsatt er gjeldene i dagens internasjonale samfunn.

Referanser

- AFP. (2008, august 8). *Rice urges Russia to withdraw troops from Georgia*. Hentet fra AFP: <https://web.archive.org/web/20080818191352/http://afp.google.com/article/ALeqM5jp1eLDmQa0nToFol-0v31t659PkA>
- Baker, L. (2013, november 28). *EU leaders set for frosty dinner with Ukraine's Yanukovich*. Hentet fra Reuters: <https://www.reuters.com/article/us-ukraine-eu-idUSBRE9AR00D20131128>
- Bejan, L. (2014). Institutional difficulties of the United Nations in the effective punishing of aggression - Deficiencies of the established relationship between the Security Council and the International Court of Justice. *Procedia*, ss. 230-239.
- Bellamy, A. J., & Wheeler, N. J. (2017). Humanitarian intervention in world politics. I J. Baylis, S. Smith, & P. Owens, *The Globalization of World Politics* (ss. 514-528). Oxford: Oxford University Press.
- Cancian, M. F. (2023, juli 10). *Cluster Munitions: What Are They, and Why Is the United States Sending Them to Ukraine?* Hentet fra Center for Strategic and International Studies: <https://www.csis.org/analysis/cluster-munitions-what-are-they-and-why-united-states-sending-them-ukraine>
- Clapp, S. (2022, april). *Russia's war on Ukraine: NATO response*. Hentet fra European Parliamentary Research Service: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2022/729380/EPRS_ATA\(2022\)729380_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2022/729380/EPRS_ATA(2022)729380_EN.pdf)
- Coates, A. J. (2016). *The Ethics of War*. Manchester: Manchester University Press.
- Cornell, S. E., & Starr, S. F. (2015). *The Guns of August 2008: Russias war in Georgia*. London: Routledge.
- Curtis, D. E., & Taylor, P. (2017). The United Nations. I J. Baylis, S. Smith, & P. Owens, *The Globalization of World Politics* (ss. 331-346). Oxford: Oxford University Press.
- European Council. (1993, juni 22). *Copenhagen European Council - 21-22 June 1993 - Presidency Conclusions*. Hentet fra European Parliament: https://www.europarl.europa.eu/enlargement/ec/cop_en.htm
- Felgenhauer, P. (2015). After August 7: The Escalation of the Russian-Georgian War. I S. E. Cornell, & S. F. Starr, *The Guns of August 2008 - Russia's War in Georgia* (ss. 162-180). London: Routledge.
- Fixdal, M., & Malnes, R. (2011). Finnes det rettferdige kriger? I R. Malnes, *Anarki, makt og normer* (ss. 350-364). Oslo: Abstrakt forlag.
- Fox, J., & Welch, D. (2012). *Justifying War: Propaganda, Politics and The Modern Age*. London: Palgrave Macmillan.
- Freedman, L. (2014, mai 23). Ukraine and the Art of Crisis Management. *Survival*, ss. 7-42.
- Fution, N. (2007). *War and Ethics: A New Just War Theory*. London: Continuum.

- Goble, P. A. (2015). Defining Victory and Defeat: The Information War. I S. E. Cornell, & S. F. Starr, *Guns of August 2008 - Russia's War in Georgia* (ss. 181-195). London: Routledge.
- Goltz, T. (2015). The Paradox of Living in Paradise: Georgia's Descent into Chaos. I S. E. Cornell, & S. F. Starr, *Guns of August 2008: Russia's War in Georgia* (ss. 10-28). London: Routledge.
- Gordadze, T. (2015). Georgian-Russian Relations in the 1990s. I S. E. Cornell, & S. F. Starr, *The Guns of August 2008: Russia's War in Georgia* (ss. 28-49). London: Routledge.
- Gould, M., & Rablen, M. D. (2017). Reform of the United Nations Security Council: equity and efficiency. *Public Choice*, ss. 145-168.
- Grung, M. E. (2016). Folkerett, internasjonal orden og fred. I R. Malnes, *Velkommen til statsvitenskap* (ss. 220-241). Oslo: Gyldendal.
- Grung, M. E., & Malnes, R. (2011). Folkerett og internasjonal politikk. I R. Malnes, *Anarki, makt og normer* (ss. 331-349). Oslo: Abstrakt.
- Hancké, B. (2013). *Intelligent Research Design*. Oxford: Oxford Univeristy Press.
- Hartwich, I. (2015, februar 26). *Russlands Strategiepapier im Wortlaut*. Hentet fra Die Zeit: <https://www.zeit.de/politik/ausland/2015-02/russische-einmischung-ukraine-dokument-gazeta-deutsche-uebersetzung>
- Holm, M. (2019). The Politics of Diasporas and the Duty of Care: Legitimizing interventions through the protection of kin. I N. Græger, & H. Leira, *The Duty of Care in International Relations - Protecting Citizens Beyond the Border*. Oxon: Routledge.
- Holsti, K. J. (1995). *International Politics: A Framework for Analysis*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Iasiello, E. J. (2017, 1 juni). Russia's Improved Information Operations: From Georgia to Crimea. *The US Army War College Quarterly: Parameters*, ss. 51-63.
- Illarionov, A. (2015). The Russian Leadership's Preparation for War, 1999-2008. I S. E. Cornell, & S. F. Starr, *Guns of August 2008: Russia's War in Georgia* (ss. 49-85). London: Routledge.
- Independent International Commission on Kosovo (IICK). (2000, oktober 1). *The Kosovo Report*. Hentet fra Reliefweb: <https://reliefweb.int/report/world/kosovo-report>
- International Court of Justice (ICJ). (2008, oktober 15). *Application of the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (Georgia v. Russian Federation) - Request for the indication of provisional measures - Summary of the Order*. Hentet fra International Court of Justice (ICJ): <https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/140/14809.pdf>
- International Criminal Court (ICC). (2022, mars 17). *Situation in Ukraine: ICC judges issue arrest warrants against Vladimir Vladimirovich Putin and Maria Alekseyevna Lvova-Belova*. Hentet fra International Criminal Court: <https://www.icc-cpi.int/news/situation-ukraine-icc-judges-issue-arrest-warrants-against-vladimir-vladimirovich-putin-and>
- Jeong, A., Demirjian, K., Bella, T., & Stein, J. (2022, februar 26). *Biden authorizes \$350 million more in defense aid for Ukraine in response to Russian invasion*. Hentet fra Washington Post: <https://www.washingtonpost.com/nation/2022/02/26/biden-ukraine-military-aid-package/>
- Johansen, S. R., & Staib, J. T. (2009). *Jus og militærmakt*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

- Kalnes, Ø., Austvik, O. G., & Røhr, H. S. (2015). *Internasjonale relasjoner*. Oslo: Cappelen Akademiske Forlag.
- Katzenstein (Ed.), P. J. (1996). *Culture of National Security*. New York: Columbia University Press.
- Khaldarova, I., & Pantti, M. (2016). FAKE NEWS - The narrative battle over the Ukrainian conflict. *Journalism Practice*, ss. 891-901.
- Kjølborg, A. (2023). Krigen i Ukraina. I T. Heier, *Krigen i Ukraina* (ss. 85-106). Bergen: Fagbokforlaget.
- Kowert, P., & Legro, J. (1996). Norms, Identity, and Their Limits: A Theoretical Reprise. I P. J. Katzenstein, *The Culture of National Security: Norms and Identity in World Politics* (ss. 451-498). New York: Columbia University Press.
- Kumankov, A. (2023, juni 30). Nazism, Genocide and the Threat of The Global West: Russian Moral Justification of War in Ukraine. *Etikk i Praksis*, ss. 7-27.
- Lane, D. (2008). The Orange Revolution: 'People's Revolution' or Revolutionary Coup? *British journal of politics & international relations*, ss. 525-549.
- Mahoney, J. (2015). Process Tracing and Historical Explanation. *Security Studies*, 200-218.
- McFaul, M., Sestanovich, S., & Mearsheimer, J. J. (2014, november/desember). Faulty Powers: Who Started the Ukraine Crisis? *Foreign Affairs*, ss. 167-178.
- McMahan, J. (2008). Debate: Justification and Liability in War*. *The Journal of Political Philosophy*, ss. 26-36.
- Mearsheimer, J. J. (1994). The False Promise of International Institution. *International Security*, ss. 5-49.
- Moses, J. W., & Knutsen, T. L. (2019). *Ways of Knowing - Competing Methodologies in Social and Political Research*. London: Macmillan International - Higher Education.
- NATO. (2008a, april 3). *Bucharest Summit Declaration*. Hentet fra NATO: https://www.nato.int/cps/en/natolive/official_texts_8443.htm
- NATO. (2008b, september 15). *Framework document on the establishment of the NATO-Georgia Commission*. Hentet fra NATO: https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_46406.htm?selectedLocale=en
- NATO. (2008c, desember 3). *Meeting of the NATO-Georgia Commission at the level of Foreign Ministers held at NATO Headquarters, Brussels, on 3 December 2009 - Chairman's Statement*. Hentet fra NATO: https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_59698.htm?selectedLocale=en
- NATO. (2015, mars 11). *Situation in Ukraine*. Hentet fra NATO: https://www.nato.int/cps/en/natohq/events_107755.htm
- NATO. (2022, mars 24). *Statement by NATO Heads of State and Government*. Hentet fra NATO: https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_193719.htm
- NATO. (2023a, april 12). *Enlargement and Article 10*. Hentet fra NATO: https://www.nato.int/cps/en/natolive/topics_49212.htm

- NATO. (2023b, juli 4). *Collective defence and Article 5*. Hentet fra NATO:
https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_110496.htm
- Nilsson, N. (2015). Georgia's Rose Revolution: The Break with the Past. I S. E. Cornell, & S. F. Starr, *The Guns of August 2008 - Russia's War in Georgia* (ss. 85-103). New York: Routledge.
- Nye, J. S., & Welch, D. A. (2014). *Understanding Global Conflict & Cooperation*. Harlow: Pearson.
- Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR). (2014a, mai 15). *Report on the human rights situation in Ukraine*. Hentet fra Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights:
<https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Countries/UA/HRMMUReport15May2014.pdf>
- Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR). (2014b, august 29). *Ukraine: UN report shows rising civilian deaths, ongoing rights abuses*. Hentet fra UN News:
<https://news.un.org/en/story/2014/08/476182>
- Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR). (2014c, oktober 18). *Eastern Ukraine conflict continues to take heavy toll on civilians, UN report warns*. Hentet fra UN News: <https://news.un.org/en/story/2014/10/480562>
- Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR). (2022a, januar 27). *Conflict-related civilian casualties in Ukraine*. Hentet fra Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights: https://ukraine.un.org/sites/default/files/2022-02/Conflict-related%20civilian%20casualties%20as%20of%2031%20December%202021%20%28rev%207%20January%202022%29%20corr%20EN_0.pdf
- Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR). (2022b, mars 15). *Report of the Independent International Commission of Inquiry on Ukraine*. Hentet fra Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights:
https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/coiukraine/A_HRC_52_62_AUV_EN.pdf
- Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR). (2022c, 23 september). *UN Commission concludes that war crimes have been committed in Ukraine, expresses concern about suffering of civilians*. Hentet fra Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights: <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2022/10/un-commission-concludes-war-crimes-have-been-committed-ukraine-expresses>
- Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR). (2023, juli 31). *Ukraine: civilian casualty update 31 July 2023*. Hentet fra Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights: <https://www.ohchr.org/en/news/2023/07/ukraine-civilian-casualty-update-31-july-2023>
- Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE). (2004). *Georgia - Parliamentary Elections, 2 November 2003 - OSCE/ODIHR Election Observation Mission Report, Part 1*. Warszawa: OSCE.
- Pagden, A. (2012). Conquest and the Just War. I S. Muthu, *Empire and Modern Political Thought* (ss. 30-60). Cambridge: Cambridge University Press.

- Palmer, G., McManus, R. W., D'Orazio, V., Kenwick, M. R., Mikaela, K., Bloch, C., . . . Soules, M. J. (2020, november 3). *Codebook for the Militarized Interstate Dispute Data, Versions 5.0 and 5.01*. Hentet fra Correlates of War: <https://correlatesofwar.org/data-sets/mids/>
- Palmer, R. R., Colton, J., & Kramer, L. (2014). *A History of Europe in the Modern World*. New York: McGraw-Hill Education.
- Pamuk, H., Siebold, S., Emmott, R., & Soldatkin, V. (2021, desember 1). *Putin hits back as NATO warns Moscow against attacking Ukraine*. Hentet fra Reuters: <https://www.reuters.com/world/europe/with-us-intelligence-nato-discuss-russian-intent-near-ukraine-2021-11-30/>
- Popanevski, J. (2015). From Sukhumi to Tskhinvali: The Path to War in Georgia. I S. E. Cornell, & S. F. Starr, *The Guns of August 2008 - Russia's War in Georgia* (ss. 143-161). London: Routledge.
- Putin, V. (2021, juli 12). *On the Historical Unity of Russians and Ukrainians*. Hentet fra President of Russia: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/66181>
- Putin, V. (2022a, februar 21). *Address by the President of the Russian Federation*. Hentet fra President of Russia: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/67828>
- Putin, V. (2022b, februar 24). *Address by the President of the Russian Federation*. Hentet fra President of Russia: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/67843>
- Putin, Vladimir. (2022, februar 24). *Address by the President of the Russian Federation*. Hentet fra President of Russia: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/67843>
- Rengger, N. (2013). *Just War and International Order: The Uncivil Condition in World Politics*. New York: Cambridge University Press.
- Reus-Smith, C. (2017). International Law. I J. Baylis, S. Smith, & P. Owens, *The Globalization of World Politics* (ss. 301-315). Oxford: Oxford University Press.
- Reuters. (2022, mai 29). *Donbas is an 'unconditional priority' for Russia, Lavrov says*. Hentet fra Reuters: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraines-donbas-unconditional-priority-moscow-russias-lavrov-says-2022-05-29/>
- Reuters. (2022, mars 3). *Lavrov says Russia will continue Ukraine war till 'the end'*. Hentet fra Reuters: <https://www.reuters.com/world/europe/russias-lavrov-no-doubt-that-solution-ukraine-crisis-will-be-found-2022-03-03/>
- Reuters. (2022, februar 22). *Russia's Lavrov questions Ukraine's right to sovereignty*. Hentet fra Reuters: <https://www.reuters.com/world/europe/russias-lavrov-questions-ukraines-right-sovereignty-ifax-2022-02-22/>
- Reuters. (2022, februar 25). *Russia's Lavrov says Moscow wants Ukrainian people to be independent*. Hentet fra Reuters: <https://www.reuters.com/world/europe/russias-lavrov-says-moscow-wants-ukrainian-people-be-independent-2022-02-25/>
- Reuters. (2022, april 26). *Russia's Lavrov: Do not underestimate threat of nuclear war*. Hentet fra Reuters: <https://www.reuters.com/world/russia-says-western-weapons-ukraine-legitimate-targets-russian-military-2022-04-25/>

- Reyes, A. (2011). Strategies of legitimization in political discourse: From words to actions. *Discourse & Society*, ss. 782-807.
- Robinson, P., & Antonov, M. (2021). In the Name of State Sovereignty? The Justification of War in Russian History and the Present. I L. Brock, & H. Simon, *The Justification of War and International Order: From Past to Present* (ss. 395-417). Oxford: Oxford University Press.
- Russlands Utenriksdepartement. (2008, September 28). *Address by Sergey V. Lavrov, Foreign Minister of the Russian Federation, at the 63rd Session of the UN General Assembly, September 27, 2008*. Hentet fra The Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation: https://www.mid.ru/fr/press_service/minister_speeches/1613310/?lang=en
- Sherr, J. (2015). The Implications of the Russia-Georgia War for European Security. I S. E. Cornell, & S. F. Starr, *The Guns of August 2008 - Russia's War in Georgia* (ss. 196-224). London: Routledge.
- Smith, D. J. (2015). The Saakashvili Administration's Reaction to Russian Policies Before the 2008 War. I S. E. Cornell, *Guns of August 2008: Russia's War in Georgia* (ss. 122-143). London: Routledge.
- Snyder, T. (2022). *Om Ukraina - fra Veien til Ufrihet*. Oslo: Forlaget Press.
- Sweeny, C., & Shchedrov, O. (2008, 28 mars). *Russia says NATO "playing with fire" on expansion*. Hentet fra Reuters: <https://www.reuters.com/article/us-nato-enlargement-russia-idUKL2859346320080328>
- The White House. (2008, august 11). *President Bush Discusses Situation in Georgia*. Hentet fra The White House: <https://georgewebush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2008/08/20080811-1.html>
- The White House. (2014a, februar 28). *Statement by the President on Ukraine*. Hentet fra The White House: <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2014/02/28/statement-president-ukraine>
- The White House. (2022a, februar 26). *Joint Statement on Further Restrictive Economic Measures*. Hentet fra The White House: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/02/26/joint-statement-on-further-restrictive-economic-measures/>
- The White House. (2022b, september 30). *Statement from President Biden on Russia's Attempts to Annex Ukrainian Territory*. Hentet fra The White House: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/09/30/statement-from-president-biden-on-russias-attempts-to-annex-ukrainian-territory/>
- Traynor, I. (2014, februar 21). *Ukraine's bloodiest day: dozens dead as Kiev protesters regain territory from police*. Hentet fra The Guardian: <https://www.theguardian.com/world/2014/feb/20/ukraine-dead-protesters-police>
- United Nations. (1970, oktober 24). *Declaration on Principles of International Law concerning Friendly Relations and Co-operation among States accordance with the Charter of the United Nations*. Hentet fra United Nations: https://treaties.un.org/doc/source/docs/A_RES_2625-Eng.pdf

- United Nations. (1974, desember 14). *Definition of Agression - General Assembly Resolution 3314*. Hentet fra United Nations - Office of Legal Affairs: https://legal.un.org/avl/pdf/ha/da/da_ph_e.pdf
- United Nations. (2023). *United Nations Charter*. Hentet fra United Nations: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/full-text>
- United Nations General Assembly (UNGA). (1950, november 3). *377(V) Uniting for Peace*. Hentet fra United Nations: [https://www.un.org/en/sc/repertoire/otherdocs/GAres377A\(v\).pdf](https://www.un.org/en/sc/repertoire/otherdocs/GAres377A(v).pdf)
- United Nations General Assembly (UNGA). (2014, mars 27). *General Assembly Adopts Resolution Calling upon States Not to Recognize Changes in Status of Crimea Region*. Hentet fra United Nations Meeting Coverage and Press Releases: <https://press.un.org/en/2014/ga11493.doc.htm>
- United Nations General Assembly (UNGA). (2022a, mars 2). *General Assembly Overwhelmingly Adopts Resolution Demanding Russian Federation Immediately End Illegal Use of Force in Ukraine, Withdraw All Troops*. Hentet fra United Nations Meetings Coverage and Press Releases: <https://press.un.org/en/2022/ga12407.doc.htm>
- United Nations General Assembly (UNGA). (2022b, juli 18). *Political Solution Founded on International Law, Restoring Ukraine's Territorial Integrity, Only Way to End War, General Assembly President Tells Delegates*. Hentet fra United Nations Meetings Coverage and Press Releases: <https://press.un.org/en/2023/ga12516.doc.htm>
- United Nations General Assembly (UNGA). (2022c, oktober 10). *General Assembly Takes Up Draft Resolution Condemning Russian Federation's Annexation of Several Territories in Eastern Ukraine, Resuming Emergency Special Session*. Hentet fra United Nations Meetings Coverage and Press Releases: <https://press.un.org/en/2022/ga12456.doc.htm>
- United Nations General Assembly (UNGA). (2022d, oktober 12). *With 143 Votes in Favour, 5 Against, General Assembly Adopts Resolution Condemning Russian Federation's Annexation of Four Eastern Ukraine Regions*. Hentet fra United Nations Meetings Coverage and Press Releases: <https://press.un.org/en/2022/ga12458.doc.htm>
- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). (2009, oktober). *UNHCR Georgia Briefing Note October 2009*. Hentet fra UNHCR: <https://www.unhcr.org/media/unhcr-georgia-briefing-note-october-2009>
- United Nations Observer Mission in Georgia. (2009). *Background*. Hentet fra UNOMIG: <https://peacekeeping.un.org/mission/past/unomig/background.html>
- United Nations Security Council (UNSC). (1998, september 23). *Resolution 1199 - The Situation in Kosovo*. Hentet fra United Nations Security Council Resolutions: <http://unscr.com/en/resolutions/doc/1199>
- United Nations Security Council (UNSC). (2008a, august 8). *United Nations Security Council 5952nd meeting*. Hentet fra Security Council Report: <https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/Georgia%20SPV%205952.pdf>
- United Nations Security Council (UNSC). (2008b, 10 august). *Security Council 5953rd meeting*. Hentet fra United Nations Security Council:

<https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/Georgia%20SPV%205953.pdf>

United Nations Security Council (UNSC). (2008c, august 28). *Security Council 5969th meeting*. Hentet fra United Nations Security Council:

<https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/Georgia%20SPV%205969.pdf>

United Nations Security Council (UNSC). (2014a, mars 1). *Security Council 7124th meeting*. Hentet fra United Nations Media Coverage and Press Releases:

<https://press.un.org/en/2014/sc11302.doc.htm>

United Nations Security Council (UNSC). (2014b, mars 13). *Security Council 7134th meeting*. Hentet fra United Nations Meetings Coverage and Press Releases:

<https://press.un.org/en/2014/sc11314.doc.htm>

United Nations Security Council (UNSC). (2014c, mars 15). *Security Council 7138th meeting*. Hentet fra United Nations Meetings Coverage and Press Releases:

<https://press.un.org/en/2014/sc11319.doc.htm>

United Nations Security Council (UNSC). (2014d, mars 19). *Security Council 7144th meeting*. Hentet fra United Nations Meetings Coverage and Press Releases:

<https://press.un.org/en/2014/sc11328.doc.htm>

United Nations Security Council (UNSC). (2014e, november 12). *Security Council 7311st meeting*. Hentet fra United Nations Meetings Coverage and Press Releases:

<https://press.un.org/en/2014/sc11645.doc.htm>

United Nations Security Council (UNSC). (2015a, februar 17). *Security Council 7384th meeting*. Hentet fra United Nations Meetings Coverage and Press Releases:

<https://press.un.org/en/2015/sc11785.doc.htm>

United Nations Security Council (UNSC). (2015b, oktober 29). *Repertoire of the Practice of the Security Council, 2008-2009: 26. The Situation in Georgia*. Hentet fra United Nations Security Council: https://www.un.org/en/sc/repertoire/2008-2009/Part%20I/Europe/08-09_Georgia.pdf

United Nations Security Council (UNSC). (2021, januar). *Handbook of the Working Methods of the Security Council*. Hentet fra United Nations Security Council:

https://www.un.org/securitycouncil/sites/www.un.org.securitycouncil/files/handbook_on_the_working_methods_of_the_security_council.pdf

United Nations Security Council (UNSC). (2022a, februar 25). *Security Council 8979th meeting*. Hentet fra United Nations Meetings Coverage and Press Releases:

<https://press.un.org/en/2022/sc14808.doc.htm>

United Nations Security Council (UNSC). (2022b, februar 27). *Security Council 8980th meeting*. Hentet fra United Nations Meetings Coverage and Press Releases:

<https://press.un.org/en/2022/sc14809.doc.htm>

United Nations Security Council (UNSC). (2022c, september 30). *Security Council 9143rd meeting*. Hentet fra United Nations Meetings Coverage and Press Releases:

<https://press.un.org/en/2022/sc15046.doc.htm>

- United States Department of Defence (USDOD). (2023a, februar 21). *Biden: 'Ukraine Will Never Be a Victory for Russia. Never'*. Hentet fra United States Department of Defence: <https://www.defense.gov/News/News-Stories/Article/Article/3304356/biden-ukraine-will-never-be-a-victory-for-russia-never/>
- United States Department of Defence (USDOD). (2023b, juli 7). *DOD Announces \$800M Security Assistance Package for Ukraine*. Hentet fra U.S. Department of Defence: <https://www.defense.gov/News/News-Stories/Article/Article/3451905/dod-announces-800m-security-assistance-package-for-ukraine/>
- United States Department of State (USDOS). (2014). *Ukraine and Russia Sanctions*. Hentet fra United States Department of State: <https://2009-2017.state.gov/e/eb/tfs/spi/ukrainerussia/>
- Wang, K. H. (1996, mars). Presidential Responses to Foreign Policy Crises - Rational Choice and Domestic Politics. *The Journal of Conflict Resolution*, ss. 68-97.
- Watling, J., & Reynolds, N. (2022). *Operation Z - The Death Throes of an Imperial Delusion*. London: Royal United Services Institute for Defence and Security Studies.
- Wendt, A. (1992). Anarchy is what States make of it: The Social Construction of Power Politics. *International Organization*, ss. 391-425.
- Wilhelmsen, J. (2014). Russland, folkeretten og militær intervensjon: Selektiv prinsippfasthet. *Internasjonal Politikk*, ss. 135-146.
- Wilhelmsen, J. (2021, september). Krigen mot terror – et vanskelig bindemiddel mellom Russland og USA. *Internasjonal Politikk*, ss. 319-330.
- Wilhelmsen, J. (2023). Russisk spill i Ukraina-krigen: Innenriks- og utenrikspolitiske frontlinjer. I T. Heier, *Krigen i Ukraina* (ss. 131-253). Bergen: Fagbokforlaget.
- Waage, P. N. (2023). Ukraina-krigen som verdikamp. I T. Heier, *Krigen i Ukraina* (ss. 67-84). Bergen: Fagbokforlaget.
- Østbø, J. (2017). Securitizing “spiritual-moral values” in Russia. *Post-Soviet Affairs*, ss. 200-216.
- Østerud, Ø. (2023). Den globaliserte krigen - Ukraina og den nye geopolitikken. I T. Heier, *Krigen i Ukraina* (ss. 49-65). Bergen: Fagbokforlaget.

